Вівторок, 14 січня 2003 року. № 6 (3006)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Бюджет потребує змін

Головним завданням першого у новому році й останнього на другій парламентській сесії пленарного тижня стане розгляд законопроектів про внесення змін до держбюджету-2003. Голова Верховної Ради Володимир Литвин на погоджувальній раді керівників парламентських комітетів, фракцій і груп проінформував, що на розгляд ВР внесено три проекти змін до держбюджету-2003 — урядовий, народних депутатів і від фракцій БЮТ та СДПУ(о). Це пов'язано з тим, що з 1 січня цього року набрав чинності закон про підвищення розміру мінімальної заробітної плати, але в держбюджеті-2003 кошти на це не передбачено. До того ж під загрозою опинилося прийняття місцевих бюджетів. Голова парламенту доручив бюджетному та соціальному комітетам ВР на своїх засіданнях виробити з трьох законопроектів один узгоджений документ, щоб у середу його обговорити на засіданні парламенту, а в четвер — проголосувати.

(Закінчення на 2-й стор.).

Ще мало хто розкриває карти

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин так спрогнозував в інтерв'ю журналістам події в політичному житті 2003 року: «Все розвиватиметься штатно до середини літа. Після цього почнеться дуже швидкий процес переструктурування і перегрупування політичних сил, які вже орієнтуватимуться на тих чи тих кандидатів у президенти. Після літніх вакацій уже розпочнеться відкрита передвиборна кампанія, хоч це і суперечить виборчому закону. А до літа триватиме політичне позиціювання, активні переговори. Поки що мало хто розкриває карти».

Закрите засідання парламенту стосовно виконання закону про статус народного депутата України, як повідомив Володимир Литвин, відбудеться на наступній сесії 19 лютого. Адже до завершення цієї сесії парламенту треба вирішити дуже багато нагальних питань.

(Закінчення на 2-й стор.).

Особливості «слов'янського братства», або Подорожні нотатки з російської глибинки

У Росії живе майже чотири мільйони українців. Українська всесвітня координаційна рада (організація, яка відповідає за зв'язки між українськими діаспорами всього світу) влаштувала похід прикордонними з Україною областями Росії: Бєлгородською, Курською, Воронезькою, Ростовською та Кубанню. До складу делегації ввійшли також представники провідних ЗМІ, Міністерства освіти та молодіжних організацій. Пропонуємо нашим читачам щоденник цієї незвичайної мандрівки.

(Закінчення на 14-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Свято обіцянок

Розпочався новий рік, а разом з ним — нові обіцянки-цяцянки нашої влади про краще життя. Чесно кажучи, вже набридло слухати одне й те саме щороку. Тим паче, коли знаєш, що це просто слова.

Я — учасник війни. Переніс чотири важкі операції. А тепер потрібні кошти на медикаменти. Всім відомо, що пенсії ледь вистачає, аби купити найдешевші продукти. І про ліки доводиться забувати. Та в новорічну ніч з екрана мого старенького телевізора лунали чергові обнадійливі слова Президента України. І якби хоч десята частина цих побажань справдилася, впевнений: щасливих людей побільшало б.

Василь КАПЕЦЬ.

Старі Червища
Камінь-Каширського району
Волинської області.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ: ТУРИЗМ УЖЕ НЕ ЛОША, ЩО БІЖИТЬ ЗА ВОЗОМ...

Досі остаточно не встановлено дату народження Кам'янця. Деякі історики вважають, що місто з'явилося на початку нашої ери. Дослідники довели — воно існувало за давньоруських часів. Його згадують як важливу складову Галицько-Волинського князівства, форпост південно-руських земель, починаючи з 1196 року. Місто пережило навалу орд Батия. На території Старої фортеці знайдено рештки укріплень XII—XIII століть, а в центральній частині Старого міста під час реставраційних робіт виявлено залишки дерев'яних жител тих часів, знищених пожежею.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

Фото Юрія БОЄВА.

Великий бал у маленькому Парижі

Учора у Львівському театрі опери та балету ім. Соломії Крушельницької відбувся королівський бал «Україна—Франція».

Принц Шарль-Філіп Орлеанський (нащадок французької королеви Анни, доньки Ярослава Мудрого) вже втретє прибув до Львова для організації доброчинної акції. Сентимент до прабабківщини надихає королівську родину на допомогу українським дітям. Зокрема, 2001 року за сприяння нащадків королеви Анни було передано медичне устаткування на суму 220 тисяч євро для дитячих лікарень Львова та Івано-Франківська. Цього разу відбувся благодійний королівський бал за участю місцевих меценатів, керівників органів влади та скрипаля-віртуоза, заслуженого артиста України Олега Кульчицького.

Професійний військовослужбовець 29-річний принц Шарль-Філіп Орлеанський зустрівся в Ратуші із львівськими студентами і школярами, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ**.

У НОМЕР

З усіх континентів

Формування так званого портфеля круїзних замовлень на 2003 рік завершено в Одеському морському торговельному порту. Очікується, що біля причалів його пасажирського комплексу швартуватимуться чотири десятки лайнерів.

До гавані Південної Пальміри зайдуть найбільші в світі круїзні теплоходи — «Коста-Європа» та «Аврора», що беруть на свій борт по півтори-дві тисячі туристів. Іноземці зможуть відвідати не лише пам'ятні місця Одеси, а й побувати, скажімо, у стародавній фортеці Білгорода-Дністровського чи в портовому оздоровчо-розважальному комплексі «Чабанка» з його унікальним аквапарком, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК**.

Допомога співвітчизникам

Днями у Сучавському повіті Румунії відбулася офіційна церемонія передання гуманітарної допомоги мешканцям сіл Кліт та Улма. Ці села, в яких живуть переважно українці, дуже постраждали влітку минулого року від руйнівних злив і повеней. На ініціативу генконсульства України в Сучаві про допомогу співвітчизникам відгукнулося ВАТ «Івано-Франківськцемент», головою правління якого є народний депутат Микола Круть. Іванофранківці передали мешканцям постраждалих сіл два вагони шиферу — загалом 4560 листів. Допомога дуже доречна, адже лише в селі Кліт було зруйновано 26 будинків, 236 господарств зазнали великих збитків. У церемонії передання гуманітарного вантажу взяв участь сам Михайло Круть, а також голова Держкомітету України у справах національностей та міграції Геннадій Москаль. Безперечно, така акція є вагомим кроком і у сприянні нашим співвітчизникам, і у зміцненні відносин з сусідньою державою.

Неподалік Феодосії проходять випробування українського військово-транспортного літака Ан-70

Ще мало хто розкриває карти

(Початок на 1-й стор.).

Передусім, наголосив Голова ВР, — це внесення змін до закону про Держбюджет-2003 і до закону щодо підвищення мінімальної зарплати в першому півріччі до 185 грн. Це потребує додатково понад три мільярди гривень. «Ці кошти треба шукати і йти певною мірою на секвестр бюджету», — зазначив В. Литвин.

Подання Генерального прокурора про притягнення до кримінальної відповідальності Юлії Тимошенко, яке Генпрокуратура обіцяла внести до ВР на початку року, за словами В. Литвина, ще немає у парламенті, як ще й не було про це розмов.

Володимир Литвин висловив переконання, що до кінця другої сесії вдасться вирішити «по суті» питання про депутатів-сумісників. Хоча рішень стосовно всіх депутатів, які суміщують мандат народного обранця з посадами у виконавчій владі, можливо, і не буде прийнято. Голова ВР повідомив, що власноруч написав кожному народному депутату-суміснику листа з пропозицією добровільно скласти повноваження народного обранця, щоб глава парламенту не був змушений звертатися до суду. До того ж В. Литвин мав розмову з Президентом України Л. Кучмою, який також запропонує депутатам-сумісникам якомога швидше визначитися, де вони хочуть працювати. Керівництво парламенту також планує провести зустріч з керівництвом Регламентного комітету ВР, під час якої визначитися з процедури розгляду цього питання.

У народних депутатів різні позиції з приводу запропонованих профільним комітетом змін до Регламенту — щоб голосування відбувалося не лише у четвер, а щодня після обговорення законопроектів. На думку В. Литвина, нинішня процедура голосування «значною мірою гальмує роботу ВР». Адже законопроект після його розгляду може ставитися на голосування за два тижні, коли депутати вже встигли забути цей документ, і процес обговорення починається по-новому.

Коментуючи хід політичної реформи в Україні, Голова Верховної Ради заявив: «Якщо вона триватиме так, як нині, то триватиме нескінченно». На його погляд, не всі політичні сили зацікавлені в негайному проведенні політичної реформи. «Ті політики, які мають гарні шанси і перспективи, не зацікавлені, щоб це питання вирішувалося сьогодні, — сказав В. Литвин. — Створено спеціальну комісію, але з боку багатьох фракцій інтересу до її роботи немає. Хоча в новорічному посланні Президент України Леонід Кучма ще раз акцентував, що політична реформа — одне з головних питань, які треба вирішувати».

Оптимістичні прогнози у Володимира Литвина і щодо парламентської більшості. На його переконання, якщо буде грунтовна підготовка законопроектів та їх вичерпна аргументація, тоді завжди буде і результат. Володимир Литвин ще раз закликав парламент і уряд наполегливо працювати для узгодження документів, які виносяться на розгляд Верховної Ради.

Юліана ШЕВЧУК.

Бюджет потребує змін

(Початок на 1-й стор.).

Лідер фракції БЮТ Ю. Тимошенко також запропонувала цього тижня заслухати на сесії інформацію Генпрокуратури та Міністра внутрішніх справ України стосовно побиття народного депутата Михайла Волинця під час оголошення судового вироку членам УНА-УНСО, які брали участь у подіях 9 березня минулого року, і прийняти відповідну постанову парламенту. Голова ВР доручив правоохоронному комітету підготувати це питання до розгляду.

Загалом пленарний тиждень у парламенті буде досить напруженим. Пленарне засідання розпочнеться з дня уряду, на якому депутати заслухають інформацію Кабміну про виконання законодавства з мінімізації збитків від руйнівної дії паводків і повеней, захисту населених пунктів, господарських об'єктів і земель від води.

У середу, 15 січня, парламентарії обговорять проекти законів про недержавне пенсійне забезпечення, про визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно загальносоюзних громадських об'єднань колишнього СРСР, про правовий статус закордонних українців та ін. О 15-й у ВР відбудуться парламетські слухання про хід реформування та заходи щодо поліпшення ситуації на селі.

У день голосування — четвер, 16 січня — депутати мають прийняти рішення стосовно низки законопроектів, схвалених у другому та третьому читаннях, повторно направлених до парламенту з пропозиціями Президента та обговорення на попередніх пленарних засіданнях. Друга сесія ВР України четвертого скликання закриється в п'ятницю 17 січня.

Олександра КУЧЕРЯВА.

ДОСВІД

Під «дахом» наказів виборців

Під час виборчої кампанії 2002 року в Луганській області було використано нову виборчу технологію — кандидати в депутати всіх рівнів уклали понад 356 тисяч соціальних угод. Вони мали стати механізмом практичної реалізації зобов'язань перед виборцями. Ставлення до цього з боку і лівих, і правих політичних сил було неоднозначним. Багато хто вважав, що перспективи така технологія не має, бо вона жодним чином не підкріплена юридично. Однак громадська організація «Регіон», яка стала ініціатором укладення соціальних угод, уже довела, що розроблена стратегія цілком виправдана.

Роботу справді провели велику. У поствиборний період зроблено аналіз проблемних питань, внесених виборцями до соціальних угод, створено «банк проблем» відповідно до рівня їх розв'язання: місцевий, обласний і державний. Акцент було зроблено на найважливіших больових точках регіону. А оскільки всі вони стосувалися переважно соціально-економічних питань, було створено обласну і регіональні контрольні комісії, які потім стали координаторами всієї роботи з виконання соціальних угод у містах і районах.

В цілому до соціальних договорів депутатів із виборцями було включено 388 важливих для області проблем, розв'язання яких оцінюється в суму майже 2 млрд. грн. Для виконання наказів виборців за сприяння депутатів залучено кошти для перепрофілювання законсервованих виробництв державного виробничого підприємства «Об'єднання «Азот» та Рубежанського ВАТ «Фарбник», завершення будівництва шахти «Самсонівська-Західна» у Краснодоні та виробничої бази управління «Марківкамежрайгаз» у Марківському районі, газифікації сіл області та придбання медичного обладнання для лікарень тощо. Соціальні угоди підвищують моральні зобов'язання депутатів перед виборцями, а отже, йдуть на користь населенню регіону.

Керівники «Регіону» вважають, що їхня громадська організація відіграє важливу роль у тому, що в області складається спокійна політична обстановка. Адже незалежно від партійної приналежності того чи того депутата, всі вони, об'єднавшись під «дахом» «Регіону», працюють на одну кінцеву мету — виконання наказів виборців.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

У КОМІТЕТАХ ВР

Пильнуй землю, як зіницю ока

Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій рекомендує парламенту відхилити урядовий проект закону про внесення змін до статті 6 Закону України «Про угоди про розподіл продукції», повідомляє Інформуправління ВР.

Згідно з чинним законом «Про угоди про розподіл продукції» до компетенції Кабінету Міністрів України віднесено затвердження переліку ділянок надр (родовищ, корисних копалин), які можуть надаватися у користування на умовах, визначених угодами про розподіл продукції. А затвердження переліку ділянок, що становлять особливу наукову, культурну або природно-заповідну цінність і не можуть надаватися у користування на умовах угод про розподіл продукції, покладено на Верховну Раду України.

Законопроектом пропонується покласти функції щодо затвердження переліку ділянок надр, які становлять особливу наукову, культурну або природоохоронну цінність, на Кабінет Міністрів України. Однак, на думку членів комітету, недоцільно змінювати нинішню норму закону, оскільки «виникає небезпека, що відомчі інтереси того чи іншого центрального органу виконавчої влади можуть впливати на прийняття рішення Кабінету Міністрів України». І ділянки, що становлять особливу цінність, виділятимуться під забудову та виробництво.

Голосувати одразу після обговорення

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України рекомендував парламенту підтримати проект постанови народного депутата Адама Мартинюка (фракція КПУ) про внесення змін до Регламенту стосовно процедури голосування. Зокрема, у цьому проекті документа пропонується повернутися до процедури голосування під час прийняття рішень, яка існувала до 21 січня 2000 року. Тобто проводити голосування після обговорення кожного законопроекту на сесійних засіданнях.

Нині парламентський Регламент передбачає голосування проектів документів на засіданні парламенту один раз на тиждень — щочетверга. На думку автора проекту постанови, коли між обговоренням та прийняттям рішення проходить значний проміжок часу, це істотно ускладнює роботу над законопроектами, знижує їх якість. Про це свідчить і збільшення повернених законів з вето Президента України за період після прийняття у 2000 році змін до Регламенту, якими було визначено для голосування лише один день на тиждень.

Енергетика без кордонів

Під час офіційного візиту до Києва угорської парламентської делегації на чолі з головою Енергетичного підкомітету Загальних Зборів Угорщини Йожефом Сабо планується підписати Меморандум про співпрацю між парламентськими комітетами у сфері паливно-енергетичного комплексу України та Угорщини.

Проект меморандуму, зокрема, передбачає розробку загальних програм у сфері ПЕК, створення умов для прямих зв'язків та обміну досвідом, організацію консультацій, семінарів, наукових конференцій, роботу з адаптації законодавства України та Угорщини до вимог законодавства ЄС, «особливо у зв'язку з тим, що Угорщина незабаром готується стати членом Європейського союзу».

Голова профільного комітету ВР Андрій Клюєв повідомив, що під час візиту заплановані зустрічі угорських парламентаріїв з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином, керівниками Міністерства палива та енергетики України, Національної комісії регулювання електроенергетики, повідомляє Інформуправління ВР.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

У спеціальній економічній зоні «Яворів» (Львівська область) стала до ладу перша черга потужного поліграфічного комплексу «Мандарин».

На знімку: глава Львівської облдержадміністрації Мирон Янків (ліворуч) і представник Президента в Яворівському районі Степан Лукашик оглядають примірники журналів, виготовлених на новому комплексі.

Порадяться, як розвивати аграрний сектор

Леонід Кучма підписав розпорядження «Про Всеукраїнську нараду з питань стратегії розвитку аграрного сектору». Захід, згідно з документом, планують провести 7 лютого 2003 року.

Розпорядженням утворено оргкомітет з підготовки і проведення наради. Його головою призначено віце-прем'єра І. Кириленка.

Не довіряють голові

У Бахчисараї 26 із 36 депутатів міськради на позачерговій сесії відправили у відставку свого голову Віталія Курбатова.

Проблеми з міським керівництвом виникли з початку роботи голови, котрий, за словами депутатів, «9 місяців займався вирішенням лише власних проблем, за 5 засідань міськвиконкому здійснив 54 фальшування, проти нього було порушено 3 кримінальні справи і ще 2 готові до розбирання».

Віталій Курбатов вважає відставку незаконною, а дії депутатів, які захопили його робочий кабінет, провокаційними.

Голова Бахчисарайської райдержадміністрації Володимир Циганський переконаний, що рішення народних обранців законне і В. Курбатов мусить звільнити свій кабінет. Такої само думки і районний прокурор. Обидві сторони затято відстоюватимуть свою правоту в суді, де розглядатимуть справу про законність відставки міського голови.

За всіма ознаками скандал швидко не вляжеться, хоча вже тепер більшість його учасників вважає, що перевиборів Бахчисараю не уникнути.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для контролю за дотриманням законності при ввезенні на митну територію України продуктів харчування та інших товарів

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до статті 89 Конституції України, статті 8.4.4 Регламенту Верховної Ради України утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України для контролю за дотриманням законності при ввезенні на митну територію України продуктів харчування та інших товарів **(далі — Тимчасова слідча комісія)**.

2. Затвердити склад Тимчасової слідчої комісії (додається).

3. Головою Тимчасової слідчої комісії обрати народного депутата України Скомаровського Володимира Володимировича.

4. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

5. Тимчасовій слідчій комісії про результати своєї діяльності інформувати Верховну Раду України та внести відповідні пропозиції.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 25 грудня 2002 року.
№ 356-IV.

Додаток до Постанови Верховної Ради України від 25 грудня 2002 року № 356-IV

СКЛАД
Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для контролю за дотриманням законності при ввезенні на митну територію України продуктів харчування та інших товарів

СКОМАРОВСЬКИЙ Володимир Володимирович — фракція «Наша Україна», голова Комісії
БУЖДИГАН Пилип Пилипович — фракція Комуністичної партії України
ГІРШФЕЛЬД Анатолій Мусійович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»
ЗАРУБІНСЬКИЙ Олег Олександрович — фракція Народно-демократичної партії
ЗІМІН Олег Петрович — фракція «Наша Україна»
ЛАНДИК Валентин Іванович — фракція «Регіони України»
ЛАПІН Євген Васильович — група «Європейський вибір»
МАТВІЙЧУК Едуард Леонідович — фракція «Наша Україна»
ПИСАРЧУК Петро Іванович — фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)
РАЙКОВ Борис Сергійович — група «Демократичні ініціативи»
РЯБІКІН Павло Борисович — група «Демократичні ініціативи»
СЛАБЕНКО Сергій Іванович — позафракційний
СОЛОШЕНКО Микола Павлович — група «Народний вибір»
СПІВАЧУК Володимир Леонідович — фракція Соціалістичної партії України
ЦАРЬОВ Олег Анатолійович — фракція «Регіони України»
ШКІЛЬ Андрій Васильович — фракція Блоку Юлії Тимошенко
ЯВОРІВСЬКИЙ Володимир Олександрович — фракція «Наша Україна»

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про звіт Фонду державного майна України про хід виконання Державної програми приватизації на 2000—2002 роки у 2001 році

Заслухавши звіт Фонду державного майна України про хід виконання Державної програми приватизації на 2000—2002 роки у 2001 році, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відзначити, що Фонд державного майна України, виконуючи завдання Державної програми приватизації на 2001 рік, не забезпечив у повному обсязі надходження до Державного бюджету України коштів від приватизації державного майна у визначених Державною програмою приватизації розмірах.

2. Визнати, що відсутність закону про Фонд державного майна України призводить до виникнення проявів непрозорості процесів реформ у сфері відносин власності, не сприяє підвищенню ефективності управління часткою майна, що знаходиться у державній власності.

3. Звіт Фонду державного майна України про хід виконання Державної програми приватизації на 2000—2002 роки у 2001 році затвердити. Роботу Фонду державного майна України за звітний період визнати недостатньою.

4. Фонду державного майна України в подальшій роботі:

здійснювати передприватизаційну підготовку з метою підвищення ринкової вартості підприємств та створення привабливих умов для покращення ефективності діяльності підприємств і подальшого залучення на підприємства ефективних власників, які мають довгострокові інтереси у розвитку підприємства та здатні зберегти і збільшити кількість робочих місць, здійснити необхідні технологічні, організаційно-технічні заходи, вивести на сучасний рівень корпоративний менеджмент підприємств;

удосконалювати інформаційно-маркетингову діяльність при підготовці підприємств до приватизації та в процесі продажу об'єктів приватизації;

домагатися досягнення максимальної глибини продажу об'єктів, які знаходяться в процесі приватизації;

прискорити продаж залишкових пакетів акцій ВАТ, які підлягають приватизації, способами, що забезпечують максимально швидкий продаж;

вжити заходів для удосконалення системи управління державними корпоративними правами, в тому числі покращення управління об'єктами, що знаходяться у процесі приватизації, та зменшення кількості підприємств, у статутних фондах яких закріплено державну частку;

здійснювати постійний контроль за своєчасним та повним нарахуванням дивідендів (визначенням часток прибутку) на акції (частки, паї), що належать державі, підприємствами змішаної (спільної) власності, а також їх перерахуванням до Державного бюджету України;

унеможливити застосування схем позаприватизаційного роздержавлення та вирішити комплекс проблем, що виникають внаслідок поширення практики приватизації поза законодавством з питань приватизації;

не допускати зменшення державної частки майна у статутних фондах акціонерних товариств шляхом штучного збільшення акціонерними товариствами своїх статутних фондів.

5. Кабінету Міністрів України:

розглянути питання стосовно доцільності функціонування холдингових компаній, державних акціонерних товариств (компаній):

діяльність яких за підсумками 2002 року є збитковою;

діяльність яких можна визначити неефективною;

у процесі діяльності яких було допущено порушення законодавства України;

у статутних фондах яких знаходяться пакети акцій товариств, що належать державі і розмір яких не дозволяє впливати на діяльність таких господарських товариств;

у місячний термін внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів України про Фонд державного майна України та про Державну програму приватизації.

6. Рекомендувати Фонду державного майна України у встановленому законодавством порядку розірвати договори на управління пакетами акцій товариств, що належать державі у статутних фондах господарських товариств і передані в управління комерційним структурам, які не виконують умови договорів управління, а також якщо діяльність господарських товариств, які знаходяться в управлінні, за підсумками 2002 року є збитковою.

7. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 26 грудня 2002 року.
406-IV.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України по опрацюванню проектів законів України про внесення змін до Конституції України

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України та глави 4.6 Регламенту Верховної Ради. України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України по опрацюванню проектів законів України про внесення змін до Конституції України (далі —Тимчасова спеціальна комісія).

2. Затвердити склад Тимчасової спеціальної комісії (додається).

3. Обрати співголовами Тимчасової спеціальної комісії Першого заступника Голови Верховної Ради України Васильєва Геннадія Андрійовича та народного депутата України Мороза Олександра Олександровича.

4. Визначити Тимчасову спеціальну комісію головною з доопрацювання проектів законів України про внесення змін до Конституції України.

5. Тимчасовій спеціальній комісії доопрацювати проекти законів України (реєстр. №0998 та №0999) з урахуванням поданих до Верховної Ради України в установленому порядку законопроектів стосовно змін до Конституції України, щодо текстів яких надано висновки Конституційним Судом України, а також з урахуванням зауважень та пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи і внести на розгляд Верховної Ради України.

6. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Тимчасової спеціальної комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 26 грудня 2002 року.
№ 381-IV.

Додаток до Постанови Верховної Ради України від 26 грудня 2002 року № 381-IV

СКЛАД
Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України по опрацюванню проектів законів України про внесення змін до Конституції України

СИМОНЕНКО Петро Миколайович — фракція Комуністичної партії України
КРЮЧКОВ Георгій Корнійович — фракція Комуністичної партії України
МАРТИНЮК Адам Іванович — фракція Комуністичної партії України
ОСИКА Сергій Григорович — група «Народовладдя»
МАТВІЄНКО Анатолій Сергійович — фракція Блоку Юлії Тимошенко
ГАПОЧКА Микола Михайлович — група «Народний вибір»
ГАВРИШ Степан Богданович — група «Демократичні ініціативи»
ОНІЩУК Микола Васильович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»
ІОФФЕ Юлій Якович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»
ЄВДОКИМОВ Валерій Олександрович — фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)
ШЕВЧУК Сергій Володимирович — фракція Народно-демократичної партії
КУРАС Іван Федорович — фракція «Регіони України»
БОГАТИРЬОВА Раїса Василівна — фракція «Регіони України»
ЗВАРИЧ Роман Михайлович — фракція «Наша Україна»
КАТЕРИНЧУК Микола Дмитрович — фракція «Наша Україна»
КЛЮЧКОВСЬКИЙ Юрій Богданович — фракція «Наша Україна»
СОБОЛЄВ Сергій Владиславович — фракція «Наша Україна»
СТРЕТОВИЧ Володимир Миколайович — фракція «Наша Україна»
ВАЩУК Катерина Тимофіївна — фракція «Аграрники України»
МУСІЯКА Віктор Лаврентійович — позафракційний.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань на тему «Наслідки і перспективи приватизації в Україні»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести 26 лютого 2003 року о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему «Наслідки і перспективи приватизації в Україні».

2. Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації, Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій із залученням представників центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, представників Фонду державного майна України здійснити необхідні заходи щодо організації зазначених парламентських слухань.

3. Звернутися до Прем'єр-міністра України з пропозицією про визначення одного з віце-прем'єр-міністрів України доповідачем від Кабінету Міністрів України при проведенні парламентських слухань.

4. Звернутися до Державної податкової адміністрації України з пропозицією визначити одного з керівників Державної податкової адміністрації України доповідачем щодо практики застосування методів приватизації, що здійснюється не відповідно до Закону України «Про приватизацію державного майна» та Державної програми приватизації на 2000—2002 роки.

5. Звернутися до Міністерства юстиції України з пропозицією визначити одного з керівників міністерства доповідачем щодо практики розпродажу державного майна, що відбувається не відповідно до Державної програми приватизації на 2000—2002 роки.

6. Звернутися до Міністра оборони України з пропозицією визначити одного з керівників міністерства доповідачем про дотримання законодавства у ході реалізації майна військового призначення.

7. Звернутися до Голови Верховного Суду України з пропозицією визначити одного з суддів Верховного Суду України доповідачем щодо практики забезпечення захисту державної власності.

8. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України здійснити в установленому порядку відповідне матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

9. Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку пряму трансляцію парламентських слухань на загальнонаціональному радіоканалі УР-1 та проводовій радіотрансляційній мережі.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 25 грудня 2002 року. № 357-IV.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про Закон України «Про внесення зміни до статті 21 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»

Верховна Рада України **постановляє**:

У зв'язку з пропозиціями Президента України скасувати рішення Верховної Ради України від 4 липня 2002 року про прийняття Закону України «Про внесення зміни до статті 21 Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 26 грудня 2002 року. № 410-IV.

ФОТОФАКТ

У МНС України цілодобово працює міжвідомчий оперативний штаб з ліквідації наслідків снігопадів.

На знімку: начальник Центру управління в кризових ситуаціях полковник Петро Коротинський **(ліворуч)** і співробітник оперативного штабу підполковник Юрій Магер аналізують інформацію з регіонів країни.

Колектив апарату Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає про смерть колишнього головного бухгалтера апарату учасника і інваліда Великої Вітчизняної війни

БОНДАРЯ Петра Назаровича

і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету Міністрів України «Про діяльність Кабінету Міністрів України щодо розробки державної стратегії відродження і підтримки вітчизняного виробництва та розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій: електронної галузі, виробництва транспортних засобів (літако-, автомобілебудування тощо), машино- і приладобудування, засобів систем інформації і керування зв'язку (комп'ютерні технології, телекомунікації), автономних систем та радіосистем навігації (наземних і космічних), енергозберігаючих технологій на основі функціональної та силової електроніки тощо як найважливішої умови зростання добробуту населення та досягнення Україною статусу розвинутої країни»

Заслухавши і обговоривши інформацію Кабінету Міністрів України щодо розробки державної стратегії відродження і підтримки власного виробництва та розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій у галузях промисловості, зокрема електронній, виробництва транспортних засобів, машино- і приладобудування, засобів систем інформації тощо, Верховна Рада України зазначає, що завдяки здійснюваним заходам вдалося зберегти розгалужену мережу наукових установ та організацій і наявний науково-технічний потенціал у промисловості, який має вагоме значення. Саме він відіграє головну роль в остаточному подоланні економічної кризи, забезпеченні реального переходу економіки на інноваційний шлях розвитку, вирішенні багатьох соціальних проблем, підвищенні рівня освіти та культури, зміцненні обороноздатності та національної безпеки держави.

Проте внаслідок економічних умов, які склалися на перших етапах трансформації суспільства, наявний значний науково-технічний і промисловий потенціал України використовувався не повною мірою. Через це за останні десять років значно зменшилися обсяги промислового виробництва, особливо наукоємної продукції. Так, обсяги виробництва в електронній галузі скоротилися більш як у сто разів, в автомобілебудуванні та машинобудуванні — втричі, у приладобудуванні й електротехнічній галузі — у півтора раза.

З метою створення економічних умов для відродження та підтримки вітчизняного виробництва в результаті спільної роботи Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України було підготовлено та прийнято ряд законів щодо підтримки окремих галузей машинобудування, зокрема літакобудування, автомобілебудування, суднобудування, космічної та бронетанкової галузей, вітроенергетики, гірничо-металургійного комплексу, машинобудування для агропромислового комплексу, що дало змогу не тільки стабілізувати становище у цих галузях, а й забезпечити приріст обсягів виробництва за останні два роки.

Разом з тим ситуація, що склалася в електронній промисловості України, вкрай загострилася. Процеси конверсії оборонної промисловості України призвели до різкого скорочення обсягів виробництва електронної апаратури та до зменшення виробництва в електронній промисловості майже на 95 відсотків порівняно з 1991 роком. Особливо великого спаду зазнала мікроелектроніка. Практично призупинено фінансування науково- дослідних і дослідно-конструкторських робіт у цьому напрямі.

Подальший занепад електронної промисловості може призвести до економічної залежності наукоємних галузей промисловості України від інших держав та компаній, що не відповідає національним інтересам України, визначеним Концепцією національної безпеки України.

Постановою Верховної Ради України від 17 травня 2001 року «Про скасування рішення Верховної Ради України щодо прийняття Закону України «Про засади відродження та розвитку електронної промисловості в Україні» Кабінету Міністрів України було запропоновано розробити проект Закону України про державну підтримку електронної промисловості в Україні, проте й досі цього не зроблено.

До цього часу не повною мірою діють механізми підтримки впровадження вітчизняних високотехнологічних розробок. Намагання активізувати та скоординувати діяльність Державного інноваційного фонду України, відродити діяльність галузевих інноваційних фондів було звужено і звелося лише до перетворення фонду в 2000 році на Українську державну інноваційну компанію, яка діє як фінансово-кредитна установа і на даному етапі займається переважно поверненням заборгованостей за інноваційними позиками.

Зважаючи на складне становище галузей промисловості, що застосовують високі наукоємні конкурентоспроможні технології, та з метою підтримки вітчизняного виробництва, зростання добробуту населення і досягнення Україною статусу розвинутої країни Верховна Рада України **постановляє:**

1. Діяльність Кабінету Міністрів України щодо розробки державної стратегії відродження і підтримки вітчизняного виробництва та розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій у промисловості визнати недостатньою.

2. Визначити одним із пріоритетних напрямів діяльності Кабінету Міністрів України забезпечення умов щодо створення та випуску на підприємствах промислового комплексу країни продукції на основі високих наукоємних конкурентоспроможних технологій.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

1) розробити Загальнодержавну (Національну) комплексну програму розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій як програму інтеграції науки та виробництва, яка охоплює розробку нових матеріалів, приладів, виробничих процесів та отримання кінцевої продукції;

2) розробити механізми реалізації зазначеної програми шляхом:

вдосконалення нормативно-правової бази щодо підвищення ефективності діяльності нових сучасних організаційних форм — технопарків, фінансово-промислових груп, консорціумів, спільних підприємств, у тому числі за участю державних підприємств, тощо, які передбачають необхідну концентрацію науки та виробництва з метою досягнення конкурентоспроможності в умовах глобалізації;

створення особливих умов кредитування і оподаткування конкурентоспроможної наукоємної продукції на етапах її розробки, впровадження у виробництво й опанування нею внутрішнього та зовнішнього ринків;

оптимізації структури органів виконавчої влади і установ, які реалізують науково-технічну політику;

3) з метою поширення досвіду розвинутих країн і забезпечення національної безпеки України розробити заходи щодо посилення митного контролю, сертифікації імпортної елементної бази та комплектуючих виробів для обмеження імпорту в Україну неякісної продукції, квотування імпорту продукції, яку виготовляють чи здатні виготовляти вітчизняні підприємства;

4) при формуванні проекту Державного бюджету України на 2004 рік та наступні роки передбачати обсяги фінансування пріоритетних напрямів розвитку промисловості;

5) передбачити у проекті Податкового кодексу України положення щодо державної підтримки пріоритетних галузей промисловості із збереженням терміну їх дії;

6) забезпечити проведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ з метою державної підтримки розвитку наукової діяльності.

4. Рекомендувати Фонду державного майна України при проведенні приватизації майнових комплексів здійснювати заходи щодо збереження за науково-дослідними (науково-технічними) установами їх профілю діяльності, приміщень та основних засобів виробництва.

5. З метою створення сприятливих умов для відродження та розвитку високих наукоємних конкурентоспроможних технологій Верховній Раді України розглянути як першочергові проекти законів України про державну підтримку розвитку високих технологій в Україні, про пріоритетні напрями інноваційної діяльності України на період до 2005 року.

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на комітети Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва, з питань науки і освіти, з питань бюджету.

Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 389-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про продовження терміну виконання Постанови Верховної Ради України «Про заходи щодо забезпечення теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання»

22 жовтня 2002 року Верховна Рада України прийняла Постанову «Про заходи щодо забезпечення теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання», якою визнала роботу Кабінету Міністрів України по підготовці до опалювального сезону недостатньою. Після цього Кабінет Міністрів України здійснив ряд заходів щодо врегулювання проблем забезпечення теплом жилих будинків, лікарень, дитячих та навчальних закладів.

Разом з тим слід відзначити, що ці заходи не мають системного характеру і не вирішують питання подальшої роботи галузі в опалювальний період. Загрозлива ситуація із зростанням дебіторської і кредиторської заборгованості через накопичення боргів як з боку населення, так і з боку державних підприємств і установ до певної міри пояснюється діями Кабінету Міністрів України через несвоєчасне та неналежне виконання власних зобов'язань щодо виплати субвенцій з Державного бюджету України місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення та послуг зв'язку.

Прикладом виникнення критичних ситуацій уже після початку опалювального сезону є відключення котельні Комінтернівського району м. Харкова.

Верховна Рада України, обговоривши інформацію Кабінету Міністрів України з цього питання, **постановляє:**

1. Роботу Кабінету Міністрів України по виконанню Постанови Верховної Ради України від 22 жовтня 2002 року № 189 «Про заходи щодо забезпечення теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання» визнати недостатньою.

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України:

разом з Конгресом місцевих і регіональних влад України забезпечити постійний моніторинг стану забезпечення теплом жилих будинків, навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання, та здійснення розрахунків за спожиту енергію;

заборонити НАК «Нафтогаз України» практику вимагання попередньої оплати за природний газ для підприємств, котельні яких забезпечують теплом житловий фонд і об'єкти соціальної сфери, та звернути увагу на необхідність внесення змін в умови постачання природного газу та оплати за нього і припинення практики спрямування поточних платежів за природний газ у рахунок заборгованості за минулі роки;

заборонити обленерго всіх форм власності відключення від енергопостачання споживачів, які регулярно сплачують за електроенергію;

доручити Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України, НКРЕ і НАК «Нафтогаз України» встановити тарифи на газ та електроенергію для підприємств житлово-комунального господарства в частині обсягів послуг, які надаються населенню, навчальним закладам, закладам охорони здоров'я, культури та іншим об'єктам соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання, на рівні тарифів, встановлених для населення;

розглянути питання про доцільність подальшого перебування на посадах керівників, які не змогли забезпечити належне постачання теплом жилих будинків, навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери відповідних регіонів та населених пунктів.

3. Кабінету Міністрів України розробити Державну програму реформування житлово-комунального господарства та внести її на затвердження до Верховної Ради України до 1 березня 2003 року.

4. Заслухати у квітні 2003 року інформацію Кабінету Міністрів України про підсумки опалювального сезону.

5. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на відповідні профільні комітети Верховної Ради України.

Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 390-IV.

Закон України

Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік

Стаття 1. Встановити з 1 січня 2003 року розмір мінімальної заробітної плати 185 гривень на місяць, а з 1 липня 2003 року — 237 гривень на місяць.

Стаття 2. Кабінету Міністрів України:

у місячний термін внести на затвердження Верховної Ради України обсяги додаткової дотації місцевим бюджетам на підвищення мінімальної заробітної плати працівникам бюджетної сфери;

до 1 березня 2003 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про поетапне наближення розміру мінімальної заробітної плати до прожиткового мінімуму та про внесення змін до законів України, у нормах яких для розрахунків застосовується мінімальна заробітна плата.

Стаття 3. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 372-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про Рекомендації парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку»

Зважаючи на висновки та пропозиції учасників парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку», Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Рекомендації парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку» (далі — Рекомендації парламентських слухань), що додаються.

2. Кабінету Міністрів України під час доопрацювання Державного бюджету України на 2003 рік та наступні роки, прийняття нормативно-правових актів, розробки державних програм щодо розвитку та реформування галузі культури враховувати рекомендації, зауваження і пропозиції, висловлені учасниками парламентських слухань.

3. Комітетам Верховної Ради України з питань культури і духовності, з питань бюджету, з питань фінансів і банківської діяльності у другому півріччі 2004 року поінформувати Верховну Раду України про стан виконання Рекомендацій парламентських слухань.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 405-IV.

Схвалено Постановою Верховної Ради України від 26 грудня 2002 року № 405-IV

Рекомендації парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку»

Учасники парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку», які відбулися 11 грудня 2002 року, обговоривши питання реалізації державної політики в галузі культури, відзначають, що стан розвитку культури в Україні та її державна підтримка є незадовільними. Це не відповідає прагненням і можливостям незалежної держави, яка декларує свої наміри щодо створення суспільства загального добробуту.

Українське законодавство перебуває в стадії реформування і вдосконалення. Порівняно із законодавством інших країн законодавство України в галузі культури є досить широким і специфікованим по різних сферах. Загалом Верховною Радою України ухвалено понад 300 нормативно-правових актів, що стосуються питань культури. Такий широкий масив законодавчих актів з об'єктивних причин має непослідовний і, в багатьох випадках, неузгоджений та суперечливий характер. Зокрема, у законодавчих актах положення щодо ринкових відносин співіснують поряд з елементами державного монополізму в галузі культури.

Основними причинами, що зумовили існуючий стан у сфері культури, на думку учасників парламентських слухань, є:

невиконання або ігнорування органами державної влади ухвалених законодавчих актів у сфері культури, які стосуються фінансування культури чи соціального захисту працівників культури;

систематичне порушення органами державної влади конституційних прав громадян і невідповідність українського законодавства міжнародно-правовим зобов'язанням у частині гарантованого доступу до культурних цінностей, що проявляється у скороченні мережі закладів культури і зниженні якості культурних послуг;

недостатнє врахування інтересів культури в законах, що регулюють суспільно-економічні сфери життя, зокрема в податкових і фінансово-бюджетних;

недосконалість галузевого законодавства у сфері культури (потребує оновлення законодавство про мови в Україні, про державні соціальні стандарти у сфері культурних послуг, про неприбуткові організації в галузі культури тощо); деякі сфери діяльності у галузі культури досі перебувають поза межами законодавчого регулювання (не прийнято закони про гастрольно-концертну діяльність, про механізми громадського контролю над прийняттям рішень у сфері культури, про соціальний захист митців тощо);

недостатня інформаційна та правова обізнаність з діючим законодавством, зокрема щодо неприбуткових організацій у галузі культури (Закон України «Про внесення змін до Основ законодавства України про культуру» від 4 жовтня 2001 року);

недотримання норм законодавства України про культуру та невідповідність деяких його положень європейським нормам у цій галузі;

порушення норм статті 10 Конституції України щодо функціонування державної мови в Україні;

найнижча заробітна плата працівників галузі культури порівняно із середньою у народному господарстві.

Зважаючи на те, що реалізація державної культурної політики у галузі культури вимагає, в першу чергу, чіткого законодавчого регулювання, учасники парламентських слухань рекомендують:

1) Верховній Раді України:

сприяти створенню ефективної законодавчої бази у галузі культури, що передбачає, насамперед, прийняття концепції реформування законодавства в галузі культури та Закону України про культуру;

враховувати інтереси культури у законах, що регулюють питання економічних та суспільних відносин — насамперед у новому податковому законодавстві (податковий режим для неприбуткових організацій в галузі культури з урахуванням можливостей високоприбуткових (шоу-бізнес) і малоприбуткових (бібліотеки, музеї) організацій, а також у законах, що стосуються адміністративного, фінансового та бюджетного регулювання;

розробити механізми залучення громадськості (через громадські організації та представників мистецтва) до участі у прийнятті рішень в галузі культури;

2) Кабінету Міністрів України:

розробити та подати до Верховної Ради України на затвердження проект концепції реформування законодавства в галузі культури, яка визначатиме спрямованість і обсяг державної підтримки культурної діяльності, а також загальнонаціональні пріоритети та перспективи регіонального розвитку;

розробити та подати на розгляд Верховної Ради України у 2003 році проект Закону України про культуру;

розробити та подати на розгляд Верховної Ради України у 2003 році загальнодержавну Програму розвитку української культури на 2003—2008 роки;

передбачити розробку нових законів та підготовку пропозицій щодо внесення змін і доповнень до діючих галузевих законів про культуру;

підвищити рівень заробітної плати працівників культури до рівня середнього у народному господарстві, а також відновити міжпрофесійні (міжкваліфікаційні) співвідношення;

передбачити у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік відповідні кошти у сумі 25 млн. гривень з наступним затвердженням Програми розвитку та функціонування української мови;

відновити у структурі Кабінету Міністрів України сектор з мовної політики;

у проектах законів України про Державний бюджет України на черговий рік у кодах бюджетної класифікації видатків виокремити код на придбання книг та передплату періодичних видань відповідно до Закону України «Про бібліотеки та бібліотечну справу»;

передбачити у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік збільшення коштів на розвиток архівної справи у порівнянні з 2003 роком на 2,1 млн. гривень, а також виділення Київській, Тернопільській обласним, Севастопольській міській держадміністраціям цільових коштів на завершення будівництва державних архівів;

визначити, відповідно до статті 39 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», умови оплати праці працівників архівних установ;

надати статус соціальних установ архівним установам, що надають архівні довідки, необхідні для забезпечення соціального захисту громадян;

вирішити питання матеріально-технічної бази Центрального державного науково-технічного архіву України та Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України;

внести пропозиції до розробки державних соціальних стандартів у сфері культурних послуг і визначення фінансових нормативів на забезпечення гарантованих державних соціально-культурних послуг;

розробити механізми громадського контролю за виконанням норм законодавства в галузі культури;

здійснити всебічний аналіз сучасного стану культури в порівнянні з показниками культурного розвитку інших країн, розробити ефективну систему оцінки культурної діяльності та створити належну базу даних для постійного моніторингу культурної галузі;

до 1 липня 2003 року розробити і подати до Верховної Ради України на затвердження загальнодержавну Програму розвитку і використання об'єктів культурної спадщини;

передбачити у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік кошти на охорону об'єктів культурної спадщини для Міністерства внутрішніх справ України як головного розпорядника коштів;

створити умови для поширення правових та інформаційних знань у галузі культури та навчання з питань менеджменту соціально-культурної сфери.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 37, ст. 239, № 38, ст. 250, № 47, ст. 294, № 51, ст. 305, ст. 307; 1998 р., № 10, ст. 37, № 17, ст. 83, № 18, ст. 95, № 20, ст. 100, № 33, ст. 224; 1999 р., № 4, ст. 33, № 7, ст. 53, ст. 54, № 15, ст. 83, ст. 88, № 18, ст. 140, ст. 142, № 26, ст. 214, ст. 216, № 31, ст. 250, № 32, ст. 264, № 35, ст. 302, № 38, ст. 338, ст. 341, ст. 343, ст. 352, № 39, ст. 356, ст. 357, № 51, ст. 446; 2000 р., № 2, ст. 14, ст. 16, № 3, ст. 20, № 10, ст. 78, № 20, ст. 149, № 22, ст. 172, № 25, ст. 197, № 26, ст. 209, № 32, ст. 258, ст. 260, № 35, ст. 283, № 36, ст. 300, № 38, ст. 318, № 40, ст. 339, № 48, ст. 406; 2001 р., № 4, ст. 15, № 7, ст. 36, № 11, ст. 46, ст. 50, № 20, ст. 96, № 30, ст. 143, № 45, ст. 238, № 50, ст. 261; 2002 р., № 5, ст. 31, № 9, ст. 68, № 15, ст. 100, № 31, ст. 214, № 33, ст. 238) такі зміни:

1. У статті 1:

а) у пункті 1.11 слова «звичайні ціни» виключити;

б) доповнити пунктом 1.12 такого змісту:

«1.12. Звичайні ціни розуміються та застосовуються за правилами, визначеними пунктом 1.20 статті 1 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств».

2. Статтю 11 доповнити пунктом 11.36 такого змісту:

«11.36. Пільги з цього податку, встановлені для платників, які знаходяться на території вільних та інших спеціальних зон, режим оподаткування яких відрізняється від загального, надаються з урахуванням того, що цей режим не поширюється на операції з продажу підакцизних товарів та товарів 1—24 груп Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, а також на операції з ввезення (пересилання) на митну територію України зазначених товарів».

II. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 грудня 2002 року.
№ 346-IV.

Закон України

Про внесення змін до Сімейного кодексу України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Пункт 1 та абзац перший пункту 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Сімейного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 21—22, ст. 135) викласти у такій редакції:

«1. Цей Кодекс набирає чинності одночасно з набранням чинності Цивільним кодексом України.

2. Визнати такими, що втрачають чинність з вступом у дію Сімейного кодексу України».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 407-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття Закону України «Про порядок звернення до Конституційного Суду України з питань надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України»

У зв'язку з необхідністю врегулювання процедури звернення Верховної Ради України до Конституційного Суду України щодо законопроектів про внесення змін до Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Рішення Верховної Ради України про прийняття Закону України «Про порядок звернення до Конституційного Суду України з питань надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України» від 20 травня 1999 року скасувати.

2. Зазначене питання врегулювати шляхом внесення змін до Регламенту Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
26 грудня 2002 року.
№ 409-IV.

▼

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 24, ст. 207; 2001 р., № 11, ст. 54, № 44, ст. 226; 2002 р., № 14, ст, 96, № 30, ст. 202) такі зміни:

1. У частині третій статті 2 після слів «Інші органи» доповнити словом «установи», а слова «цим Законом» замінити словом «законом».

2. У статті 3:

пункт 3 виключити;

у пункті 6 слово «арбітражних» замінити словом господарських»;

пункти 16 і 17 викласти у такій редакції:

«16) постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, витрат на проведення виконавчих дій, накладення штрафу;

17) рішення інших органів державної влади або недержавних органів у випадках, якщо за законом їх виконання покладено на Державну виконавчу службу».

3. Абзац восьмий частини третьої статті 5 після слів «за роз'ясненням рішення» доповнити словами «з заявою про видачу дубліката виконавчого документа», а після слів «клопотання про» доповнити словами «встановлення чи».

4. У статті 9:

у частині першій після слів «іншими органами» доповнити словом «установами»;

у частині другій після слова «Органи» доповнити словом «установи».

5. Частину четверту статті 11 викласти в такій редакції:

«У разі вибуття однієї з сторін державний виконавець з власної ініціативи або за заявою сторони, а також сама заінтересована сторона мають право звернутися до суду з заявою про заміну сторони її правонаступником. Для правонаступника усі дії, вчинені до його вступу у виконавче провадження, обов'язкові тією мірою, в якій вони були б обов'язковими для сторони, яку правонаступник замінив».

6. У частині третій статті 12 після слів «державний виконавець» доповнити словами «своєю постановою».

7. Частину четверту статті 14 викласти в такій редакції:

«Експерт або спеціаліст має право на винагороду за надані ним послуги. Розмір винагороди за послуги експерта або спеціаліста визначається в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України. Ця винагорода та інші витрати на проведення експертизи належать до витрат, пов'язаних із провадженням виконавчих дій».

8. У статті 15:

у частині першій після слів «надає строк для його запрошення» доповнити словами «який не може перевищувати 10 днів»;

частину другу доповнити реченням такого змісту: «Розмір винагороди за послуги перекладача визначається в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України».

9. Статтю 17 після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«Питання про відвід, самовідвід начальника відділу Державної виконавчої служби або всіх державних виконавців відділу Державної виконавчої служби вирішується керівника відповідного органу вищого рівня. Наказ про задоволення чи відмову в задоволенні відводу, самовідводу начальника відділу Державної виконавчої служби або всіх державних виконавців відділу Державної виконавчої служби може бути оскаржений у 10-денний строк до Міністерства юстиції України або до суду».

У зв'язку з цим частини четверту, п'яту і шосту вважати відповідно частинами п'ятою, шостою і сьомою.

10. У статті 18:

в абзаці першому після слів «виконавче провадження» доповнити словами «на підставі виконавчого документа»;

в пункті 1 слова «на підставі виконавчого документа» виключити.

11. Доповнити статтею 18^{1} такого змісту:

«Стаття 18^{1}. Виконавчі документи

Виконавчими документами є:

1) виконавчі листи, що видаються судами на підставі:

рішень, вироків, ухвал, постанов судів;

рішень іноземних судів і арбітражів, якщо вони визнані й допущені на території України у встановленому законом порядку;

2) ухвали, постанови судів у випадках, передбачених законом;

3) накази господарських судів;

4) ухвали, постанови господарських судів у випадках, передбачених законом;

5) виконавчі написи нотаріусів;

6) рішення Конституційного Суду України у випадках, передбачених законом;

7) рішення третейських судів відповідно до законів України;

8) посвідчення комісій по трудових спорах;

9) постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

10) рішення органів державної влади, прийняті з питань володіння і користування культовими будівлями та майном;

11) рішення Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень у передбачених законом випадках;

12) платіжні вимоги, акцептовані платником;

13) постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, витрат на проведення виконавчих дій та накладення штрафу;

14) рішення інших органів державної влади або недержавних органів у випадках, якщо за законом їх виконання покладено на Державну виконавчу службу».

12. Частину першу статті 20 доповнити реченням такого змісту: «Право вибору місця виконання між кількома відділами Державної виконавчої служби, які можуть вчиняти виконавчі дії по виконанню рішення на території, на яку поширюються їх функції, належить стягувачу».

13. У статті 21:

у частині першій:

у пункті 1 після слова «інші» доповнити словом «судові»;

у пункті 2 слово «арбітражних» замінити словом «господарських»;

у пункті 2 частини другої слово «арбітражних» замінити словом «господарських».

14. У частині першій статті 25 слова «з дня надходження виконавчого документа» замінити словами «з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження».

15. У пункті 2 частини першої статті 26 слово і цифру «статті 3» замінити словом і цифрами «статті 18^{1}»,

16. У статті 27:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 27. Відкладення відкриття виконавчого провадження»;

у частині першій слова «та повідомляє заявника» виключити.

17. У частині третій статті 29 після слів «мирову угоду» доповнити словами «про закінчення виконавчого провадження».

18. У статті 30:

частину третю виключити;

у частині четвертій слова «повністю або частково» виключити.

19. У статті 31:

у частині другій слова «і лише за погодженням із начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби» виключити;

у частині третій слова «з дозволу начальника відповідного відділу Державної виконавчої служби і» виключити;

доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Проведення виконавчих дій у неробочі та святкові дні або у нічний час здійснюється на підставі постанови державного виконавця, затвердженої начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби».

20. У статті 33:

у назві після слів «розстрочка виконання» доповнити словами «встановлення чи»;

у частині першій після слів «розстрочку виконання, а також про» доповнити словами «встановлення чи»;

у частині другій після слів «розстрочку виконання» доповнити словами «встановлення чи»,

21. У статті 34:

у пункті 8 слово «арбітражним» замінити словом «господарським», а після слова «боржника» доповнити словами «крім випадків знаходження виконавчого провадження на стадії розподілу стягнутих з боржника грошових сум (у тому числі одержаних від реалізації майна боржника), а також за ухвалою господарського суду, у провадженні якого знаходиться справа про банкрутство боржника, за виконавчими документами про стягнення заробітної плати, аліментів, авторської винагороди, відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю та життю громадян»;

доповнити пунктами 10 та 11 такого змісту:

«10) внесення апеляційного чи касаційного подання прокурора на рішення суду;

11) звернення до суду із заявою про заміну вибулої сторони правонаступником у порядку, встановленому частиною четвертою статті 11 цього Закону»;

доповнити частиною другою такого змісту:

«Виконавче провадження з підстави, передбаченої пунктом 7 частини першої цієї статті, зупиняється лише в частині звернення стягнення на майно, щодо якого до суду подано позовну заяву про виключення його з опису».

22. У статті 35:

пункт 1 після слів «підлягає виконанню» доповнити словами «про відстрочку або розстрочку виконання, а також про встановлення чи зміну способу і порядку виконання»;

доповнити пунктами 8 і 9 такого змісту:

«8) призначення експертизи;

9) надання сторонам строку для запрошення перекладача».

23. У статті 36:

у частині другій:

у абзаці третьому слово і цифру «і 7» замінити цифрами і словом «7, 8 і 9»;

у абзаці четвертому слово і цифру «і 8» замінити цифрами і словом «8, 10 і 11», а слово і цифру «пунктом 5» замінити словом і цифрами «пунктами 1, 5»;

у частині п'ятій після слова «зобов'язаний» доповнити словами «своєю постановою».

24. Статті 37 та 38 викласти в такій редакції:

«Стаття 37. Закінчення виконавчого провадження

Виконавче провадження підлягає закінченню у випадках:

1) прийняття судом відмови стягувача від стягнення;

2) затвердження судом мирової угоди між стягувачем і боржником про закінчення виконавчого провадження;

3) смерті або оголошення померлим стягувача чи боржника, визнання безвісно відсутнім боржника або стягувача, якщо виконання їх обов'язків чи вимог у виконавчому провадженні не допускає правонаступництва;

4) скасування рішення суду або іншого органу (посадової особи), яке підлягало виконанню на підставі виконавчого документа;

5) письмової відмови стягувача від одержання предметів, вилучених у боржника при виконанні рішення про передачу їх стягувачеві, або знищення речі, яка мала бути передана стягувачеві в натурі;

6) закінчення передбаченого законом строку для даного виду стягнення;

7) передачі виконавчого документа ліквідаційній комісії у разі ліквідації боржника — юридичної особи, в тому числі внаслідок визнання боржника банкрутом;

8) фактичного повного виконання рішення згідно з виконавчим документом;

9) повернення виконавчого документа без виконання на вимогу суду або іншого органу (посадової особи), які видали виконавчий документ, або на письмову вимогу стягувача;

10) направлення виконавчого документа за належністю до іншого відділу Державної виконавчої служби;

11) повернення виконавчого документа до суду чи іншого органу (посадової особи), які видали виконавчий документ, у випадку, передбаченому частиною третьою статті 76 цього Закону.

Про закінчення виконавчого провадження державний виконавець виносить постанову, яка затверджується начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби. Копія постанови у 3-денний строк надсилається сторонам та суду або іншому органу (посадової особі), які видали виконавчий документ.

Постанова про закінчення виконавчого провадження може бути оскаржена сторонами до начальника відповідного відділу Державної виконавчої служби або до суду у 10-денний строк.

Стаття 38. Наслідки закінчення виконавчого провадження

У разі закінчення виконавчого провадження (крім направлення виконавчого документа за належністю до іншого відділу Державної виконавчої служби) припиняється чинність арешту майна боржника, скасовуються інші здійснені державним виконавцем заходи примусового виконання рішення, а також провадяться інші дії, необхідні у зв'язку з закінченням виконавчого провадження. Закінчене виконавче провадження не може бути розпочате знову, крім випадків, передбачених цим Законом».

25. Статтю 39 виключити.

26. У статті 40:

частину першу доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) якщо в результаті вжитих державним виконавцем заходів неможливо з'ясувати місцезнаходження боржника — юридичної особи, місце проживання боржника — фізичної особи (за винятком виконавчих документів, зазначених у частині першій статті 42 цього Закону)»;

у частині другій цифри «2—4» замінити «2—5»;

у частині п'ятій цифри «2—4» замінити цифрами «2—5».

27. Статті 41 і 43 викласти в такій редакції:

«Стаття 41. Відновлення виконавчого провадження

Якщо постанова державного виконавця про закінчення виконавчого провадження або повернення виконавчого документа стягувачеві визнана судом незаконною чи скасована начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби, виконавче провадження підлягає відновленню у 3-денний строк з дня отримання ухвали суду, постанови начальника відповідного відділу Державної виконавчої служби.

За наявності обставин, передбачених частиною сьомою статті 80 цього Закону, виконавче провадження підлягає відновленню у 3-денний строк з дня надходження до державного виконавця відповідної заяви стягувача.

Про відновлення виконавчого провадження державний виконавець виносить постанову, копія якої не пізніше наступного дня надсилається до суду, який визнав незаконною постанову державного виконавця, сторонам, а також органу (посадовій особі), які видали виконавчий документ»;

«Стаття 43. Розподіл стягнутих з боржника грошових сум

З грошової суми (в тому числі одержаної від реалізації майна боржника), яка стягнута державним виконавцем з боржника, в першу чергу повертається авансовий внесок сторін та інших осіб на проведення виконавчих дій, в другу чергу компенсуються витрати Державної виконавчої служби на здійснення виконавчих дій, після чого сплачується виконавчий збір, накладений на боржника у процесі виконання рішення.

Грошова сума, що залишилася, використовується для задоволення вимог стягувача та на сплату штрафу. Сума, що залишилася після розподілу, повертається боржникові».

28. У статті 44:

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«У першу чергу задовольняються забезпечені заставою вимоги про стягнення з вартості заставленого майна».

У зв'язку з цим частини другу — сьому вважати відповідно частинами третьою — восьмою;

у частині третій слово «першу» замінити словом «другу», а слова «та забезпечені заставою вимоги про стягнення вартості заставленого майна» виключити;

у частинах четвертій, п'ятій, шостій слова «другу», «третю», «четверту», «п'яту» замінити відповідно словами «третю», «четверту», «п'яту»;

у частині четвертій після слів «пов'язані з трудовими правовідносинами» доповнити словами «вимоги щодо збору на обов'язкове державне пенсійне страхування»;

частину п'яту доповнити словами «(крім вимог щодо збору на обов'язкове державне пенсійне страхування)»;

у частині шостій слова «в порядку надходження виконавчих документів» виключити.

29. У статті 45:

у частині другій:

в абзаці першому після слів «До витрат на» доповнити словами «організацію та»;

у пункті 6 слово «виконавчі» виключити;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Про стягнення з боржника витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, державний виконавець виносить постанову, яка затверджується начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби. Постанова про стягнення з боржника витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, може бути оскаржена сторонами до суду у 10-денний строк».

30. У частині першій статті 46 слова «двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» замінити словами «п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян», а слова «п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» замінити словами «десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

31. Перше речення частини шостої статті 50 доповнити словами «та стягнення виконавчого збору».

32. У статті 51:

назву статті викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Порядок звернення стягнення на майно боржника при обчисленні боргу у гривнях або іноземній валюті»;

доповнити статтю частиною четвертою такого змісту:

«Звернення стягнення на кошти боржника у гривнях та інше майно боржника при обчисленні боргу в іноземній валюті здійснюється в порядку, передбаченому цією статтею».

33. Частину другу статті 52 виключити.

34. У частині п'ятій статті 55 слова «Гроші, в тому числі іноземна валюта» виключити.

35. У статті 57:

частину першу після слова «виконавцем» доповнити словами «якщо вартість майна не перевищує сто неоподатковуваних мінімумів доходів громадян», а після слів «регульованими цінами» доповнити словами «а також у разі оцінки нерухомого майна, транспортних засобів, повітряних, морських та річкових суден»;

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Для проведення оцінки нерухомого майна, транспортних засобів, повітряних, морських, річкових суден та майна, вартість якого перевищує сто неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, державний виконавець залучає оцінювача, який здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

У зв'язку з цим частину третю вважати відповідно частиною четвертою, виклавши її в такій редакції:

«Державний виконавець про оцінку арештованого майна повідомляє сторони, які мають право оскаржити оцінку майна до суду в 10-денний строк з дня отримання повідомлення».

36. У частині другій статті 60:

слово «закриття» замінити словом «закінчення»;

доповнити реченням такого змісту: «При цьому внесений стягувачем авансовий внесок поверненню не підлягає».

37. Статтю 61 викласти в такій редакції:

«Стаття 61. Реалізація майна, на яке звернено стягнення

Реалізація арештованого майна, за винятком майна, вилученого за законом з обігу та зазначеного в частині п'ятій статті 55 цього Закону, здійснюється спеціалізованими організаціями, які залучаються на тендерній (конкурсній) основі, на підставі договорів між Державною виконавчою службою та спеціалізованими організаціями шляхом його продажу на прилюдних торгах, аукціонах та комісійних засадах.

Порядок реалізації майна, зазначеного в частині п'ятій статті 55 цього Закону, визначається Національним банком України, а іншого майна — Кабінетом Міністрів України.

Якщо передане торговельним організаціям майно не буде продано протягом двох місяців, воно підлягає переоцінці. Державний виконавець переоцінює майно в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. У разі коли в місячний строк після переоцінки майно не буде продано, державний виконавець повідомляє про це стягувача і пропонує йому вирішити питання щодо залишення за собою непроданого майна.

Якщо стягувач у 5-денний строк письмово не заявить про своє бажання залишити за собою непродане майно, арешт з майна знімається, воно повертається боржникові, а виконавчий документ у разі відсутності у боржника іншого майна, на яке може бути звернено стягнення, повертається стягувачеві без виконання.

Якщо стягувач виявив бажання залишити за собою непродане майно, то він зобов'язаний у 5-денний строк з дня повідомлення державного виконавця про виявлення бажання залишити за собою непродане майно, внести на депозитний рахунок відділу Державної виконавчої служби різницю між вартістю непроданого майна та сумою коштів, які підлягають стягненню на його користь, якщо вартість непроданого майна перевищує суму боргу, яка підлягає стягненню за виконавчим документом.

Про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу державний виконавець складає акт, який є підставою для подальшого оформлення стягувачем права власності на це майно.

Боржник має право визначити, в якій послідовності необхідно продавати майно. У разі коли від продажу частини майна буде виручено суму, достатню для задоволення вимог стягувача, сплати виконавчого збору, витрат на здійснення виконавчих дій, штрафу, подальший продаж арештованого майна припиняється. Вимоги боржника щодо черговості продажу майна не приймаються державним виконавцем, якщо внаслідок їх задоволення виникнуть перешкоди чи додаткові труднощі для виконання або подовжиться його строк».

38. У частині третій статті 64 останнє речення виключити.

39. Статтю 66 викласти в такій редакції:

«Стаття 66. Підготовка та проведення прилюдних торгів по реалізації нерухомого майна

Спеціалізована організація проводить прилюдні торги за заявкою державного виконавця, в якій зазначається початкова вартість майна, що виставляється на торги, яка становить вісімдесят відсотків його оціночної вартості.

До заявки додаються:

1) копія виконавчого документа;
2) копія акта арешту майна;
3) документи, що характеризують об'єкт нерухомості;
4) копії документів, що підтверджують право власності або право користування нерухомим майном;
5) копія рішення про відведення земельної ділянки.

Акт про проведення прилюдних торгів затверджується начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби і є підставою для видачі відповідним органом свідоцтва про право власності.

Це свідоцтво є підставою для видачі відповідним органом акта про право власності на земельну ділянку в порядку, передбаченому законодавством.

Порядок проведення прилюдних торгів з продажу арештованого державними виконавцями нерухомого майна боржників визначається Міністерством юстиції України».

40. У статті 67 слова «одного мінімального розміру» замінити словами «двох мінімальних розмірів».

41. У частині сьомій статті 74 слова «та надходженням відрахованих» замінити словом «утриманих».

42. У назві та тексті статті 75 слова «покарання у вигляді» замінити словом «стягнення».

43. У частині сьомій статті 79 останнє речення виключити.

44. У статті 80:

у частині п'ятій після слова «стягувача» доповнити словами «до нього застосовуються штрафні санкції, передбачені статтею 87 цього Закону, та»;

у частині сьомій слова «штрафні санкції, передбачені цим Законом» замінити словами «подвійні штрафні санкції, передбачені статтею 87 цього Закону».

45. Статтю 85 доповнити словами «а на дії (бездіяльність) начальника відділу Державної виконавчої служби — до суду».

46. У статті 87:

назву статті доповнити словами «та рішення про поновлення на роботі»;

частину першу викласти в такій редакції:

«У разі невиконання без поважних причин у встановлений державним виконавцем строк рішення, що зобов'язує боржника виконати певні дії, які можуть бути виконані лише боржником, та рішення про поновлення на роботі державний виконавець виносить постанову про накладення штрафу на боржника — фізичну особу в розмірі від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, на посадових осіб — від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на боржника — юридичну особу — від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та призначає новий строк для виконання».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

III. До приведення законів, інших нормативно-правових актів у відповідність з нормами цього Закону вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
28 листопада 2002 року.
№ 327-IV.

Закон України

Про дипломатичні ранги України

Цей Закон встановлює дипломатичні ранги в Україні, визначає порядок їх присвоєння та позбавлення.

Стаття 1. Дипломатичні ранги

Дипломатичний ранг — це спеціальне звання, яке присвоюється державним службовцям відповідно до цього Закону.

В Україні встановлюються такі дипломатичні ранги:

Надзвичайний і Повноважний Посол;
Надзвичайний і Повноважний Посланник першого класу;
Надзвичайний і Повноважний Посланник другого класу;
радник першого класу;
радник другого класу;
перший секретар першого класу;
перший секретар другого класу;
другий секретар першого класу;
другий секретар другого класу;
третій секретар;
аташе.

Дипломатичні ранги від Надзвичайного і Повноважного Посла до аташе прирівнюються до рангів державних службовців відповідно з першого по одинадцятого рангу.

Дипломатичний працівник, якому присвоєно дипломатичний ранг, за його заявою може перебувати на дипломатичній службі до досягнення ним 65-річного віку.

Стаття 2. Порядок присвоєння дипломатичних рангів

Дипломатичні ранги присвоюються особам, які перебувають на державній службі, принципи, завдання та функції якої відповідають дипломатичній службі в Україні і визначені Законом України «Про дипломатичну службу», і є державними службовцями згідно з Законом України «Про державну службу».

Державним службовцям, які працюють у системі органів дипломатичної служби, дипломатичний ранг присвоюється Міністром закордонних справ України.

Державним службовцям, які працюють в Апараті Верховної Ради України, Адміністрації Президента України та Секретаріаті Кабінету Міністрів України і фахова діяльність яких відповідає принципам, завданням та функціям дипломатичної служби в Україні згідно з Законом України «Про дипломатичну службу», дипломатичний ранг присвоюється Міністром закордонних справ України за поданням керівника відповідного органу чи установи.

Присвоєння дипломатичного рангу здійснюється згідно з посадою, яку займає державний службовець. Відповідність посад державних службовців дипломатичним рангам визначається Переліком посад, приписаних до дипломатичних рангів України, який затверджує Президент України.

Дипломатичні ранги Надзвичайного і Повноважного Посла, Надзвичайного і Повноважного Посланника першого класу, Надзвичайного і Повноважного Посланника другого класу присвоюються Президентом України за поданням Міністра закордонних справ України.

Керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Апарату Верховної Ради України, Адміністрації Президента України та Секретаріату Кабінету Міністрів України, а також голови комітетів Верховної Ради України мають право вносити подання до Міністерства закордонних справ України про присвоєння дипломатичного рангу працівникам відповідних органів, установ та їх структурних підрозділів.

Особа, яка вперше приймається на дипломатичну службу, призначається на приписану до дипломатичного рангу посаду з наступним присвоєнням дипломатичного рангу відповідно до займаної посади.

У разі призначення державного службовця на іншу посаду, приписану до дипломатичного рангу вищого рівня, йому може бути присвоєно відповідний дипломатичний ранг без урахування строків перебування у дипломатичних рангах, передбачених статтею 3 цього Закону.

В окремих випадках за значні успіхи в роботі та особливі заслуги дипломатичним працівникам може бути присвоєно черговий дипломатичний ранг до досягнення строків, передбачених статтею 3 цього Закону. Не допускається дострокове присвоєння дипломатичного рангу два рази підряд.

Якщо дипломатичний працівник перейшов на нижчу посаду або залишив дипломатичну службу, на яку потім повернувся, за ним зберігається присвоєний дипломатичний ранг.

Дипломатичні ранги, як правило, присвоюються особам віком до 60 років. За сумлінну працю дипломатичному працівникові в разі виходу на пенсію (відставку за станом здоров'я) може бути присвоєно черговий дипломатичний ранг поза межами посади, яку він займав.

Протягом року державному службовцю, який був призначений на посаду Надзвичайного і Повноважного Посла України, Постійного представника України при міжнародній організації, присвоюється відповідний даній посаді дипломатичний ранг.

У трудовій книжці державного службовця робляться записи про присвоєння дипломатичних рангів та позбавлення дипломатичного рангу.

Стаття 3. Строки перебування у дипломатичних рангах

Встановлюються такі строки перебування дипломатичних працівників у дипломатичних рангах:

аташе, третього секретаря, другого секретаря другого класу, другого секретаря першого класу, першого секретаря другого класу — два роки;

першого секретаря першого класу, радника другого класу — три роки.

Перебування в дипломатичних рангах радника першого класу, Надзвичайного і Повноважного Посланника другого класу, Надзвичайного і Повноважного Посланника першого класу є безстроковим.

Стаття 4. Ранги адміністративно-технічних працівників

Адміністративно-технічним працівникам дипломатичні ранги не присвоюються, їм присвоюються ранги державних службовців у випадках і порядку, передбачених Законом України «Про державну службу».

Стаття 5. Позбавлення дипломатичного рангу

Державний службовець, якому присвоєно дипломатичний ранг, перебуває у ньому довічно і може бути позбавлений дипломатичного рангу лише за вироком суду, а також у разі припинення громадянства України.

Позбавлення дипломатичного працівника дипломатичного рангу означає позбавлення його всіх попередніх рангів.

Позбавлення дипломатичного рангу у разі припинення державним службовцем громадянства України здійснюється органом чи посадовою особою, які його присвоїли.

Стаття 6. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Внести до Закону України «Про дипломатичну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 5, ст. 29) такі зміни:

1) у частині першій статті 12 слова «за умови, що на момент призначення на такі посади вони мали відповідний дипломатичний ранг» виключити;

2) розділ III визнати таким, що втратив чинність;

3) частину другу статті 24 визнати такою, що втратила чинність;

4) у частині першій статті 42 слова «на 5 років» замінити словами «до досягнення граничного віку 65 років».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
28 листопада 2002 року.
№ 253-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення зміни до статті 20 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Частину першу статті 20 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 33, ст. 270) викласти у такій редакції:

«1. На військову службу за контрактом приймаються громадяни, які відповідають вимогам проходження військової служби:

солдати і матроси, сержанти і старшини строкової військової служби, які прослужили не менше одного року, а також військовозобов'язані та жінки, які не мають військових звань офіцерського складу, прапорщиків і мічманів, з відповідною освітою та спеціальною підготовкою віком від 19 до 30 років — на військову службу солдатів і матросів, сержантів і старшин;

солдати і матроси, сержанти і старшини строкової військової служби, які прослужили не менше одного року, військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу і не досягли граничного віку перебування на військовій службі прапорщиків і мічманів, а також жінки віком від 19 до 30 років з відповідною освітою та спеціальною підготовкою — на військову службу прапорщиків і мічманів;

особи віком від 17 до 21 року, в тому числі ті, яким 17 років виповнюється у рік зарахування на навчання, а також військовослужбовці та військовозобов'язані віком до 23 років, які не мають військових звань офіцерського складу і виявили бажання навчатися у вищих військових навчальних закладах або вищих навчальних закладах, що мають військові навчальні підрозділи, — на військову службу (навчання) курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів або вищих навчальних закладів, що мають військові навчальні підрозділи;

військовослужбовці, які закінчили вищі військові навчальні заклади або вищі навчальні заклади, що мають військові навчальні підрозділи, та яким присвоєно військове звання офіцерського складу, — на військову службу осіб офіцерського складу;

прапорщики і мічмани, які мають вищу освіту, що відповідає профілю службової діяльності, і перебувають на офіцерських посадах не менше одного року, — на військову службу осіб офіцерського складу в Збройні Сили України та інші військові формування (крім Служби безпеки України та Управління державної охорони України);

офіцери запасу, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі, — на військову службу осіб офіцерського складу;

особи офіцерського складу, які перебувають на кадровій військовій службі або на військовій службі за призовом.

На військову службу за контрактом осіб офіцерського складу в Службу безпеки України та Управління державної охорони України приймаються також громадяни, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки не нижче бакалавра, що відповідає профілю службової діяльності, і не досягли граничного віку перебування на військовій службі осіб офіцерського складу, з числа солдатів, матросів, сержантів і старшин строкової військової служби, які прослужили не менше одного року, військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, прапорщиків, мічманів і військовозобов'язаних, а також жінок віком до 30 років».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
28 листопада 2002 року.
№ 313-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди про позику (Проект водопостачання та каналізації міста Львова) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку

Верховна Рада України **постановляє**:

Ратифікувати Угоду про позику (Проект водопостачання та каналізації міста Львова) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, підписану 27 серпня 2002 року в м. Вашингтоні, США.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
28 листопада 2002 року.
№ 317-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про науково-технічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє**:

Ратифікувати Угоду між Кабінетом Міністрів України та Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про науково-технічне співробітництво, підписану 9 січня 2001 року в м. Белград.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
28 листопада 2002 року.
№ 325-IV.

▼

Міжнародна конвенція про морські застави та іпотеки 1993 року

(Женева, 6 травня 1993 року)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Міжнародної конвенції про морські застави та іпотеки 1993 року

Верховна Рада України **постановляє**:

Приєднатися до Міжнародної конвенції про морські застави та іпотеки 1993 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 листопада 2002 року.
№ 240-IV.

Держави—учасниці цієї Конвенції,

усвідомлюючи необхідність покращення умов для фінансування суден та розвитку національного торговельного флоту,

визнаючи бажаність забезпечення міжнародної уніфікації в галузі морських застав та іпотек і тому

будучи впевненими в необхідності прийняття міжнародно-правового документа, що регулює морські застави та іпотеки,

прийняли рішення укласти Конвенцію з цією метою та відповідно домовились про таке:

Стаття 1
Визнання та примусове здійснення іпотек та обтяжень

Іпотеки («mortgages», «hypotheques») та обтяження того ж характеру, що реєструються, причому обтяження того ж характеру, що реєструються, далі - «обтяження», які встановлюються щодо морських суден, визнаються та підлягають примусовому здійсненню в державах-учасницях за умови, що:

a) такі іпотеки та обтяження встановлені та внесені до реєстру згідно з законодавством держави, в якій зареєстроване судно;

b) реєстр та будь-які документи, які підлягають здачі на зберігання органу, який реєструє, згідно з законодавством держави, в якій зареєстроване судно, відкриті для публічної перевірки, а витяги з реєстру та копії таких документів можуть бути отримані від органу, що реєструє; і

c) в реєстрі або будь-яких документах, згаданих в підпункті «b», містяться, принаймні, ім'я та адреса особи, на користь якої встановлені іпотека або обтяження, або відмітка про те, що вони встановлені на пред'явника, а також зазначена максимальна сума забезпечення, якщо цього вимагає законодавство держави реєстрації або якщо ця сума зазначена в документі, що встановлює іпотеку або обтяження, дата та інша інформація, яка згідно з законодавством держави реєстрації визначає черговість задоволення щодо інших зареєстрованих іпотек та обтяжень.

Стаття 2
Черговість задоволення і наслідки іпотек та обтяжень

Черговість задоволення зареєстрованих іпотек або обтяжень відносно одне одного та, без шкоди для положень цієї Конвенції, їхні наслідки для третіх сторін визначаються законодавством держави реєстрації; однак без шкоди для положень цієї Конвенції, всі питання щодо процедури примусового здійснення регулюються законодавством держави, де це здійснення має місце.

Стаття 3
Перехід права власності або зміна реєстрації

1. За винятком випадків, передбачених у статтях 11 і 12, у всіх інших випадках, що спричиняють виключення судна з реєстру держави-учасниці, така держава-учасниця не дозволяє власнику виключити судно зі свого реєстру до тих пір, доки з нього не будуть виключені всі зареєстровані іпотеки або обтяження, або доки не буде отримана письмова згода всіх держателів таких іпотек або обтяжень. Однак якщо відповідно до законодавства держави-учасниці виключення судна з реєстру проводиться в обов'язковому порядку, крім випадків добровільного продажу, то держателям зареєстрованих іпотек або обтяжень направляється повідомлення про майбутнє виключення судна з реєстру з тим, щоб такі держателі вжили належних заходів для захисту своїх інтересів; якщо тільки не була отримана згода цих держателів, виключення з реєстру проводиться лише після закінчення розумного періоду часу, що складає не менше трьох місяців після відповідного повідомлення таких держателів.

2. Без шкоди для положень пункту 5 статті 12 судно, що вноситься або внесене до реєстру в державі-учасниці, не підлягає реєстрації в іншій державі-учасниці, за винятком випадків, коли:

a) перша держава видала свідоцтво, яке засвідчує, що судно виключене з реєстру; або

b) перша держава видала свідоцтво, яке засвідчує, що судно буде негайно виключене з реєстру тоді, коли буде проведена нова реєстрація. Дата виключення з реєстру є датою нової реєстрації судна.

Стаття 4
Морські застави

1. Кожен з наступних видів вимог до власника, фрахтувальника за димайз-чартером, керуючого або оператора судна забезпечується морською заставою щодо судна:

a) вимоги щодо заробітної плати та інших сум, які належать капітану, командному складу та іншим членам екіпажу судна у зв'язку з їхньою роботою на судні, включаючи витрати з репатріації та внески у фонд соціального страхування, що виплачуються від їхнього імені;

b) вимоги у зв'язку із загибеллю або тілесними пошкодженнями на суші або на воді, якщо вони безпосередньо пов'язані з експлуатацією судна;

c) вимоги щодо винагороди за рятування судна;

d) вимоги щодо виплати портових зборів, зборів за користування каналами та іншими водними шляхами та лоцманських зборів;

e) вимоги, що випливають з цивільних правопорушень, пов'язаних із заподіянням матеріальної шкоди або шкоди в процесі експлуатації судна, за винятком втрати або пошкодження вантажу, контейнерів або багажу пасажирів, що перевозяться на судні.

2. Жодна морська застава не встановлюється щодо судна для забезпечення вимог, зазначених в підпунктах «b» і «e» пункту 1, що випливають з або виникають внаслідок:

a) шкоди у зв'язку з перевезенням нафти або інших небезпечних або шкідливих речовин морем, компенсація за яку сплачується пред'явникам вимог згідно з міжнародними конвенціями або національним законодавством, що передбачають сувору відповідальність та обов'язкове страхування або інші засоби забезпечення вимог; або

b) радіоактивних властивостей або комбінації радіоактивних властивостей з токсичними, вибуховими або іншими небезпечними властивостями ядерного палива або радіоактивних продуктів або відходів.

Стаття 5
Черговість задоволення морських застав

1. Морські застави, зазначені в статті 4, мають пріоритет перед зареєстрованими іпотеками та обтяженнями, і жодна інша вимога не має пріоритету перед такими морськими заставами або перед такими іпотеками або обтяженнями, які відповідають положенням статті 1, за винятком випадків, передбачених у пунктах 3 і 4 статті 12.

2. Морські застави, зазначені в статті 4, задовольняються в тому порядку, в якому вони перелічені, за тієї, однак, умови, що морські застави, що є забезпеченням вимог щодо винагороди за рятування судна, мають пріоритет перед усіма іншими морськими заставами, встановленими щодо судна до моменту здійснення операцій, в результаті яких виникають зазначені застави.

3. Морські застави, зазначені в кожному з підпунктів «a», «b», «d» та «e» пункту 1 статті 4, мають однакову черговість задоволення щодо одна одної.

4. Морські застави, що є забезпеченням вимог щодо винагороди за рятування судна, задовольняються в порядку, зворотному часу виникнення забезпечених ними вимог. Такі вимоги вважаються такими, що виникли з моменту закінчення кожної рятувальної операції.

Стаття 6
Інші морські застави

Кожна держава-учасниця може в своєму законодавстві передбачити інші морські застави щодо суден для забезпечення вимог до власника,

фрахтувальника за димайз-чартером, керуючого або оператора судна, крім вимог, про які йдеться в статті 4, за умови, що такі застави:

a) регулюються положеннями статей 8,10 і 12;

b) погашаються

i) після закінчення шести місяців з моменту виникнення забезпечених ними вимог, якщо тільки до закінчення цього строку судно не було заарештоване, причому такий арешт спричинив примусовий продаж;

або

ii) після закінчення 60 днів після продажу судна добросовісному покупцеві, при цьому цей строк починає обчислюватись з дати реєстрації продажу згідно з законодавством держави, в якій судно реєструється після продажу; залежно від того, який строк закінчується раніше; та

c) задовольняються після морських застав, зазначених у статті 4, а також після зареєстрованих іпотек або обтяжень, що відповідають положенням статті 1.

Стаття 7
Права утримання

1. Кожна держава-учасниця може передбачити у своєму законодавстві право утримання щодо судна, яке знаходиться у володінні:

a) суднобудівного підприємства — для забезпечення вимог у зв'язку з будівництвом судна; або

b) судноремонтного підприємства — для забезпечення вимог у зв'язку з ремонтом судна, включаючи його реконструкцію, який був проведений в період такого володіння.

2. Дія такого права утримання припиняється, як тільки судно перестає знаходитись у володінні суднобудівного або судноремонтного підприємства, за винятком випадків арешту.

Стаття 8
Особливості морських застав

З урахуванням положень статті 12 морські застави супроводжують судно незалежно від будь-якого переходу права власності або зміни реєстрації чи прапора.

Стаття 9
Погашення морських застав у зв'язку із закінченням строку давності

1. Морські застави, зазначені в статті 4, погашаються після закінчення одного року, якщо тільки до закінчення цього строку судно не було заарештоване, причому такий арешт спричинив примусовий продаж.

2. Річний строк, зазначений в пункті 1, починає обчислюватись:

a) щодо морської застави, зазначеної в пункті 1 «a» статті 4, з моменту звільнення з судна особи, яка поставила вимогу;

b) щодо морських застав, зазначених в пункті 1 «b»-«e» статті 4, з моменту виникнення забезпечених ними вимог; та не може бути призупинений або перерваний за тієї, однак, умови що до нього не зараховується період, протягом якого арешт судна не допускається законом.

Стаття 10
Поступка та суброгація

1. Поступка або суброгація вимоги, забезпечуваної морською заставою, спричиняє одночасну поступку або суброгацію такої морської застави.

2. Не може проводитися суброгація пред'явників вимог, забезпечених морськими заставами, щодо відшкодування, яке належить власнику судна на підставі договору страхування.

Стаття 11
Повідомлення про примусовий продаж

1. До примусового продажу судна в державі-учасниці компетентний орган такої держави-учасниці забезпечує, щоб згідно з цією статтею було направлене повідомлення:

a) органу, що відає реєстром в державі реєстрації;

b) всім держателям зареєстрованих іпотек або обтяжень, які не були встановлені на пред'явника;

c) всім держателям зареєстрованих іпотек або обтяжень, встановлених на пред'явника, та всім держателям морських застав, зазначених у статті 4, за умови, що компетентний орган, що здійснює примусовий продаж, отримав повідомлення про їхні відповідні вимоги; та

d) зареєстрованому власнику судна.

2. Таке повідомлення направляється не менш ніж за 30 днів до примусового продажу та містить:

a) інформацію про час та місце примусового продажу і такі відомості | щодо примусового продажу або процедур, що призводять до примусового продажу, які орган держави-учасниці, що виконує ці процедури, вважатиме достатніми для захисту інтересів осіб, які мають право на повідомлення; або,

b) якщо місце та час примусового продажу не можуть бути точно визначені, інформацію про приблизний час та передбачуване місце примусового продажу і такі відомості щодо примусового продажу, які орган держави-учасниці, який виконує ці процедури, вважатиме достатніми для захисту інтересів осіб, які мають право на повідомлення. Якщо направляється повідомлення згідно з пунктом «b», то додаткове повідомлення про фактичний час та місце примусового продажу направляється після того, як вони стануть відомі, але в будь-якому разі не пізніше ніж за сім днів до примусового продажу.

3. Повідомлення, згадане в пункті 2 цієї статті, складається в письмовій формі та направляється або рекомендованою поштою, або за допомогою будь-яких електронних чи інших відповідних засобів, які передбачають підтвердження отримання, заінтересованим особам, зазначеним в пункті 1, якщо про них є інформація. Крім того, повідомлення здійснюється шляхом оголошення в пресі в державі, де відбувається примусовий продаж, та, на розсуд органу, що здійснює примусовий продаж, в інших публікаціях.

Стаття 12
Наслідки примусового продажу

1. У разі примусового продажу судна в державі-учасниці всі зареєстровані іпотеки або обтяження, за винятком тих, які були прийняті покупцем за згодою їхніх держателів, і всі застави та інші обтяження будь-якого роду припиняють свою дію щодо цього судна за умови, що:

a) в момент продажу судно знаходиться в межах юрисдикції цієї держави; та

b) продаж здійснений згідно з законодавством зазначеної держави та положеннями статті 11 і цієї статті.

2: Витрати, що виникли у зв'язку з арештом та подальшим продажем судна, сплачуються з коштів, отриманих від продажу, в першу чергу. Такі витрати включають, зокрема, витрати на утримання судна та екіпажу, а також заробітну плату, інші суми та витрати, які зазначені в пункті 1 «a» статті 4 і виникли з моменту арешту. Залишок отриманих коштів розподіляється згідно з положеннями цієї Конвенції в межах, необхідних для задоволення відповідних вимог. Після задоволення вимог всіх пред'явників можливі кошти, що залишаються, сплачуються власнику та вільно конвертуються.

3. Держава-учасниця може передбачити у своєму законодавстві, що в разі примусового продажу судна, яке сіло на мілину або затонуло та було видалене державним органом в інтересах безпеки судноплавства або захисту морського середовища, пов'язані з таким видаленням витрати сплачуються з коштів, отриманих від продажу, до задоволення всіх інших вимог, забезпечених морською заставою щодо судна.

4. Якщо в момент примусового продажу судно знаходиться у володінні суднобудівного або судноремонтного підприємства, яке згідно з законодавством держави-учасниці, в якій здійснюється продаж, має право утримання, то таке суднобудівне або судноремонтне підприємство повинно відмовитись від володіння судном на користь покупця, але при цьому воно має право отримати задоволення своєї вимоги з коштів, отриманих від продажу, після задоволення вимог держателів морських застав, згаданих у статті 4.

5. Якщо судно, зареєстроване в державі-учасниці, стало об'єктом примусового продажу в будь-якій державі-учасниці, то компетентний орган на прохання покупця видає документ, який засвідчує, що судно продане без будь-яких зареєстрованих іпотек або обтяжень, за винятком тих, які були прийняті покупцем, а також без будь-яких застав та інших обтяжень, за умови, що були дотримані положення пункту 1 «a» і «b». Після пред'явлення такого документа орган, що реєструє, зобов'язаний виключити відмітки про всі зареєстровані іпотеки або обтяження, за винятком тих, які були прийняті покупцем, та, залежно від обставин, зареєструвати судно на ім'я покупця або видати свідоцтво про його виключення з реєстру в зв'язку з новою реєстрацією.

6. Держави-учасниці забезпечують фактичну наявність та вільну конвертацію будь-яких коштів, отриманих від примусового продажу.

Стаття 13
Сфера застосування

1. Якщо в цій Конвенції не передбачене інше, її положення застосовуються до всіх морських суден, зареєстрованих в державі-учасниці або в державі, яка не є державою-учасницею, якщо на судна останньої поширюється юрисдикція держави-учасниці.

2. Ніщо в цій Конвенції не створює будь-яких прав та не є підставою для примусового здійснення будь-яких прав щодо будь-якого судна, яке належить державі або експлуатується нею та використовується тільки для державної некомерційної служби.

Стаття 14
Зв'язок між державами-учасницями

Для цілей статей 3, 11 і 12 компетентні органи держав-учасниць уповноважені вступати у безпосередній контакт один з одним.

Стаття 15
Колізія конвенцій

Ніщо в цій Конвенції не зачіпає застосування будь-якої міжнародної конвенції, яка передбачає обмеження відповідальності, або національного законодавства, яке вводить її в дію.

Стаття 16
Тимчасова зміна прапора

Якщо морське судно, зареєстроване в одній державі, отримує дозвіл тимчасово плавати під прапором іншої держави, застосовуються такі положення:

a) Для цілей цієї статті посилання в цій Конвенції на «державу, в якій зареєстроване судно», або на «державу реєстрації» вважаються посиланнями на державу, в якій судно було зареєстроване безпосередньо до зміни прапора, а посилання на «орган, що відає реєстром» вважаються посиланнями на орган, що відає реєстром в цій державі.

b) Законодавство держави реєстрації є визначальним для цілей визнання зареєстрованих іпотек та обтяжень.

c) Держава реєстрації вимагає, щоб в її реєстрі був запис із зазначенням держави, під прапором якої судну тимчасового дозволено плавати;

аналогічним чином держава, під прапором якої судну тимчасово дозволено плавати, вимагає, щоб орган, що відає обліком судна, зробив у реєстрі запис із зазначенням держави реєстрації.

d) Жодна держава-учасниця не дозволяє судну, зареєстрованому в цій державі-учасниці, тимчасово плавати під прапором іншої держави, поки не будуть погашені всі зареєстровані іпотеки або обтяження щодо цього судна або не буде отримана письмова згода держателів усіх таких іпотек або обтяжень.

e) Повідомлення, про яке йдеться в статті 11, направляється також компетентному органу, що відає обліком судна у державі, під прапором якої судну тимчасово дозволено плавати.

f) Після пред'явлення свідоцтва про виключення з реєстру, згаданого в пункті 5 статті 12, компетентний орган, що відає обліком суден у державі, під прапором якої йому тимчасово дозволено плавати, на прохання покупця видає свідоцтво про те, що право плавати під прапором цієї держави анульоване.

g) Ніщо в цій Конвенції не повинно тлумачитись як таке, що покладає на держави-учасниці будь-які зобов'язання щодо дозволу іноземним суднам тимчасово плавати під їхнім прапором або національним суднам тимчасово плавати під іноземним прапором.

Стаття 17
Депозитарій

Ця Конвенція здається на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 18
Підписання, ратифікація, прийняття, затвердження та приєднання

1. Ця Конвенція відкрита для підписання будь-якою державою в Центральних установах Організації Об'єднаних Націй в Нью-Йорку з 1 вересня 1993 року по 31 серпня 1994 року, а після цієї дати залишається відкритою для приєднання.

2. Держави можуть висловити свою згоду бути зв'язаними цією Конвенцією шляхом:

a) підписання без застереження про ратифікацію, прийняття або затвердження; або

b) підписання із застереженням про ратифікацію, прийняття або затвердження з подальшою ратифікацією, прийняттям або затвердженням; або

c) приєднання.

3. Ратифікація, прийняття, затвердження або приєднання здійснюються шляхом здачі відповідного документа на зберігання депозитарію.

Стаття 19
Набуття чинності

1. Ця Конвенція набуває чинності через 6 місяців після дати, на яку 10 держав висловлять свою згоду бути нею зв'язаними.

2. Для держави, яка висловила свою згоду бути зв'язаною цією Конвенцією після виконання умов для набуття нею чинності, така згода набуває чинності через 3 місяці після дати висловлення такої згоди.

Стаття 20 Перегляд та внесення змін та доповнень

1. Конференція держав-учасниць для перегляду або внесення змін та доповнень до цієї Конвенції скликається Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй на прохання однієї третини держав-учасниць.

2 Будь-яка згода бути зв'язаною цією Конвенцією, висловлена після дати набуття чинності зміною та доповненням до цієї Конвенції, вважається такою, що стосується Конвенції з цією зміною та доповненням.

Стаття 21
Денонсація

1. Будь-яка держава-учасниця може денонсувати цю Конвенцію в будь-який час після дати набуття чинності цією Конвенцією для цієї держави.

2. Денонсація здійснюється шляхом здачі на зберігання депозитарію документа про денонсацію.

3. Денонсація набуває чинності через один рік або такий більш тривалий період часу, який може бути зазначений в документі про денонсацію, після отримання депозитарієм документа про денонсацію.

Стаття 22
Мови

Ця Конвенція складена в одному примірнику англійською, арабською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами, причому всі тексти є рівно автентичними.

ВЧИНЕНО в м. Женеві шостого травня тисяча дев'ятсот дев'яносто третього року.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО нижчепідписані, належним чином на те уповноважені своїми відповідними урядами, підписали цю Конвенцію.

Закон і корупція: хто кого?

Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу за фактом порушення закону під час виборів народних депутатів у Лозівському виборчому окрузі № 180.

У газеті «Голос України» за 10 грудня 2002 року було опубліковано статтю «Розвіймо легенди», в якій народний депутат Анатолій Мойсейович Гіршфельд накинувся з різкими вихватками і навіть образами на мою адресу.

Я залишаю на вашій совісті докори щодо мене в несправедливості та непатріотизмі. Але я дійсно є законником, юристом і борцем з корупцією, хоча ви, Анатолію Мойсейовичу, і вжили ці слова у зневажливому тоні. А як юрист, я керуюсь документально підтверджувальними фактами, а не емоціями й домислами, якими переповнена ваша стаття.

Як голова Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю заявляю:

1) Вам шкода, що я «поставив свій підпис під матеріалом, який незаслужено ображає багатьох людей». Однак усі викладені в матеріалах факти були подані в колективному зверненні 85 народних депутатів України до Генеральної прокуратури у вересні 2002 року. Невже всі депутати були idіотами й не розібралися в суті справи, перед тим як підписувати таке? Як після вивчення справи можу стверджувати, що ВСІ факти, викладені у зверненні та в моїй статті, підтверджені документально.

2) Якщо все сказане мною однозначно підтверджується документами, то у вашій статті немає нічого, крім емоцій. У будь-якому випадку, з усіх наведених вами «фактів» заслуговує на увагу тільки один, на якому ви будуєте свою позицію:

«На підставі скарг виборців факти порушення закону були досліджені й затверджені рішенням Харківського обласного апеляційного суду. Безпосередньо в залі суду перевірялися бюлетені і списки виборців. Як наслідок, апеляційний суд визнав голосування на ряді дільниць недійсним. На підставі цього рішення був проведений повторний підрахунок голосів, і окружна виборча комісія своєю постановою визнала мене переможцем виборів у 180-му окрузі».

Я можу сказати тільки одне: ви, Анатолію Мойсейовичу, пишете, м'яко кажучи, неправду! Достатньо подивитися рішення згаданого вами суду, щоб пересвідчитися в цьому. І як *законник і юрист*, я, певна річ, дивився це судове рішення. Вам нагадати його, Анатолію Мойсейовичу? Ви особисто, а не міфічні виборці, зверталися до Харківського апеляційного суду з вимогою оголосити недійсним голосування у ряді виборчих дільниць, де ви програли вибори. Крім того, ви вимагали від суду скасувати результати виборів з небажаною для вас перемогою Івана Діяка. І пам'ятаєте рішення суду? Суд ВІДМОВИВ вам у задоволенні цих вимог! Визнавши наявність окремих порушень у процесі виборів, суд, однак, відмовився скасовувати результати виборів, оголосити недійсним голосування на десяти дільницях і відміняти голоси майже 8 тисяч виборців. І як *юрист і законник* я можу пояснити, чому суд прийняв саме ТАКЕ рішення. Тому що він не мав підстав для якогось іншого рішення.

Певна річ, вас це не влаштовувало. Вам було необхідно будь-що списати 3,5 тисячі голосів виборців, які віддали перемогу на виборах вашому суперникові. Тому замість суду відміняти вибори і оголошувати голосування на ряді дільниць недійсним узялася окружна виборча комісія № 180 на чолі з В. Годіною — працівницею підзвітного вам заводу. І зробила вона це зі щонайгрубішими порушеннями законодавства України, у зв'язку з чим і звернулися до Генпрокуратури 85 народних депутатів. З окремими колективними заявами з цього приводу неодноразово зверталися члени дільничних виборчих комісій, на чиїх дільницях ОВК № 180 оголосила голосування недійсним.

Нагадую, що порушено було вимоги ч. 9, 11, 12 ст. 72, ст. 30 і 31 Закону України «Про вибори народних депутатів України». І якщо внаслідок перевірки цих фактів з'ясується, що подібні дії окружкому призвели до необгрунтованого оголошення виборів недійсними, то з'явиться склад злочину, передбачений статтями 157 і 158 Кримінального кодексу України. Тому вже 7 місяців йде навмисне блокування належної перевірки. А міська прокуратура взагалі видає на-гора результати перевірки ще раніше, ніж розпочне якісь реальні дії.

Певна річ, ви, пане Гіршфельде, не ризикуєте про це загадувати. Ви віддаєте перевагу розмові про те, що тепер ви «заслужений парламентарій України».

3) Я залишаю поза увагою ваші нападки на народного депутата України III скликання І. Діяка, який був вашим суперником на виборах. Як голову Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, мене не цікавить перегляд результатів виборів, який так вас лякає. Але грубі порушення законодавства України і бездіяльність влади є моєю прямою компетенцією. Тому, пане Гіршфельде, мене не хвилює ваш депутатський мандат! Але я все одно дотримуюся думки, що посадові особи, винні у порушенні закону, повинні бути покарані. Навіть якщо вам це не до вподоби. І нема чого представляти це як переслідування ваших прибічників І. Діяком і його помсту особисто вам. Наскільки мені відомо, на сьогодні у виборчому окрузі № 180 жоден з ваших прибічників не постраждав. У той же час двох представників Діяка було звільнено з роботи.

4) Ви звинувачуєте мене у безвідповідальних діях. Проте після колективного звернення народних депутатів і мого Генеральна прокуратура України за викладеними в них фактами порушила кримінальну справу. У цьому світлі мені зрозуміле ваше занепокоєння. Однак, як казали древні римляни, правосуддя повинно відбутися за будь-яких обставин.

Володимир СТРЕТОВИЧ,
голова Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією.

Коли кількість переходить у якість, або Аргументи та факти на користь міжнародної сертифікації бухгалтерів

Міфи про те, що сертифікація бухгалтерів несе загрозу їхній професійній незалежності, або про те, що це черговий хитрий спосіб «викачування» грошей, не перешкоджає багатьом бухгалтерам-практикам виступати за неї. Адже сертифікація не тільки створює певну шкалу оцінки професійної спроможності, а й дає певні гарантії якості бухгалтерських послуг. І якщо перший з цих аспектів важливий насамперед для самих фахівців-бухгалтерів, то другий — для споживачів. Адже, за визначенням американського інституту бухгалтерів, бухгалтерський облік у країнах з ринковою економікою забезпечує кількісну інформацію про учасника ринку, необхідну для прийняття управлінських рішень. Тобто підвищення якості бухгалтерії підвищує ефективність корпоративного управління, а, як відомо, ефективне управління майном — мета кожного, хто цим майном володіє.

Отже, як саме сертифікація сприяє поліпшенню бізнесу? Кількома шляхами: через зростання кваліфікації бухгалтерів та престижу професії; зниження рівня ризику для учасників фондового ринку і фінансових інститутів; завдяки гармонізації української системи професійної підготовки бухгалтерів з міжнародними стандартами; підвищенням ефективності системи корпоративного управління; посиленням контролю за дотриманням норм професійної етики бухгалтерів і аудиторів.

Крім того, впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні має забезпечити прозорість фінансової документації для користувачів, підвищити професійний рівень вітчизняних менеджерів. Інакше кажучи: оскільки сьогодні інвестору, роботодавцю та споживачу потрібна впевненість у тому, що фінансова звітність готується фахівцями із знанням міжнародних стандартів, створення єдиної стандартизованої системи оцінки кваліфікації бухгалтерів та аудиторів — необхідний етап запровадження міжнародної системи бухобліку (МСБО). До того ж варто зауважити, що економічний шлях впровадження МСБО (створення попиту на інформацію за МСБО через посилення інвестиційних процесів) більш дієвий, ніж фіскальний (впровадження лише для податкового обліку).

Уже перші результати запровадження міжнародної сертифікації в Україні свідчать про інтерес до неї вітчизняних бухгалтерів та аудиторів, що дедалі зростає. У 23 областях України проводиться навчання за програмою СІРА. У 2002 році відбулося чотири екзаменаційні сесії (травень, серпень, вересень, листопад), в яких взяло участь понад 3000 кандидатів. На листопадову сесію зареєстровано більш як 4000 бухгалтерів та аудиторів. Кандидати на Міжнародний сертифікат мають підтвердити відповідність своєї кваліфікації міжнародним вимогам.

Показовим є відсоток успішного складання іспитів: у межах 30—50 відсотків. Враховуючи високий рівень вимог до кожного, хто складає іспит, можна впевнено сказати: українські бухгалтери стають кваліфікованими фахівцями.

Віктор ТИРКАЛО.

ОФІЦІЙНО

Указ Президента України

Про заходи щодо запровадження державної монополії у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів

З метою підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, збільшення надходжень до державного бюджету **постановляю**:

1. Запровадити державну монополію у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

2. Кабінету Міністрів України:

1) вжити у двомісячний строк заходів, пов'язаних із запровадженням державної монополії у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, зокрема щодо:

затвердження порядку визначення виробників і споживачів спирту, що мають право на його замовлення, виробництво та використання, з обов'язковою їх реєстрацією;

введення щорічного завчасного подання споживачами спирту замовлень на придбання спирту в наступному році з обгрунтуванням потреб у ньому, напрямів і способів його використання, а також подання виробниками спирту замовлень на виробництво спирту в наступному році з обгрунтуванням передбачуваних обсягів виробництва спирту, що підтверджуються наявними виробничими потужностями, відповідними документами про атестацію виробництва та сертифікацію продукції;

визначення порядку обов'язкової перевірки достовірності даних, що подаються виробниками і споживачами спирту для обгрунтування замовлень на придбання та виробництво спирту, в тому числі щодо напрямів і способів його використання;

визначення резерву спирту з урахуванням кон'юнктури ринку продукції, яка виробляється з використанням спирту;

формування на основі обгрунтованих замовлень на виробництво та споживання спирту взаємоузгоджених квот на виробництво та споживання спирту з урахуванням його резерву;

складання і затвердження щорічного балансу виробництва та споживання спирту на основі сформованих квот на виробництво та споживання спирту, а також резерву спирту;

розподілу квоти на споживання спирту на підставі поданих споживачами замовлень шляхом установлення щоквартальних лімітів на його отримання;

розподілу на конкурсних умовах квоти на виробництво спирту на підставі поданих виробниками замовлень з урахуванням стану їх розрахунків із державним бюджетом, Пенсійним фондом України та станом розрахунків із виплати заробітної плати;

заборони реалізації спирту, призначеного (замовленого) для експорту, на внутрішньому ринку України;

введення наскрізної нумерації акцизних марок для алкогольних напоїв і тютюнових виробів із використанням індексу регіону України, в якому вироблена ця продукція, та обов'язкового захисту цих акцизних марок голографічними захисними елементами, виготовленими Спеціалізованим підприємством «Голографія» (м. Київ);

2) у тримісячний строк:

а) затвердити програму розвитку спиртової, лікеро-горілчаної та виноробної галузей в Україні на 2003—2007 роки, яка б передбачала:

розширення використання спирту у промисловості, зокрема харчовій, та інших галузях економіки;

збільшення експорту спирту і алкогольних напоїв;

перепрофілювання, консервацію надлишкових потужностей з виробництва харчового спирту;

пропозиції щодо приватизації підприємств спиртової, лікеро-горілчаної і виноробної галузей, за винятком Національного виробничо-аграрного об'єднання «Масандра»;

б) розробити і внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти:

про внесення змін до законів щодо поетапного скасування пільгової ставки акцизного збору на спирт, передбачивши її збереження для спирту, що використовується для виробництва лікарських засобів, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

про систему акцизних складів, передбачивши можливість здійснення оптової торгівлі алкогольними напоями, в тому числі імпортованими, виключно через акцизні склади;

про внесення змін до Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» щодо розширення використання непрямих методів визначення суми податкового зобов'язання виробників спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, в тому числі шляхом обов'язкового інформування податкових органів виробниками сировини, обладнання, тари, етикеток і пробкових матеріалів про замовників і обсяги замовлення відповідної продукції;

в) про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» щодо:

— поступової протягом одного року заборони виробництва алкогольних напоїв і тютюнових виробів на орендованих потужностях;

— обов'язкової денатурації технічного етилового спирту для унеможливлення його застосування у виробництві харчової продукції;

— удосконалення порядку видачі, призупинення та анулювання ліцензій на виробництво, оптову і роздрібну торгівлю спиртом, алкогольними напоями і тютюновими виробами, передбачивши підвищення вимог до виробників цієї продукції;

— реєстрації виробників, імпортерів і користувачів брагоректифікаційних установок;

г) про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 18 «Про акцизний збір» щодо справляння акцизного збору з підакцизних товарів, придбаних на експорт за іноземну валюту без справляння акцизного збору, які не були вивезені за межі України;

3) вжити заходів щодо запровадження автоматизованої системи декларування, обліку і контролю виробництва, зберігання, руху та споживання підакцизних товарів.

4. Контроль за виконанням цього Указу покласти на Раду національної безпеки і оборони України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 27 грудня 2002 року.
№ 1234/2002.

Останній шанс незалежності. Енергетичної

Наявність власної паливодобувної галузі забезпечує існування незалежної енергетичної політики країни. Це підтверджує світова практика. Незважаючи на той факт, що сьогодні видобуток вугілля рентабельний лише в Америці, Австралії та ПАР, жодна європейська країна, котра має власну вугільну промисловість, не відмовилася від державної підтримки. В усіх цих країнах галузь дотує держава.

У структурі енергоспоживання практично всіх країн світу використовуються насамперед власні паливні ресурси. Це стосується країн і з високою, і з середньою забезпеченістю енергоресурсами. В Україні існує парадоксальна ситуація, коли обсяг споживаного імпортованого газу в 1,7 разу більше обсягу, використовуваного на власні потреби вітчизняного вугілля. Така система є необгрунтованою, економічно невигідною і навіть загрозливою для національної енергетичної та економічної безпеки.

Україна може розглядати зменшення залежності від імпортних енергоносіїв тільки за рахунок збільшення обсягів видобутку і споживання власного вугілля, яке вже сьогодні дешевше за імпортоване польське і значно дешевше, ніж газ, який купує Україна.

Видобуток вугілля на шахтах, що діють, за зведеними даними вугільних підприємств, можна збільшити до 110 млн. тонн на рік. Розвіданих запасів вистачить ще на 400 років. Але проблеми вугільної галузі й турбота про стан вугільної промисловості поки що тільки декларується, практичних кроків у напрямку стабілізації майже немає.

З одного боку, начебто розроблено перспективні програми розвитку галузі до 2010 року («Українське вугілля-2010»), державна програма закриття нерентабельних шахт, програма соціального захисту шахтарів і членів їх сімей на державному та регіональному рівнях, але об'єктивні показники — обсяг видобутку вугілля, продуктивність праці, рівень безпеки, соціальний захист працівників — свідчать, що криза в галузі поглиблюється. Останніми роками загострилося до критичного протиріччя між надзвичайно важливим значенням вугільної галузі і технічним станом, в якому вона перебуває.

Незважаючи на те, що українське вугілля видобувають на значно більшій глибині, ніж у будь-якій іншій країні, проблеми національної вугільної галузі все-таки лежать на поверхні. Найістотніші з них такі:

Велике зношення основних фондів

Понад 30 відсотків шахт експлуатуються більш як 50 років. Ступінь зношення основних фондів за останні п'ять років зріс до 70 відсотків. Потребують заміни і капітального ремонту 43 відсотки підйомних машин, 49 — вентиляторів головного провітрювання, 61 — компресорних установок, 59 відсотків насосних агрегатів головних водовідливних установок, 21 тисяча одиниць різного електротехнічного і енергетичного обладнання.

Хронічне недофінансування капітальних вкладень

У загальному парку вибійного обладнання питома вага очисних механізованих комплексів і прохідницьких комбайнів нового технічного рівня становить лише 2 відсотки, а нових навантажувальних машин і стрічкових конвеєрів — менш як 0,5 відсотка. На шахтах, де розробляються пласти крутого падіння, близько 70 відсотків видобутку досі забезпечуються відбійними молотками. Конче потрібне випереджаюче зростання капітальних вкладень у нові технології, модернізація основних фондів.

Заборгованість із заробітної плати, за регресними позовами

Заборгованість із зарплати працівникам вугільної галузі з початку 2002 року зросла на 134 млн. гривень і на 1 грудня 2002-го становила 1,3 млрд. грн., або понад чотири місячні фонди.

Неповні розрахунки з шахтарями за спожиту вугільну продукцію

Станом на 01.12.2002 року споживачі вугілля розрахувалися з шахтарями на 83,4 відсотка, тобто гірники недоодержали 1,93 млрд. грн. Лише по двох холдингах «Ровенькиантрацит» та «Свердловантрацит», що розташовані в межах мого виборчого округу, борг енергетиків становить понад 400 млн. грн.

Незадовільний стан з підготовки діючого очисного фронту на шахтах

Запаси вугілля, готові до виймання, мають перевищувати річний видобуток не менш як у півтора разу. Фактично їх частка становить 80 відсотків. Це насамперед пов'язано з незадовільним станом підготовчих робіт. Лише нинішнього року через недофінансування на вуглевидобувних підприємствах введено в експлуатацію 213 очисних вибоїв (-54 до програми), а вибуло з експлуатації 236 лав.

Якщо ставлення до перспективи вугільних підприємств не зміниться, то після 2005 року почнеться зменшення видобутку, а після 2010 року — падіння галузі. І якщо не вводитимуться нові потужності, то сьогодні шахти, що успішно працюють, свій ресурс вироблять, і в вугільній промисловості України настане крах.

Незважаючи на критичність ситуації і необхідність прийняття рішучих заходів з боку держави, з початку року вугільна промисловість недоодержала з державного бюджету 269 млн. грн., у тому числі на технічне переоснащення — 133,5 млн. грн., на реструктуризацію — 112,4 млн. грн., на охорону праці — 19,8 млн. грн.

Середня зарплата в галузі все ще несумірна з умовами праці (558 грн. на місяць). Протягом останніх років із вугільної промисловості пішло майже 240 тисяч працівників, дедалі менше молодих кадрів приходить на роботу в шахти. Якщо тенденція збережеться, то невдовзі до переліку проблем вугільної галузі треба буде додати й кадрову.

Особливий біль — закриття шахт. Адже шахта — наче людина: вона народжується, служить своїм цілям, а відпрацювавши наявні запаси, помирає. Ніхто не проти того, що старі, збиткові шахти треба закривати. Але робити це треба цивілізовано, з урахуванням усіх технічних, соціальних та екологічних норм. Ми ж вкладаємо в шахти, що закриваються, у два—три рази більше коштів, ніж треба для підтримання роботи ще здатних до нормальної діяльності шахт.

Ситуація, що склалася нині в українській вугільній промисловості, — критична. По суті, нині триває самоліквідація вугільної галузі, і єдина її надія —реалізація в повному обсязі програми «Вугілля України-2010». Ця програма технічно спроможна, основний її напрям — розвиток галузі. Реалізація програми «Вугілля України» дасть змогу знизити залежність вугільних підприємств від бюджетного фінансування. Головним її пріоритетом є підвищення обсягів та ефективності використання власного вугілля як умови забезпечення енергетичної безпеки України, зниження затрат суспільства на своє енергетичне забезпечення, вдосконалення виробничих сил держави для підвищення їхніх економічної ефективності та конкурентоспроможності.

Програмі «Вугілля України-2010» два роки, але передбачувані нею обсяги фінансування жодного разу не були виділені в повному обсязі.

Сьогодні у нас ще є шанс, можливо, останній, подумати про майбутнє країни, про її незалежність, як енергетичну, так і економічну та політичну. Забезпечивши фінансування вугільної галузі в 2003 році в сумі 5,2 млрд. грн., передбачених програмою, можна буде виконати комплекс заходів, у результаті яких уже за кілька років обсяг державних фінансових ресурсів на підтримку вугільної промисловості скоротиться вдвічі, прибутки максимально наблизяться до витрат і галузь вийде із кризи.

Вугілля — основна складова в енергетиці України, що забезпечує життєдіяльність усіх галузей народного господарства. Від нього залежить рівень життя і розвиток економіки. Розуміння відповідальності перед державою, її незалежним майбутнім зобов'язує мене наполягати на реалізації програми «Вугілля України-2010» в частині фінансування галузі відповідно до цієї програми в сумі 5,2 млрд. гривень.

Геннадій АСТРОВ-ШУМІЛОВ,
народний депутат України,
депутатська група «Народний вибір».

«Чорні діри» підприємництва,

або Чому спільна діяльність стає цілковитим збитком для іноземних інвесторів

Майже два роки німецький підприємець Герберт Штефес, який інвестував у розвиток агропромислового комплексу України більше восьми мільйонів доларів, змушений ходити по зачарованому колу київських інстанцій, намагаючись повернути незаконно вилучене в нього майно.

Загальноприйнято вважати, що реальні інвестори не йдуть до нас лише тому, що на шляху їх просування до сфери виробництва повсюдно постає підступний чиновник, який прагне через будь-яку формальну закарлючку мати свій зиск. І хоч це явище справді дуже поширене, однак воно давно вже перестало бути головною причиною того, що досі дуже вже мізерні інвестиційні дощі зрошують наші землі. Часто перешкодою для обопільно вигідної співпраці стають, хоч як це дивно, і наші вітчизняні виробники...

Сквирський район на Київщині Герберт Штефес уподобав ще на початку 90-х років. Чудові землі, достатня кількість кваліфікованих працівників, наявність підприємств, що переробляють сільськогосподарську продукцію, — усе це обіцяло добрі перспективи співпраці з місцевими хліборобами. До моменту свого «приземлення» на Сквирщині гер Штефес уже непогано знав національні особливості нашого АПК, і коли він об'їжджав місцеві поля, села, заводи, йому не потрібно було перекладати українську приказку: «чого бідний — бо дурний, чого дурний — бо бідний». Інвестору показували розбиту техніку: бачите, на чому працюємо; потрібні сучасні сільгоспмашини, добре насіння, засоби захисту рослин... «Я, я», — погоджувався гість, подумки приплюсовуючи до цього переліку ще й перепідготовку кадрів, бо бачив, що з «культурою» виробництва, яка застосовувалася в господарствах, від завезеної сюди найдосконалішої техніки через рік-два залишаться ріжки та ніжки. Він тоді і подумати не міг, що головна небезпека, яка чатує на нього як інвестора, полягає не в спадщині колгоспно-радгоспної розхлябаності людей, а зовсім в іншому, новому для нас самих явищі.

Визначивши майбутніх партнерів, гер Штефес дав сквирським хліборобам усе необхідне. У таке навіть не вірилося. У селі Чубинці, наприклад, підписання угоди про спільну діяльність місцевого КСП «Хлібороб» з підприємством з іноземними інвестиціями «Київштеф» відзначали майже як національне свято. Головою правління КСП був Василь Галюк. «Київштеф» постачав, за угодою, необхідний набір техніки — комбайни, сівалки, грунтообробні знаряддя, а також насіння, пестициди. До того ж усе це передавалося в розпорядження КСП (для спільного виробництва і переробки продукції) на умовах товарного кредиту терміном на три роки. Тобто розраховуватися мали врожаєм і, що найголовніше, після трьох сільськогосподарських сезонів усе, що поставлялось «Київштефом», ставало (за дотримання умов угоди) беззастережною власністю КСП, без будь-якої додаткової оплати.

Чи потрібно пояснювати, яким подарунком була для господарства така співпраця? Тим паче що Герберт Штефес «доставив» у Сквирський район не лише найсучасніші засоби виробництва, а й відповідні технології на рівні ноу-хау. За що і був... зразково покараний. Особисто для нього «спільна діяльність» завдала цілкових збитків.

Підприємство вправно підвели під банкрутство, при цьому передана господарствам у користування техніка... наче щезла. Коли «Київштеф» зробив спробу хоча б повернути завезені в Сквирський район свої комбайни, сівалки, плуги, культиватори, причепи (причому намагався зробити це за допомогою влади, згідно із законом), у місцевому держтехнагляді здивувалися: яка техніка, нічого такого на обліку в районі немає! Виник конфлікт.

Усі без винятку підприємці, з якими довелося зустрічатися в Сквирі, у відповідь на запитання про цей «міжнародний конфуз» тільки потилиці чухали: і справді дуже негарно вийшло — «кинули» німця. Не варто було йому так довірятися нашим бізнесменам. А комбайни, мовляв, та інше штефівське — усе воно є в наявності і навіть відомо, де конкретно знаходиться.

Проблеми «Київштефа» тут пов'язують із створенням агропромислової корпорації «Сквира». Проте Іван Суслов — голова цієї корпорації —на запитання, як сталося, що його недавнього партнера, зарубіжного інвестора, фактично пограбували і де знаходиться техніка, ухилився від прямої відповіді: особисто в нього, мовляв, цієї техніки немає.

Іншої думки його колишній партнер:

— За нашими відомостями, в корпорації вона, — стверджує Герберт Штефес.

Сам Штефес, звичайно, жодних результативних слідчих дій проводити не міг. Він звертався до суду. І було навіть судове рішення про те, щоб «Київштефу» повернули його власність. Та це рішення так і лишилося невиконаним...

Утім, простежити діяльність корпорації «Сквира» в районі поки що ніхто не береться, настільки все заплутано. Свого часу район очолював... згадуваний уже Василь Галюк. Його (звільнено нещодавно з посади голови райдержадміністрації) у Сквирі небезпідставно вважали добрим знайомим Івана Суслова. Саме в період його правління і було «торпедовано» агропроект Герберта Штефеса. Проте досить спритні підручні знайшлися і в самому Києві. За допомогою податкової інспекції одного з колишніх столичних районів «Київштеф» намагалися взагалі знищити, накрутивши підприємству мільйонні штрафні санкції. Тільки після втручання в спір самої ДПАУ це свавілля вдалося зупинити. Але заборгованість з податку Герберту Штефесу все-таки «пришили» (за нашими законами, ввозячи власну техніку, інвестор повинен платити... ПДВ!). І хоча сума заборгованості становила справжній мізер порівняно з тим, що вже вклав «Київштеф» у розвиток українського АПК, сам факт боргу став підставою для оперативно підготовленої постанови про «податкову заставу». Усе інше, як кажуть, було вже справою техніки. «Визначені» в заставу комбайни та інша власність «Київштефу»... пішли з молотка через біржу.

Сама, власне, техніка після такої «купівлі-продажу» нікуди й не переїжджала. Але варте уваги інше. Законному її власнику навіть не повідомляли ні дати торгів, ні оціночної вартості! З цілком зрозумілої причини: на спішно влаштованих торгах комбайн МАТРОН МН-41, що належав «Київштефу» (його первинна вартість 165000 доларів США) було продано Івану Арикову, родичу уже згадуваного Івана Суслова, за... 40 388 грн. 54 коп. За такою смішною втратною ціною було скуплено й решту.

Коли суд колишнього Радянського району Києва, що розглядав цю справу, намагався з'ясувати методологію такої оцінки власності, виявилось, що оцінювача — якогось експерта В. Булигу знайти неможливо (чи то звільнився, чи такого в природі немає). Та й самі договори купівлі-продажу суд визнав фальсифікованими. І постановив: техніку «Київштефу» повернути.

Це рішення було постановлено 12 лютого 2001 року. Воно вчасно надійшло до Сквирської державної виконавчої служби місцевого райуправління юстиції. Та доки при владі в районі був В. Галюк, держвиконавча служба про нього воліла не згадувати, на звернення представників «Київштефу» Сквира просто не відповідала. Днями Герберт Штефес змушений був звернутися безпосередньо до Генерального прокурора України, цілком підставно вважаючи, що вплив сквирського Суслова на Генпрокуратуру не поширюється.

— Техніку ми, безумовно, повернемо, — стверджує сьогодні юрист Роман Кравченко, що бере участь у справі «Київштеф» — проти Суслова». У самій Сквирі останнім часом, схоже, згадали про те, що рішення суду треба виконувати. В усякому разі, державний виконавець визнав помилкою те, що про виконавчий лист якось «забули за плином часу»... Але хто і в який спосіб компенсуватиме тепер інвестору збитки через такий ось «форс-мажор»?

Цілком слушне запитання. Проте не менш важливо розібратися і з тим, чому стають можливими такі явища, як виникають такі «чорні діри», через які зарубіжний інвестор починає остерігатися вже не так традиційних чиновницьких поборів у столиці, як грубого злодійства в сільській глибинці.

Володимир КУЛІБІН.

Патентовані розкрадачі

Після катастрофічних повеней 1998-го та 2001 років на Закарпатті про карпатські ліси не говорили чи не писали хіба що ліниві. Одні переконували, що зелене багатство краю примножується, другі — що по-хижацьки нищиться і це призводить до паводків, треті — що ліс не основна причина екологічного лиха. Офіційна владна і правоохоронна думка стосовно лісової проблеми була зазвичай обтічною й завуальованою: мовляв, є окремі недоліки, але їх оперативно виправляють і заходів уживають. Тому ефект розірваної бомби справило повідомлення новопризначених прокурора області Миколи Гошовського та голови обласної держадміністрації Івана Різака про «неправедні схеми, що діють у лісовому господарстві». Для «Голосу України» акценти в ситуації з лісами Закарпаття розставляє прокурор області старший радник юстиції ***Микола ГОШОВСЬКИЙ***:

Короїди

— Посилена увага до проблеми зрозуміла, бо ліси Карпат — не лише деревина, а й легені Європи. Незаперечною є і їхня водорегулювальна функція. Водночас ліс, немов магніт, притягує тих, хто будь-що прагне наживи. Тому прокуратура області нагляд за дотриманням природоохоронного законодавства визначила одним із пріоритетних напрямів у своїй діяльності. Йдеться насамперед про охорону, раціональне використання та відновлення лісів. І робота ця, вважаю, має вестися не кампаніями, а системно і комплексно на грунті реальної оцінки запасів деревини. Вони, за приблизними підрахунками, становлять двісті мільйонів кубометрів, а вирубується щороку більш як мільйон кубометрів. Підрахуймо, скільки десятиліть треба, щоб саджанець досяг зрілості, тобто став діловою деревиною, й одержимо тривожний сигнал: за таких темпів вічнозелені Карпати зеленітимуть не вічно...

— Миколо Івановичу, цифра мільйон кубометрів деревини, що заготовляється щорічно, абсолютна чи статистична?

— Саме її тепер прискіпливо аналізуємо. Право на заготівлю лісу в області мали 46 користувачів, а торгували 525! Зауважу, що лісосічний фонд не можна виділяти тим користувачам, котрі не внесли до бюджету плату за спеціальне використання природних ресурсів, мають прострочену дебіторську заборгованість за реалізовані за межі держави лісоматеріали, не усунули недоліки під час розробки попередніх лісосік, не відшкодували майнові стягнення за порушення правил відпуску деревини на пні, не мають спеціалізованих бригад для заготівлі лісу, відповідної техніки і фахівців. Більшість надавала перевагу не поглибленій переробці, а експорту лісоматеріалів й одержувала при цьому «швидкі» й немалі гроші. Всього в області налічується 308 суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, основу бізнесу котрих становить експорт лісу. Вони відправили його за кордон на 65 мільйонів 500 тисяч, а податків сплатили лише 700 тисяч гривень, бо багато з них працює за так званою фіксованою схемою сплати податку. Якби працювали на загальних засадах, то мали сплатити щонайменше 6 мільйонів гривень. Різниця істотна, чи не так?

— Звідки тоді вони беруть ліс?

— Відразу уточнімо: брали. Нинішня обласна влада серйозно взялася за наведення ладу в лісопереробному комплексі й переглядає і склад комісії з розподілу лісосічного фонду, і відповідність посадам тих, хто має стояти на сторожі лісових багатств. А відповідь на запитання, де брався «неправедний» ліс, проста: ділки легалізували самовільні рубки, застосовуючи для цього хитромудрі схеми, яким позаздрив би й великий комбінатор. Підтвердження цьому — не лише затримані міліцією та податківцями вантажівки з лісом без будь-яких супровідних документів.

Не завжди на висоті й лісоохоронна служба. Вона ставилася ліберально до порушників, не виявляла особливої активності під час оформлення позовів до суду про відшкодування завданих збитків. Довелося втрутитися органам прокуратури. З початку року ми заявили 78 позовів. Але навіть із присуджених судами майже 300 тисяч гривень виконавчою службою відшкодовано аж... 1900. Вживаються додаткові заходи прокурорського реагування і, зокрема, кримінально-правові. Порушено кримінальні справи за фактами зловживань службовими особами Буштинського та Великоберезнянського держлісгоспів. Лише за результатами перевірки, проведеної у формі контролю за дотриманням природоохоронного законодавства в угіддях «Закарпатагролісу», прокурорами порушено сім кримінальних справ, шість із яких — за фактами скоєння службових злочинів. Засуджено трьох посадовців Мукачівського лісогосподарського підприємства «Агроліс» та двох — СТОВ «Кольчинське». Їхня бездіяльність призвела до самовільних рубок деревини більш як на 600 тисяч гривень. Колишні колгоспні ліси нині стали безгоспними, і тому, вважаю, їх, поки не пізно, треба перевести до категорії державних. Щоб потім не списувати втрати на короїда...

Липовий папір на дуба

— І все-таки поясніть, як відбувається процес легалізації самовільних рубок. Адже тут, напевно, й криється відповідь на запитання, де беруть ліс численні «експортери»?..

— Найтиповішою відповіддю ділків є стандартна: завезли ліс із сусідніх областей — Львівської, Івано-Франківської або Чернівецької. Й документи відповідні для підтвердження своєї комерційної діяльності покажуть. Та здебільшого вони липові. Не на оборудки з липою, а з дубом, ясенем, горіхом чи карпатським буком, які мають за рубежем попит особливий. Прокуратура області порушила кілька кримінальних справ за фактами підробки й фальсифікації таких документів. У тому числі стосовно приватного підприємця з міста Тячева, котрий нібито ще рік тому отримав від виробничо-комерційної фірми «Терен» із міста Яремчі Івано-Франківської області 161 кубометр дуба-пиловника й реалізував його фірмі «Тепр» в Ужгороді, а та вивезла деревину за кордон. Під час перевірки з'ясувалося, що накладні підроблено, бо фірму «Терен» уже давно ліквідовано, як банкрута. Під такими самими назвою та ідентифікаційним кодом значилася організація і в містечку Ворохті на Івано-Франківщині. Та найдивніше те, що ні в Яремчі, ні у Ворохті дуб узагалі не заготовляють — там переважають смерекові та букові ліси...

А ось інші приклади. Меткий директор одного з ТзОВ Рахівського району, діючи за дорученням приватного підприємця, скуповував деревину від «незасвічених» осіб, а документи оформляв на цілком «законне» придбання деревини у цього підприємця та ще й безпідставно зараховував до відшкодування податок на додану вартість. Зауважу, що підприємці, котрі мають річний дохід від операцій з лісом до 500 тисяч гривень, не зобов'язані вести чіткий бухгалтерський облік. Саме в такий спосіб легалізується «саморуб».

■ ■ ■

Відповідь на запитання, де брався «неправедний» ліс, проста: ділки легалізували самовільні рубки, застосовуючи для цього хитромудрі схеми, яким позаздрив би й великий комбінатор.

■

— Миколо Івановичу, а чи не поширюємо ми через нашу бесіду авантюрний досвід і на інші регіони?

— Тоді і прокурорський — також. А якщо серйозно, то фантазії ділків у цій сфері вистачає. Ось, приміром, приватний підприємець П., який не мав жодного кубометра лісосічного фонду і працював на умовах фіксованого патенту, відправив протягом трьох місяців за кордон лісопродукції більш як на мільйон гривень, сплативши до бюджету лише 600 гривень. Згодом він відправив на експорт продукції ще на 100 тисяч гривень, подав звіт на отримання доходів у сумі понад мільйон гривень, сплатив 10 тисяч гривень податку і відразу припинив підприємницьку діяльність. Лісом зайнялася його донька. Отримавши дохід в 1 мільйон 200 тисяч гривень і сплативши ті самі 600 гривень, теж припинила діяльність. Стосовно цього «сімейного підряду» також порушено кримінальну справу. Державній податковій інспекції в Закарпатській області направлено лист-вимогу щодо перевірки приватних підприємців, котрі працюють за фіксованим патентом. Якщо виручка перевищить протягом календарного року 500 тисяч гривень, тобто фіксовану межу, належить донарахувати передбачені чинним законодавством податки і платежі.

— Отже, відоме прислів'я про те, що за деревами лісу не видно, набуває нового змісту?

— Так. Але для цього треба зробити ще багато. Зокрема, в області великі обсяги санітарних рубок. Цю ситуацію мали б детально й прискіпливо вивчити фахівці екобезпеки. Тому прокуратура області звернулася із клопотанням до Генеральної прокуратури України про ініціювання нею перевірки спеціалістами Мінекології та природних ресурсів, Держкомлісгоспу України та ДП «Укрліспроект» ревізій окремих лісокористувачів щодо законності призначення і проведення санітарних рубок. Вважаю, що потрібно підвищити плату за спеціальне використання лісових ресурсів, диференціювати розміри попенькової оплати, бо нині вона становить близько 7 гривень за пеньок і не враховує, скільки кубометрів деревини росло на тому пні. Реалізацію пиломатеріалів здійснювати тільки через аукціон (біржу) за ринковими правилами. Тоді проблема самовільних рубок не буде такою актуальною — «саморуб» приватні підприємці не купуватимуть. Якщо в лісі буде один господар в особі державних лісогосподарських підприємств, то вони матимуть кошти для фінансування галузі, створення відповідної інфраструктури, впровадження природозбережних технологій заготівлі лісу і в результаті зможуть, не виснажуючи, використовувати ліси та забезпечити їх реальне відтворення. Нині держлісгоспи фінансують з бюджету лише на 20—30 відсотків від потреби. Вважаю, що Міністерству екології та природних ресурсів треба, нарешті, завершити роботу із зонування лісів природно-заповідного фонду і сказати з цього приводу своє тверде слово.

Розмовляв Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

НОВІ ВИДАННЯ

Шалена гра шалених сил

Кожного року на планеті періодичного затоплення зазнає площа в понад 300 мільйонів гектарів, де мешкає близько мільярда осіб. Велика вода перетворюється на руйнівного монстра, який, найжахливіше, нерідко позбавляє життя людей.

1997 рік. У Польщі, Чехії, Німеччині рівні води в річках піднялися на 3—4 метри. Не обійшлося без людських жертв.

1998-й. За даними страхових компаній, через погодні катаклізми рік видався рекордним на збитки —92 млрд. доларів. Близько 300 тисяч осіб змушені були залишити домівки. Тоді лише в Англії повінь завдала матеріальних збитків на 400 млн. фунтів стерлінгів. Екологічне лихо не оминуло й Україну: взимку підтопило південь країни, а восени — вирувала катастрофічна повінь на Закарпатті. Велика вода позбавила життя 18 наших співгромадян, знищила майна на 150 млн. доларів.

1999-й. Венесуела. У грудні повені і селеві потоки за кілька днів забрали життя 50 тисяч чоловік. Того року потерпали від сильних підтоплень і країни Західної Європи: Бельгія, Німеччина, Великобританія.

2000-й. У лютому велика вода пройшлася Мозамбіком. Без даху над головою залишилося півмільйона осіб.

2001-й. У березні повінь не оминула Україну (Закарпаття), Румунію та Угорщину. У травні — прирічкові райони російської Лени. Тоді довелося евакуювати 47500 осіб. А влітку небажаним гостем стала повінь для Польщі. Загинуло 30 осіб.

2002-й. На Кубані у січні внаслідок різкого потепління і рясних дощів під водою опинилися населені пункти. Повеневу ситуацію ускладнили льодові затори та прорив дамби. У США водночас затопило території штатів Теннессі та Кентуккі. Загинуло шестеро осіб. А серпень був пам'ятним для багатьох держав. Велика вода лютувала у Росії (в районі Новоросійська), Австрії, Чехії, Німеччині, Румунії, Китаї, Індії, Ірані, Кореї, Алжирі... У країнах Західної Європи загинуло та пропало безвісти понад сто осіб, а збитки перевищили 30 мільйонів євро. Всього в 2002-му повені у 80 країнах світу позбавили життя три тисячі душ...

Трагічний калейдоскоп, ймовірно, триватиме. Чому? Відшукати відповідь на це питання можна в новій книзі доктора технічних наук, професора Михайла Ромащенка та кандидата технічних наук Дмитра Савчука «Водні стихії. Карпатські повені. Статистика, причини, регулювання» (Київ, «Аграрна наука», 2002). У ній автори досліджують причини паводків у регіоні, що найбільше в Україні потерпає від водної стихії, й описують методи боротьби зі стихійним лихом. Чернівці, Коломия, Івано-Франківськ, Ужгород, Мукачеве, Тячів, Хуст, Стрий — понад п'ятсот населених пунктів потрапляють у зону ризику, а сотням тисяч людей, котрі мешкають поблизу карпатських річок, загрожують руйнівні повені.

Науковці впевнені, що крім природних чинників, прояв водних стихій значно підсилює, а іноді й зумовлює техногенна діяльність людини. Інтенсивність дії і негативний вплив їх збільшується внаслідок розорювання земель, вирубування лісів, витратного водоспоживання, урбанізації, проведення зрошення тощо. Автори вважають: повені останніх років на Закарпатті привернули до проблеми увагу державних органів влади і вже настав час для створення у країні єдиного протиповеневого комплексу. Він включатиме систему гідротехнічних, шляхо-, мостобудівних, агролісомеліоративних та інших заходів. Замість традиційних підходів — обвалування річок захисними дамбами, берегоукріплення та підготовку русла для проходження повеней — науковці пропонують зводити спеціальні саморегулювальні протиповеневі водосховища з резервними ємностями у верхів'ях гірських річок. Тоді велика вода не буде така руйнівна.

Приємно, що допомогли авторам зануритися у суть проблеми репортажі Якова Гальченка, Івана Гудзоватого, Леоніда Бровченка, Людмили Коханець та інших журналістів-«голосоукраїнців» — цитати з їхніх газетних публікацій не раз наводять науковці. Дмитро Савчук — сам він презентував редакції новий ілюстрований примірник — вважає «Голос України» виданням, де можна відшукати чимало корисної інформації: «Купую цю газету щодня і прочитую від першої до останньої сторінки». Власне, так воно і має бути. Істина не обов'язково народжується в суперечці, а нерідко й у взаємодії.

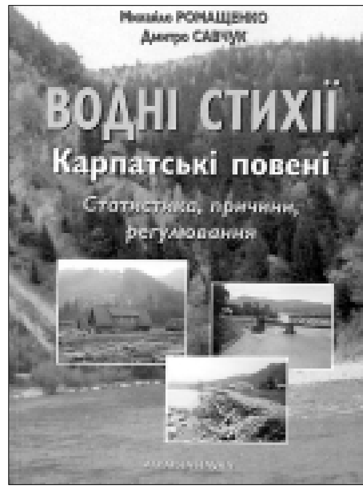

Валерій ДРУЖЕНКО.

Кам'янець-Подільський: туризм уже не

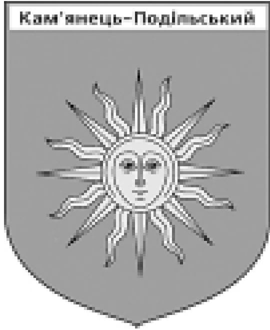

АНТОЛОГІЯ МАЛИХ МІСТ

Початок на 1-й стор.

Без славнозвісного замку — унікальної оборонної споруди XI—XVIII століть — Кам'янець годі й уявити. Ціле намисто оборонних споруд навколо заповідного Старого міста вражає неприступністю. Запитавши у 1621 році, хто збудував це могутнє місто і отримавши відповідь: «Аллах!», турецький хан Осман розвів руками: «Хай же Аллах його і здобуває!» На жаль, не всі імена кам'янецьких фортифікаторів відомі. Іов Претфес, Теофіл Шомберг, Ян де Вітт, Станіслав Завадський, Християн Дальке... А скільки ще невідомих ремісничих рук! Бо ж Кам'янець творили саме ремісничі осередки своїм коштом та працею. У 1374 році Кам'янець отримав Магдебурзьке право, до речі, раніше за Київ, і став посередником у торговельних зв'язках Західної Європи з нинішніми українськими землями.

Місто було населене представниками трьох громад —русинів (українців), вірмен та поляків, кожна з яких мала по кілька храмів. Із 30 культових споруд збереглося 13, більшість знищено більшовиками у 30-х роках минулого століття, тепер вони відроджуються.

Славну сторінку в історію України вписав Кам'янець за часів Української Народної Республіки. Він став столицею України, хоч і ненадовго. Тоді в місті створювалися інституції української національної держави, зав'язувалися міжнародні стосунки. Було засновано державний університет, започатковано видавництва, з'явилися такі впливові громадські організації, як Червоний Хрест та Союз українок.

З Кам'янцем, духовною столицею Поділля, пов'язано сотні відомих імен та біографій. 1846 Микола Леонтович, Анатолій Свидницький, Степан Руданський... Військовими лікарями працювали в 1830 році Володимир Даль, а в роки першої світової — Михайло Булгаков...

Місто переживало періоди занепаду і злету, забуття і світового визнання. Сьогодні ім'я Кам'янця у багатьох на вустах. Відродження цієї духовної твердині свідчить і про життєздатність та відродження цілої України.

Нині в Кам'янці 40 великих і 1500 малих підприємств. Тут 8 вузів (з філіями), 7 технікумів, 5 профтехучилищ, 20 шкіл, 3 ліцеї.

Місто розвивається. Минулого року зростання виробництва становило 17 відсотків, що вдвоє більше, ніж три роки тому.

З повоєнного Кам'янця-Подільського тодішні радянські державці прагнули зробити потужний промисловий центр. Могутній форпост радянської індустрії на стику колишніх кордонів трьох держав. Той стик лякав імперію впливом Заходу.

Невелике місто обросло заводами, «зав'язаними» на союзний промисловий комплекс: цементний, кабельний, приладобудівний, електромеханічний, «Сільгоспмаш», «Електроприлад»... Хто тепер згадує, що у Кам'янці робили електроніку для супутників та ракет? Місто рекордними темпами здавало гуртожитки та будинки, перетягуючи із села робсилу, виснажуючи його, нарешті зросло удвічі — до стотисячного.

Фото Юрія БОЄВА.

Фортеця з висоти пташиного польоту.

Після майже десятилітньої «непритомності», спричиненої розпадом Союзу, Кам'янець змінює робітничу робу на елегантний костюм: його громада обрала напрям нової для України індустрії — туризм. Услід за своїм «паровозом» на нові рейки мають перейти і села. Їх місія та їх прибутки — виробництво високоякісних продуктів. Супутньою сферою може стати і «зелений» туризм, адже район входить до території Національного природного парку «Подільські Товтри».

Перші кроки на новому шляху

Першим туристом на кам'янецькій землі був сам батько історії Геродот. У цьому переконана найстаріший краєзнавець Поділля

Міський голова Олександр Мазурчак.

Тамара Сис. Доводи? Саме Геродот залишив опис нашої місцевості та мужніх, сильних людей, котрі жили тут, уміли обробляти землю, випікати хліб і споживали його з часником.

Минулий туристичний сезон у Кам'янці закрив посол США в Україні Карлос Паскуаль, прибувши до міста з друзями однієї із субот, щоб провести тут свій уїк-енд. У Кам'янці він почувався чудово, дозволив собі заночувати, а недільного ранку здійснив 25-хвилинну пробіжку від готелю «Фільварки-Центр» до Ратуші.

Наша розмова з міським головою **Олександром Мазурчаком** не тільки про красу і значущість кам'янецьких пам'яток та краєвидів, які від Геродота до Паскуаля зачаровують кожного гостя. Спробуймо оцінити зусилля Кам'янця за останні роки на терені туристичної індустрії не палким серцем патріота, а розсудливим розумом аналітика.

— Звісно, нас радує те, що до Кам'янця приїжджають дедалі більше туристів. Лише Польща направила до нас понад 250 автобусів. Це результат попередньої праці та тісного співробітництва, укладених угод з містами Калушем, Санком, районом Варшави — гміною Таргувек, і зокрема дружніх зв'язків з Головою Ради Міністрів Польщі Лешеком Міллером, створення спільного фонду «Міст» для реставрації нашої пам'ятки світового значення — Замкового мосту. Такі ж контакти для успіху прийнятої сесією міськради Перспективної програми розвитку туризму встановлюємо з іншими державами Європи, СНД. А багаторічна програма «Партнерство громад» допомогла знайти підтримку нашому туристичному вектору за океаном, у США. Директор Національного історико-архітектурного заповідника (НІАЗ) «Кам'янець» Василь Фенцур щойно вивчав у США досвід збереження, відтворення та використання пам'яток. Символічно, що держава тричі визнавала Кам'янець заповідником: у 1927, 1977 та в 1998 роках.

На громадських слуханнях у 2000 році прийнято Стратегічний план розвитку міста як туристичного центру з відродженою промисловістю, високими культурою, духовністю та рівнем життя.

— Отже, влада виконує наказ своїх виборців, громади. Розвиваючи туристичну індустрію, як плануєте відродити нашу промисловість, велику частку якої вже втрачено у перші роки незалежності.

— Без промисловості ніяк не можна. Адже туризм — та дивовижна індустрія, що спонукає до розвитку підприємств сорока, якщо не більше, галузей. Розумний господар ніколи не викидає на смітник те, що може ще знадобитися, але потребує оновлення, ремонту. Наприклад, тяжкі часи переживала міська друкарня, котрій понад сто

НОВИНИ

Обстежуватимуть безплатно

У Кам'янці-Подільському встановлено цифровий безплівковий флюорограф, пропускна здатність якого 150 осіб на годину. Обстеження проводитиметься безплатно.

Такий рентгенапарат — до речі, єдиний в області — коштував міському бюджетові 720 тисяч гривень. 2003 рік, за свідченням міського голови Олександра Мазурчака, має стати роком реформування міської системи охорони здоров'я та створення мережі сімейної медицини.

Інтернет — ключ до знань

Нещодавно в двох центральних бібліотеках Кам'янця-Подільського — дорослій та дитячій — відкрилися безплатні Інтернет-центри. Комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення, підключення до світової інформаційної мережі на два роки кам'янчани отримали, вигравши конкурс серед 70 українських книгозбірень, який проводило Посольство США в Україні.

На сьогодні міські бібліотеки фінансуються лише на 26 відсотків від потреби. Зате прибутки від платних послуг дають на 12 тисяч гривень щорічно. Безплатний доступ до Інтернету може значно збільшити нині 30-тисячні лави читачів, вважають бібліотечні працівники. Отож бібліотекарі починають формувати нові, на електронних носіях, запасники та налагоджувати співробітництво з колегами всього світу.

Хрущов із

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА

До Сергія Тимчука, голови Кам'янець-Подільської райдержадміністрації, журналісту пробитися непросто. Єдина можливість — стати його мовчазною тінню. Як і селянинові, Тимчуку нема коли розводити словесну патоку. Люди стверджують, що на чолі району вперше за багато років стала людина, яка хоче і вміє не тільки слухати, а й діло робити.

Тимчука призначено на посаду після 28 років головування. Спочатку в сільраді, а з 1974-го — в господарстві села Нефедівці. А живе в рідній Грушці, поряд із Нефедівцями, де господарює тепер син Сергій. Грушка від райцентру за 42 кілометри. Але щодня голова перемірює цю дорогу, бо в Кам'янці для нього квартири ще не знайшлося.

— Лише заступив на посаду, навалилися жнива, — згадує Сергій Артемович минулорічну боротьбу за хліб. — Багаті, але нелегкі. Понад 100 тисяч тонн зерна виростив та зібрав район, по 28 центнерів на круг ранніх зернових, по 32,6 — озимої пшениці. Отож треті в області.

Дощова осінь першою критикою вилилась. Дорікали зверху, що в районі повільно сіють. А як у багнюку зерно класти?! Селянинові видніше, що і коли робити на землі. От тільки праця його не в шані. Обіцяли єдину в області ціну на хліб, а вийшло що? Заставна ціна навіть основних витрат не покривала.

У щодня переповненій приймальні голови РДА запитання одне: доки ж у державі так низько цінуватимуть працю хлібороба? Відповідай, голово, бо ти — державна влада. Тимчук був «державою» і в Києві —народним депутатом Верховної Ради першого скликання. Та звідки вийшов — туди й повернувся, не зник безслідно в морі столичних та нардепівських привілеїв. І рідна Грушка, і Нефедівці, і вся Кам'янеччина це оцінили.

Хтось називає Тимчука місцевим Вашингтоном, а більшість порівнює з Хрущовим (певне, не лише через зовнішність, а й за характер реформатора). Анатолій Ткач, голова акціонерного товариства «Авіс», якось висловив думку всіх керівників сільгосппідприємств: нарешті змінили правило присилати в район чужаків. У «свого» часом значно більше засобів для впливу на горе-керівників. Це Тимчук доводив не раз.

... Гурт «бунтарів» прибув із заводу ЗАТ «Кам'янець-Подільськцукор». Дирекція водить приватного господаря за ніс. Солодкі корені беруть, агітують везти ще, а розраховуватися не поспішають. Мало того, обіцяють за тонну лише 20 кілограмів цукру. Спроби хоч щось з'ясувати закінчуються сутичками з охороною, яка вже й руки до людей простягає. Під заводом днюють і ночують сотні здавачів з навколишніх районів, із сусідньої Чернівеччини, вони сподівалися напередодні зими заробити на теплий одяг і взуття. До Тимчука прийшли з останньою надією.

— Свої буряки із сорока соток я також краще худобі згодую, ніж віддам на таких умовах, — констатував, вислухавши делегацію, Сергій Артемович.

Та цією відвертістю не завершилася зустріч. Тимчук втрутився в ситуацію, підключивши Київ і область. Врешті-решт на прохідній заводу черги щезли.

У районі віє не лише свіжий вітерець. У багатьох закутках пустка, занепадом тхне.

— Якби мав волосся — дибом стало б, — часто невесело жартує керівник.

Спадщина Тимчукові дісталася — клин на клину. Лише в Колодіївці не обробляється 800 гектарів

лоша, що біжить за возом...

років. Як гриби, з'являлися приватні міні-підприємства. Могли б її і закрити. Нині підприємство оновлене, переоснащене.

У місті встановлено пільги для народних умільців та митців в орендній платі за творчі майстерні, влада сприяла наданню профтехучилищу № 15 статусу художнього. Усе це робимо для збільшення сувенірної продукції місцевого виробництва, народних промислів. Кожен може знайти власну нішу завдяки туризму.

— Проте нинішнього літа на початку сезону виконком бідкався: є всі компоненти туристичного «пирога», але ніяк не вдасться його випекти. То що входить до рецептури?

— По-перше, це самі експозиційні об'єкти. Ще років десять тому в Кам'янці не було що дивитися, крім фортеці, картинної галереї, знаменитого надгробка Лаури... Ми почали, як кажуть, доводити до пуття оглядові об'єкти, нарощувати їх кількість. Лише у Стару фортецю вкладено понад 700 тисяч гривень. Було встановлено підсвітки, створено нові експозиції, розчищено підземелля. Повністю реставровано картинну галерею, поповнюємо її художніми та історичними скарбами із запасників. Відкрито — на голому місці — музей археології, експозицію суду інквізиції під Ратушею. Вклавши кошти, отримали прибутки. За останні роки доходи музею-заповідника зросли вп'ятеро. Ще у 1999 році бюджет отримував від туризму 26 тисяч гривень, позаторік — 60, а торік — уже 120. Спеціально для залучення коштів у музеї введено посаду менеджера.

До туристичної спілки залучаємо сусідів — тисячолітній Хотин, Бакоту зі скельним монастирем, Кривче з його кришталевою печерою, щоб Кам'янець був не закритим туристичним центром, а вплітався у вінок «зеленого» туризму. Тоді гості тут пробудуть довше і коштів залишать більше. Позаторік п'ять міст України — Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Чернівці та Кам'янець-Подільський — вирішили створити асоціацію міст стабільного туризму — РІСТ «Спадщина» — і започаткувати українське «золоте кільце», точніше — підкову. Адже на карті їх розташування і справді нагадує підкову. Цю підкову на щастя українського туризму треба гартувати й берегти. Вона дає сподівання розвитку туризму не заради грошей, а глибокого духовного пізнання таких міст, як наші, та й усієї України, що передбачає, звісно, і прибутки.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.
Директор філії Київського університету туризму, економіки, права Дарія Басюк — «Почесний працівник туризму України».

— Чи не є ці міста більше конкурентами, ніж партнерами?

— Сьогодні і справді під час масових свят у Кам'янці багато гостей їде ночувати до... Чернівців. Тому ми інтенсивно будуємо готелі. Уже є чотири нові, за два роки має стати до ладу 13. Працюють 107 кафе та ресторанів. Отож поступово зникає задавнена практика ночування та харчування у сусідів, а потім повернення до нас для подальшого огляду й відпочинку. Інфраструктура туризму — ось ще одна складова отого пирога. Від її розбудови виграє і наше місто, і село, яке також може приймати туристів на відпочинок у зелені оселі.

— Кам'янець — на шляху до занесення комплексу архітектурних і природних пам'яток до списку ЮНЕСКО. Це також має привабити інвесторів та туристів. Чи не так?

— Документи із штабквартири в Парижі нам повернули для доопрацювання. Тож минулого року ми не встигли стати «світовими». Може, це і на краще. Великі справи не робляться поспіхом. Та й вимоги потім надзвичайно високі до держави і міста.

— Проведення всеукраїнських та міжнародних об'єднаних свят міжнародних турфірм — це також частки, що їх вкладають у розвиток туризму?

— Тепер щороку маємо два свята, але переконуємося: шоу-бізнес — партнер туризму. На свято семи культур, хоч би як хто до нього ставився, прибули гості навіть з Ізраїлю. Це держава, яка може надати серйозні інвестиції. А загалом розробку привабливих інвестиційних пропозицій саме для Старого міста ведемо активно, намагаємося стати учасниками найрізноманітніших програм, всюди подати нашу інформацію.

Понад десяток наших туристичних фірм, які працювали завжди нарізно і гостро конкурували, торік об'єдналися і виставили спільний стенд на останньому Міжнародному 9-му туристичному салоні в Києві. У результаті підписано понад 100 договорів. Наші турфірми нині більше ввозять туристів, ніж вивозять за кордон наших співвітчизників. У державі сьогодні змінилося ставлення до туризму, який багато десятиліть видавався українцям таким собі лошачком, що біжить за возом великої економіки.

А прийняття Закону України «Про туризм», покращення нормативної бази, впровадження єдиної системи сертифікації та ліцензування туристичної діяльності, вступ України до Всесвітньої туристичної організації, прийняття перспективної програми розвитку туризму до 2010 року — підтвердження того, що і Кам'янець на правильному шляху. У 1999 році ми стали «вітчизняною Меккою туризму», торік Кабмін відзначив нас другим місцем у розвитку туристичної індустрії у країні. Цей нелегкий бізнес починає у нас уже плодоносити. Незабаром побачимо: він таки родючий.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю взяла
Віра ШПИЛЬОВА.

Грушки

землі, яку орендує «Укрфармація». Тимчук дедалі голосніше запитує: чому? І домагається зустрічі з орендарями, пише запити, нагадує районній раді, в якій він депутат, що господарю слід суворо питати з тих, кому землю в користування віддали.

Ферми колишніх кращих господарств, як-от у Заліссі Другому, залишилися майже без худоби. І дороги побиті, і клуби без вікон, дверей, і газова мережа на 122 села просто мізерна, а телефонізація недостатня...

З приходом Тимчука запрацювали таксофони у віддалених селах, голубе паливо ось-ось з'явиться на південних окраїнах району. Ключ до благополуччя, переконаний Тимчук, треба шукати в заможному селі, яке завжди було джерелом духовності. А воно вже стільки років у занепаді... Є окремі населені пункти, де за рік не народжується жодної дитини...

І все-таки грушківський «Хрущов» — оптиміст. Додають йому впевненості в майбутнє й туристи, що дедалі частіше з'являються в районі, де на 154 гектарах розмістився національний природний парк «Подільські Товтри». Завдяки йому очікують істотне поповнення бюджету.

Але найголовніше усетаки те, що виробляє Кам'янеччина сьогодні. Продукція консервної фірми «Адамс», якою керує Адам Яхієв, двічі поспіль отримувала європейську зірку якості, всеукраїнське визнання мають продукти птахівництва, добриво «Екогран» агрофірми «Авіс» Анатолія Ткача, хліб комбінату хлібопродуктів Галини Антонюк.

Колись молодому Тимчуку радили не чекати, поки на даху сільради лобода виросте. Він навчився вчасно її виполювати. Тим умінням хотів би поділитися не тільки з довірливими буряківниками, а й з кожним, хто прагне принести краю хоч малу користь.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.
Сергій Тимчук (ліворуч) з головою бюджетної комісії обласної ради директором Кам'янець-Подільської філії «Хмельницькгазу» Анатолієм Нестеруком.

Фото Віри ШПИЛЬОВОЇ.
Свято семи культур.

НОВИНИ

Плече під міську економіку

Нинішнього року однією з найважливіших для кам'янчан буде реалізація програми розвитку підприємництва, ініціатором прийняття якої торік виступила Спілка промисловців та підприємців, очолювана директором електромеханічного заводу Леонідом Дьяконовим. Три варіанти, надані спілкою, асоціацією «Роботодавець» та управлінням економіки міськвиконкому, об'єднали в один. Щоб зміцнити свої позиції та об'єднати потенціал міста і району, спілка стала міськрайонною, а в міській раді тепер буде фракція промисловців.

Гордість регіону

Із Семеном Дарчуком, генеральним директором ВАТ «Подільський цемент», Україна тепер може познайомитися, розгорнувши недавно виданий перший український біографічний довідник «Лідери регіонів». У номінації «Гордість регіону» — його ім'я як керівника підприємства, що є лідером цементної галузі держави. Адже кожна п'ята тонна українського цементу — з Кам'янця-Подільського.

Як багаторядний рух

Через три райони Хмельниччини — Кам'янець-Подільський та місто, Новоушицький, Чемеровецький — проляже відгалуження магістральної волоконно-оптичної лінії зв'язку «Поділля». Понад сотню кілометрів мережі прокладено в незвичних умовах — через плесо Дністра шириною 370 метрів та під руслом річки Смотрич на глибині 2—5 метрів, у скельних породах Товтрового кряжу. Як повідомив директор центру електрозв'язку № 5 Геннадій Ковальчук, кардинально нову якість послуг тепер можна порівняти з багаторядним рухом на дорогах замість однорядного.

Боїться прозорості корупція

Місто Кам'янець-Подільський включено до реалізації в нашій державі американської програми «Партнерство за прозоре суспільство», мета якої — активізувати громадськість у боротьбі проти корупції в Україні.

Сторінки «Регіон» підготувала власний кореспондент «Голосу України» у Кам'янці-Подільському Віра ШПИЛЬОВА.

Тел. у Кам'янці-Подільському (03849) 2-54-39.

Особливості «слов'янського братства», або Подорожні нотатки з російської глибинки

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

(Початок на 1-й стор.).

Калейдоскоп у вікні

День перший. Увесь день наша делегація провела у дорозі. Тепер шлях від Києва до Бєлгорода здається мені нескінченним калейдоскопом однотипних лівобережних сіл, які шалено швидко змінювали одне одного в померeженому морозом вікні автобуса. Мов сторінки книжки, пролітали Прилуки, Полтава, Бзів, Харків. Щоправда, інколи від зміни пейзажів починала голова йти обертом і всі ці перелiски, дорожні знаки, зимові хатки і придорожні базари якимось чином поєднувалися в одне велике марево... І на годину-другу свідомість кудись зникала разом з усіма цими хатками. А потім кава на черговій ямі розливалася на джинси, а хтось голосно розповідав анекдоти про росіян та українців. Ще б пак! Ми їхали до Росії.

Під'їжджаючи до Бєлгорода, з'ясувалося, що заяви про безпроблемний перетин україно-російського кордону —міф. Бандуристкам, які входили до складу нашої делегації, Ганні Панченко та Оксані Степанюк, довелося не лише задекларувати свої інструменти, а й потішити українських прикордонників грою на них, щоб переконати «стражів кордону», що бандури вони везуть виняткова для «власного використання», а не продажу.

Ось і Росія! Однак особливих перемін ні у побуті, ні у вигляді місцевих сіл — жодних. І не дивно: більшість тутешнього населення — етнічні українці. Але чи пам'ятає ця «більшість» за 50—60 кілометрів від кордону з Україною, «яких вони батьків діти» —невідомо. Серед наших мандрівників оптимістів щодо цього мало. Як сказав перед виїздом з Києва голова Української всесвітньої координаційної ради, відомий дисидент Михайло Горинь, співробітництво українських громад Курська, Бєлгорода, Воронежа, Краснодара з історичною Батьківщиною перебуває в значно гіршому стані, аніж контакти з Україною далеких австралійської, американської, канадської громад... Невже любов до батьківщини має той самий принцип, що і любов зятя до тещі: що більша відстань, то більша приязнь? Дай Боже, аби я помилялася.

Бєлгород... Пізня ніч. Жахливий готельний номер з замерзлими вікнами, крізь які видно частину бєлгородського пагорба з монументом Володимира Великого нагорі. Цей пагорб тут називають Харківським. Певно, тому, що сам Харків розташований лише за шістдесят кілометрів звідси.

У стилі ретро

День другий. Майже весь день ми присвятили Бєлгородщині — краю, який здебільшого заселявся українцями. Тут кожен має якісь зв'язки з Україною. На багатьох зустрічах розчулені земляки розповідали нам про свою студентську юність у Харкові, Чернігові, Чернівцях. Однак у Бєлгороді немає жодної української організації. «У нас немає такої потреби. Ми ж єдиний народ!» — з гордістю заявив місцевий поет Віктор Череватенко, який, до речі, вірші пише українською.

На рівні легенд тут розповідають, що десь на самому прикордонні колись був український клас, проте на сьогодні його доля невідома. У самому Бєлгороді ні українських класів, ні газет, ні радіопередач немає. Щоправда, сюди «долітають» наші «1+1» та «Новий». Про це, як про власне досягнення, нам потім не раз нагадували місцеві чиновники. Мовляв, не протидіємо, а могли б!

Перша зустріч нашої делегації з земляками відбулася в селі Безсонівка. Щойно вийшовши з автобуса, нам одразу в око впав напис на будівлі: «Правління Червоного трудового прапора колгоспу імені Фрунзе». Навпроти правління височів великий монумент йому самому. Біля входу нас зустрів голова колгоспу, двічі Герой Соціалістичної Праці Василь Горин. Європейські надої, колосальні прибутки, дитсадок такої величини і комфорту, якого не знайдеш і у столиці, диско-клуб для молоді, бібліотека з Інтернетом та найновішими виданнями... Ви не забули, що все це у звичайному селі? Однак, на жаль, таких сіл у Центрально-Чорноземному регіоні Росії більше немає.

Багато працівників колгоспу — українці за походженням. Однак чомусь називають себе «хохлами». А наші запитання стосовно того, чи не час організовувати українські товариства, спричинили у місцевих жителів щирий подив: «Навіщо?». Зрештою, закінчилося все хоровим співом у Будинку культури. Виконували «Слов'янський гімн»...

Фото автора.

«Разве ты наставишь пушку на свою жену-хохлушку...»

Удень відбулася зустріч з викладачами Бєлгородського державного університету та, як значилося у програмі, місцевою інтелігенцією. Особливо на цій зустрічі вразив виступ українця за походженням голови Бєлгородського союзу журналістів пана Кучеренка. «Бажання створювати українські громади у нас не виникало і не виникне!» — заявив він. А голова відділення по Бєлгородській області партії «Собор слов'янських народів» Віктор Овчинников узагальнив: «Ми — триєдиний народ. Незалежність народам, звичайно, потрібна, але така, яка не перетворюється на абсурд»... Певно, українську державу пан Овчинников вважає абсурдом?

Відповідати на такі закиди нашій делегації залишалося лише закликами до господарів розвивати демократичне суспільство. Але, здається, і їх вони не зрозуміли. Складалося враження, що ми говоримо просто різними мовами. Зрештою, ректор Бєлгородського університету Леонід Дьяченко ствердив, що час створювати Східноєвропейський союз.

На кордоні Бєлгородської та Курської області нас зустрів фольклорний колектив. Під бубен та гармонь дзвінкими голосами його члени витягували: «Разве ты наставишь пушку на свою жену-хохлушку, лучше буду я ее любить»...

Та найпікантніший момент стався з нами пізнього вечора, коли делегація прибула до прикордонного містечка Суджі. З високої президії під російським гербом голова адміністрації району Микола Ільїн, голова українського товариства «Україна-Сейм» Борис Лазаренко та інші представники і Росії, і України виголошували теплі слова вітання. Однак через хвилин десять я помітила, що наші делегати на трибуні якось незручно почуваються... Коли закінчилася зустріч, то на задній стіні зали я побачила картину «Ленін на третьому з'їзді комсомолу». Розміром приблизно три на п'ять метрів!

Тетяна ПАСОВА.

(Далі буде).

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Навіть мавпу можна навчити грати на гітарі. У цьому впевнена дресирувальниця з Південної Кореї Кім Мі-джун. А в тому, наскільки майстерно її підопічна оволоділа інструментом, переконалися численні глядачі звітного концерту сеульської «Школи мавп». Цей своєрідний навчальний заклад уже кілька років поспіль вивчає поведінку і таланти цих безперечно здібних тварин.

От поталанило!

Немолоді мешканці невеликого села у Фінляндії з подивом дізналися про те, що їм належить величезний спадок у 45 мільйонів доларів, який їх співвітчизник заповів місцевому будинку для людей похилого віку «на розваги». 1962 року, помираючи, Онні Нармі заповів рідному селу всі свої земні здобутки: 780 акцій фінської каучукової компанії, котрі він придбав ще замолоду.

Раніше фінська компанія «Нокіа» справді спеціалізувалася на каучуці. Нині — це один із світових лідерів з виробництва високотехнологій, а 780 акцій компанії коштують сьогодні майже 45 млн. доларів. Згідно з документом, акції не призначені до продажу, а дивіденди від них мають використовуватися винятково на «розваги і відпочинок людей, які живуть у сільському будинку для людей похилого віку».

Лиходійні курйози

Інакше й не назвеш випадки непробачної недбалості серед злочинців, які останнім часом почастішали. На жаль, для любителів детективів злочин перестає бути мистецтвом, для розкриття якого треба мати талант Шерлока Холмса. Сучасні не дуже суворі закони права і моралі, схоже, перестали смертельно лякати лиходіїв. І перспектива провести кілька років у в'язниці (особливо західноєвропейського типу) для багатьох стала не такою й поганою. Тому досить часто на місці злочину поліцейські знаходять візитні картки, права водія й інколи навіть паспорти злочинців. Хоча бувають і винятки.

Не впоралися з кермом

Двоє злодіїв-початківців із канадського містечка Едмонтон із власного досвіду зрозуміли, що вміння керувати автомобілем вкрай потрібне, щоб його викрасти. Спочатку молоді люди хотіли пограбувати розносника піци, а потім намагалися заволодіти його засобом пересування. Їх збентежила незнайома досі частина пристрою автомобіля. Тоді, коли «юні техніки» намагалися зрозуміти принцип роботи ручної коробки передач, їх заарештувала поліція.

20 років ув'язнення за забутий гаманець

Американець Альфонсо Валбуена пограбував автозаправну станцію у Флориді. Погрожуючи пістолетом, він забрав із каси 200 доларів і зник, однак забув на місці злочину гаманець з усіма документами. За даними із гаманця поліцейським було неважко дізнатися адресу та арештувати грабіжника. Згідно із законами штату, за озброєне пограбування йому загрожує 20 років тюремного ув'язнення.

Замбійський «живий труп»

Нічний грабіжник, який промишляв у замбійській столиці Лусаці крадіжками на кладовищі, розкопуючи могили похованих вдень людей і викрадаючи одяг та цінні речі небіжчиків, врятувався від поліцейських, прикинувшись «живим трупом».

Під час останньої «вилазки» він вирішив обікрасти досить багату труну. Витрусивши із неї «господаря», грабіжник поклав здобич на плечі й попрямував додому. Не пройшовши й кількох метрів, зіткнувся з нічним поліцейським патрулем.

Злодій виявився не з боязких. На запитання, що він робить такої пізньої пори на кладовищі, відповів, що «переїздить» на своє законне місце поховання. Родичі, відповідав злодій, поховали мене, всупереч моїй волі, на районному кладовищі, а я волів би бути похованим на центральному і нині прямую туди, де хотів би знайти вічний спокій.

Почувши такі слова від обсипаної землею чи то людини, чи то привида та ще й з труною на плечах, стражі порядку злякалися і відпустили «небіжчика». А наступного дня в поліцію надійшла звістка про черговий випадок пограбування могили, **повідомляє «Лента. ru».**

Обручки для Клави

Чоловіка, який украв у магазині 124 обручки на суму приблизно 57 тис. євро згідно з рішенням суду помістили в психіатричну клініку.

У вересні минулого року він пограбував ювелірний магазин, погрожуючи продавцям і охороні іграшковим пістолетом. Як зізнався обвинувачуваний, він скоїв пограбування заради фотомоделі Клаудії Шиффер. «Я хотів запропонувати їй руку і серце, і взяв так багато обручок, бо не знав, яка з них їй підійде», — заявив чоловік. Згідно з його заявою він також збирався викрасти кілька весільних суконь, щоб Шиффер змогла обрати одну з них.

Суд визнав грабіжника неосудним і небезпечним для суспільства. Судля, оголошуючи вирок, сказав, що чоловік багато років мріяв про зустріч з Клаудією Шиффер. Одруження на ній стало його нав'язливою ідеєю.

Перемога «другої Литви»

Отже, оголошено офіційні результати другого туру виборів президента Литви. Ніхто не прогнозував перемогу Роландаса Паксаса, та ще й з перевагою в 9,32%. П'ять років тому перемогу Валдаса Адамкуса забезпечив менш як один відсоток виборців.

Напередодні першого туру букмекери обіцяли тим, хто поставив на Паксаса, чотириразове збільшення капіталу, а на Адамкуса — жалюгідні десятки відсотків. Як бачимо, «хто не ризикує, той не п'є шампанського». У другому турі більшість партій різної політичної орієнтації під гаслом «захисту стабільності» оголосили про підтримку В. Адамкуса. Р. Паксаса підтримала, крім власної Ліберально-демократичної партії, тільки партія Нової демократії (лідер Казімера Прунскене). Кажуть, політики — це люди, які пояснюють, чому все відбувається не так, як вони обіцяли. Нині політики та політологи Литви пояснюють, чому переміг Р. Паксас. Мовляв, у перерві між турами пілот-професіонал не сидів склавши руки і знову облетів на вертольоті ледве не всю Литву, розкидаючи, як цукерки, популістські обіцянки. І іміджмейкери постаралися, створивши образ Р. Паксаса як агресивного молодого багатообіцяльного політика.

А 76-річний В. Адамкус спочивав на лаврах, сподіваючися, що його безперечні заслуги в зовнішній політиці самі по собі принесуть голоси. Президента не врятували ані запрошення Литви до НАТО і ЄС, ані прийом у Вільнюсі Дж. Буша, ані прекрасне знання англійської.

Оглядач газети «Lietuvos rytas» Р. Валатка (який нещодавно порівнював Р. Паксаса з В. Леніним) зауважив, що новому керівникові країни буде важко домовитися з основними партіями, які «ставили» на В. Адамкуса. Не легше буде спілкуватися з прем'єром А. Бразаускасом, котрий відверто підтримав президента, і з головою Сейму А. Паулаускасом, який був упевнений у своїй перемозі.

Не відстають від литовських колег і латвійські політики та політологи. Приміром, А. Пабрикс вважає, що результати виборів вказують на те, що незадоволення населення державною владою в країнах Балтії зберігається. Таким само сюрпризом стали прихід до влади «лівого» президента в Естонії та зміна правлячих партій у Латвії. Невдоволення владою може піднести не одну несподіванку, і «ми можемо очікувати сюрпризів і на референдумі про вступ до Європейського союзу».

Депутат Сейму Латвії п. Кабанов пише в газеті «Вісті сьогодні»: «Можна уявити, як метушаться нині в Брюсселі і Вашингтоні. Престарілий і передбачуваний «американський дядечко» Адамкус був стовідсотковим західником і єврооптимістом. У свою чергу, багаторазовий чемпіон СРСР з авіаспорту і колишній член КПРС Паксас прославився різкою заявою з приводу Ігналінської АЕС: мовляв, закриємо її лише після «відступного» від Євросоюзу. До того ж саме коли Паксас був прем'єром розпочалася масштабна експансія російського капіталу до Литви, «топом» якої стало придбання Мажейкяйського нафтокомбінату. Стратегічне значення Литви для Росії важко переоцінити. Вочевидь, з новою владою у Вільнюсі намагатимуться по-новому побудувати діалог про статус Калінінградської області. Цілком можливо, що вибір на користь Паксаса є певним індикатором литовського електорату — він готовий хитнутися від Заходу, що дедалі більше стає диктаторським, у бік залученої у рівноправному співробітництві Москви. І в цьому сенсі підсумок литовських виборів — грізний сигнал для євроатлантичних фанатів, що втратили почуття реальності.

Керівник штабу Р. Паксаса, член Сейму Д. Кутрайте-Гедрайтене сказала, мов відрізала: «У нас нині дві Литви — Вільнюс і вся інша Литва». Дивно, але і в Естонії побутує термін «дві Естонії» не так для позначення географічної дилеми «столиця—провінція», як для протиставлення влади і народу.

Із трьох країн Балтії лише в Литві президента обирає народ. Тобто можна сказати, що 5 січня перемогли не ті чи ті партії, не «слуги народу», а саме «друга Литва». Водночас політолог Каунаського університету Е. Александравічус заявив, що популістські обіцянки Р. Паксаса наштовхнуться на вимоги виборців виконати їх у недалекому майбутньому. Ось тоді на вулицях міст Литви можуть з'явитися страйкарі з вилами».

Володимир СТРОЙ.
Вільнюс.

Фото АП.

ФОТОФАКТ

У неділю в американському штаті Вірджинія відбулися масові проводи: чотири американські військові кораблі вирушили з тамтешньої бази ВМФ США до району Перської затоки. Вони приєднаються до потужного військового угруповання, що вже базується там. Зрозуміло, що передислокація військ пов'язана з перспективами війни США проти Іраку. Як очікують, на кінець січня в регіоні розташовуватимуться щонайменше 100 тисяч американських вояків.

Не витримала й Москва. Учора стало відомо, що в район Перської затоки вийдуть декілька великих протичовнових кораблів Тихоокеанського флоту ВМС РФ. Перед російськими військовими моряками буде поставлено завдання «захищати національні інтереси Росії в регіоні на випадок ескалації воєнного конфлікту між США та Іраком».

Страх перед терором

Це справді було не для людей зі слабкими нервами: впродовж кількох годин над банківським центром Франкфурта-на-Майні, де зосереджена велика кількість хмарочосів, кружляв викрадений озброєним чоловіком спортивний літак. Німецька поліція не виключала можливості теракту: пілот погрожував спрямувати машину в будівлю Європейського центрального банку.

Негайно було евакуйовано людей з центру міста, обмежено повітряний та наземний рух і практично паралізовано роботу аеропорту. В небі над банківським кварталом кружляли два літаки-винищувачі Бундесверу. Викрадений літак дуже низько пролетів над пішохідною зоною в центрі міста й кружляв поряд із будівлею Європейського центробанку та іншими багатоповерховими спорудами. З'ясувалося, що викрадач — психічно хворий 31-річний студент, мешканець Дармштадта. Він вимагав надати йому можливість для телевізійного інтерв'ю і встановлення контакту за адресою в американському місті Балтимор. Усі вимоги було виконано. Мотиви вчинку викрадача невідомі. Після затримання він в інтерв'ю телеканалу n-tv заявив, що в такий спосіб хотів нагадати про катастрофу американського космічного корабля «Челленджер» 1986 року й привернути увагу світу до свого кумира, астронавтки Юдіт Резнік, яка загинула під час цієї катастрофи. Два винищувачі Бундесверу супроводжували літак, але в разі необхідності не могли б його збити, оскільки в них не було для цього відповідної юридичної бази.

У Німеччині у зв'язку з цією надзвичайною подією розпочалася громадська дискусія про доцільність внесення змін до Конституції, що припускають ширше використання німецьких збройних сил — Бундесверу — всередині країни. Як заявив у інтерв'ю журналу «Шпігель» міністр оборони ФРН Петер Штрук, він доручив фахівцям з'ясувати їх юридичну чинність в Основному законі. Конституція ФРН припускає використання Бундесверу всередині країни лише у випадку нападу на Німеччину та для боротьби зі стихійним лихом.

А тим часом берлінський Інститут Роберта Коха попередив про небезпеку терактів з допомогою біологічної зброї. Ймовірно, що терористи можуть використати рослинну отруту «Ріцин» для спрямованих нападів, сказав президент цієї установи Райнгард Курт журналу «Фокус». Навіть один її міліграм є смертельним для дорослої людини. Ця речовина може потрапити в організм через їжу. Протидії отруті або вакцини ще немає.

Тиждень тому британська поліція заарештувала в Лондоні кілька громадян Північної Африки, в яких було знайдено рештки «Ріцину». Райнгард Курт вимагає підготувати вакцину у великих кількостях: «Ми не виключаємо, що такі віруси є в руках людей, які не повинні їх мати». За його словами, якщо десь у світі стане відомо про випадки віспи, необхідно реагувати негайно. За повідомленням журналу, фахівці вже розробили концепцію захисту від віспи для Інституту Роберта Коха.

Але Німеччина не має концепції протидії авіатерору, заявляють представники опозиційних партій. Вони вважають, що політ студента над діловим центром Німеччини багатьом нагадав події 11 вересня в США. Як з'ясувалося, до авіатерору не були підготовлені відповідні німецькі структури. Випадок у Франкфурті висунув на передній план вимоги безпеки приватних літаків. Тоді, як великі аеропорти перетворилися на майже неприступні фортеці, маленькі й досі залишаються легкодоступні. Кожний може взяти там літак напрокат. Нині міністерство транспорту Німеччини заявило, що вживе запобіжних заходів безпеки. Але експерти вважають їх занадто дорогими для маленьких аеропортів. Тож випадки, як той, що стався у Франкфурті, лишаються тим, чим вони були завжди — залишковим ризиком.

«Як могло статися, що в міністерстві оборони досі нема концепції запобігання терактам за допомогою літаків? Що робила спеціальна робоча група протягом 16 місяців після американської трагедії? Хіба потрібно було чекати божевільного вчинку вочевидь психічно хворої людини, щоб відповідальні особи в країні справді почали займатися цією проблемою?» — запитують у представників влади громадяни країни.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Пхеньян обіцяє «море вогню»

Вашингтон готовий допомогти Пхеньяну подолати енергетичну кризу, якщо КНДР відмовиться від розвитку своєї ядерної програми. Про це заявив спеціальний посланник президента США, помічник держсекретаря Джеймс Келлі, котрий учора прибув до Сеула. В його планах — відвідати Сінгапур, Японію, Китай, Індонезію. Турне організовано в пожежному режимі. Щодня офіційний Пхеньян робить заяви, кожна наступна з яких категоричніша за попередню.

У п'ятницю КНДР оголосила про вихід із Договору про нерозповсюдження ядерної зброї і угоди з МАГАТЕ про моніторинг ядерних об'єктів. Наступного дня Пхеньян заявив, що може «перервати мораторій на запуск ракет». У неділю пролунала заява: в нас немає ядерних секретів, але «море вогню» знайдеться. Врешті вчора заступник голови Держкомітету з атомної енергії Кім Гі наголосив: «Ми дамо самозречену відповідь, мобілізувавши всі засоби і можливості, не йдучи на жодні компроміси і поступки тим, хто паплюжить наш національний суверенітет і право на існування».

Світ на ці погрози відреагував однозначно: представники більшості держав (зокрема, й України) та міжнародних організацій закликали КНДР не поспішати з кардинальними кроками і не відмовлятися від діалогу. Новообраний президент Південної Кореї Ро Му Хен змушений розпочати зовнішньополітичні контакти ще до своєї інавгурації, планованої на 25 лютого. При цьому Сеул наполягає на лідируючій ролі в переговорному процесі. Під час переговорів з Келлі Ро Му Хен заявив, що РК дотримуватиметься трьох принципів розв'язання проблеми: по-перше, принципу вищезгадуваної «першої скрипки», по-друге, Сеул не визнаватиме ядерні розробки КНДР і, по-третє, наполягатиме на мирному варіанті погамування конфлікту...

Щодо турне Келлі, то слід відзначити: як посланник він побував і в Пхеньяні. І було це торік у жовтні. Саме тоді сторони посварилися остаточно. Вашингтон звинуватив КНДР у спробах створити ядерну зброю. А Пхеньян заявив, що має право на ядерні розробки, бо Штати не виконали обіцянку побудувати до 2003 року в КНДР атомну електростанцію.

Тепер Вашингтон уже готовий піти на поступки і допомогти КНДР в енергетичній галузі. Мало того, деякі американські губернатори закликають укласти з Північною Кореєю пакт про ненапад (чого довгі роки домагається Пхеньян), а також однозначно й офіційно заявити, що США не мають ворожих намірів щодо КНДР. Та чи влаштують ці заяви офіційний Пхеньян нині?

Наталя ФІЛІПЧУК.

■ *Гаага*

Мілошевичу знову погано

Процес у справі екс-президента Югославії Слободана Мілошевича в Гаазькому трибуналі знову призупинено — підсудний заявив, що почувається зле. Процес розпочався 11 місяців тому і вже не раз припинявся через хворобу колишнього югославського лідера.

■ *Париж*

Сенсаційні плани

Франція та Німеччина мають намір зробити великі кроки в напрямі політичної інтеграції. Вони містяться в проекті декларації, присвяченій 40-річчю Єлісейського договору, що започаткував тісне франко-німецьке співробітництво. Текст має бути підписано 22 січня на зустрічі на найвищому рівні в Парижі. В проекті цього документа — кілька сенсаційних пропозицій. Серед них — присутність міністрів однієї країни на засіданнях уряду іншої. Це має дати змогу узгоджувати позиції ще на стадії обговорення майбутніх рішень. Готується низка інших реформ — від цілковитого визнання професійної кваліфікації громадян іншої країни до появи посади генерального секретаря із франко-німецького співробітництва.

■ *Фотофакт*

Президент Кенії Мваі Кібакі прибув на чергове відкриття сесії парламенту в інвалідному візку: нещодавно потрапив в автокатастрофу. Однак настрій глави держави, судячи з його розмови з віце-президентом Кіяна Вамалвае, гарний. І це незважаючи на те, що і перед парламентом, і перед президентом стоїть нелегке завдання — побороти корупцію. Інакше, попереджають міжнародні донори, кредитів Кенії більше не бачити.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Героїня Марія

ДОЛЯ

Як живеться нині на селі героям праці? Чи знайшли вони себе у реформованих господарствах? З Марією Василівною Дібрівською, повним кавалером ордена «За заслуги», одним з кращих майстрів машинного доїння Черкащини, ми зустрілися на тваринницькій фермі.

До матері, на ферму

Поряд з меткою, вправною жінкою поралися біля корів двоє чоловіків.

— Тепер ми днюємо і ночуємо на фермі майже всією сім'єю, — охоче розповіла про себе Марія Василівна. — Спочатку чоловік, Микола Пилипович, підвозив мені фураж. А тепер і син, Віктор, підпрягся до роботи. Он бачите, як править кіньми, — не гірше, ніж «Мерседесом»...

Ще донедавна, дізналася від своєї співрозмовниці, Віктор шоферував у Черкасах. Возив на легковику поважного керівника. Однак голої зарплати не вистачало його сім'ї навіть на харчі. Разом з Оленою повернувся Віктор у село. Дружина пішла працювати у консервний цех, а він подався до матері. Поратися біля худоби йому не звикати — виріс на фермі.

— Правду казати, і в нас не з медом, — вела далі Марія Василівна. — Хоч би як старався надоїти більше молока, але за рекорди не забагатієш. Однак син з невісткою та свахою мають у своєму господарстві корову, свиней, птицю, і діти голодними не будуть...

Сільгосптовариство села Яснозір'я, де майже тридцять років трудиться Марія Дібрівська дояркою, велике багатогалузеве господарство. Колись воно гриміло на всю Україну. Тепер, завдяки минулим досягненням та енергії молодого керівника Юрія Пономаря, ще тримається на плаву. На трьох молочнотоварних фермах утримується понад 600 голів дійного стада.

— Як на сьогоднішній день, це забагато, — розмірковувала Дібрівська. — Вигідніше мати меншу череду, зате продуктивнішу. Адже витрати на обслуговування ферм значні, а прибутків — кіт наплакав. Пам'ятаєте, скільки платили за кілограм молока минулого літа? Утричі дешевше, ніж за газовану воду...

Торік Марія Василівна надоїла понад 8 тисяч кілограмів молока на корову. Щодня від її 23 чорно-рябих голштинів молоковоз забирає півтонни білопінної продукції. Це один з кращих результатів в області. До речі, за останні десять років вона менше, ніж шість-сім тисяч кілограмів на «ласуню», не мала. Навіть на початку дев'яностих, коли особливо сутужно було з кормами. «У мене серце кров'ю обливалося, — пригадувала той час, — коли бачила, що мої рекордсменки недогодовані. Тепер сама з себе сміюся, але так було. Уночі, коли всі спали праведним сном, я йшла на ферму і крадькома заготовляла з загального причіпу корми для своїх красунь. Поки вранці всі зійдуться на роботу, мої Сюзанна, Розалія та Скрипка стоять уже ситі, напоєні і тільки ремигають...»

Щоб до орденів та добру зарплату

Із приходом на ферму Миколи Пилиповича та Віктора Марії Василівні стало легше вправлятися. Чоловіки відповідають за годівлю тварин, вона — за доїння. Хоча є тут і мінус. Адже у всіх доярок, котрі на пару доглядають худобу, є вихідний, а в неї — нема. Бо своїх молочниць вона нікому не довіряє. Навіть своїм козакам. Тому щодня, о п'ятій ранку, Марія Василівна вже біля корів. Закінчує зміну о десятій вечора. У будні і в свята. Напередодні Нового року так стомилася на фермі і вдома, на кухні, що не дочекалася передзвону курантів і задрімала перед телевізором. «Бабуню, — хвилювався онук Вадик, — просинайтеся, Новий рік настав!»

Велика родина зібралася за святковим столом у просторому будинку Дібрівських. Донька Валя зі своєю сім'єю, Віктор з Оленою та дітьми. За традицією, пригадали добрим словом рік, що минув. Усі зійшлися на тому, що найвизначнішою подією 2002-го стало нагородження матері третім орденом «За заслуги». «Тепер ви у нас, мамо, героїня», — з гордістю казали діти. І зичили матусі добра та міцного здоров'я.

Справді, поважний державний статус має нині Марія Дібрівська. Три трудових ордени — почесне визнання. Аби лиш до нього та достойну матеріальну винагороду. За багатолітню працю, високі надої, за недоспані ночі і тривоги... На жаль, нинішня щомісячна зарплата яснозірської восьмитисячниці не перевищує 250 гривень. З них «живими» сплачують лиш 30—40 гривень. Більше — не дозволяє економіка сільгосптовариства...

— Заробляємо ми з Пилиповичем хіба що на газ, — невесело мовила героїня. І додала: торік, щоб не опалювати будинок, бо щомісяця блакитне паливо з'їдає 200 гривень, вони з чоловіком зимували в літній кухні...

Якщо й ця зима «попросить» більше газу, то знов доведеться перебиратися в малокомфортне житло.

Прадід був хазяїн на все село

— Але не подумайте, що в нас у «Яснозір'ї» найгірше, — перевела затим на інше Марія Василівна. — Порівняно з господарствами, де вже немає ні худоби, ні ферм, ми — передовики. Я ось влітку була з Пилиповичем на його батьківщині у Шполянському районі. Запросили родичі на весілля. Приїхали в те село, а воно наче Чечня... Кругом руїна і злидні. Молоді розписувалися в клубі, де й вікон уже немає. Сільські жінки поприходили на те гуляння в обносках та домашніх халатах...

Почувши про свою Лип'янку, втрутився у розмову Микола Пилипович. Не тільки, казав, за своє село болить душа. Повсюди, куди не кинь, селянина норовлять обдурити. Щоб він натирав мозолі за копійки. Влітку майже задарма забирали молоко і пшеницю. Нині за безцінь скуповують живність. «За двохцентнерного кабана дають менше 500 гривень! — обурювався. — Та щоб його вигодувати, треба викинути не одну сотню! Я вже не враховую праці та різного господарського клопоту. А вони за один кілограм живої ваги три п'ятдесят правлять! Чи є в тих купців хоч крапля совісті?!»

Мабуть, немає, зробили висновок Дібрівські і заговорили про день завтрашній. «Навіть у нас на городі почорніли посіви пшениці, —бідкалася Марія Василівна. — А що ж у полі, де вітри гуляють і мороз лютіший?.. Якщо минулого, урожайного, року СТОВи ледве кінці з кінцями звели, то що буде в недорід?!»

— А те буде, — розсудив Віктор, — що справимо вам, мамо, ювілей. Й підете ви на пенсію. А ми всі фермеруватимемо дома. Ви ж давно хотіли взяти на зарплату телицю. Щоб у своєму дворі була канадська рекордсменка! Ще й згадували, що прадід мій, Марко Теплий, хазяїн був на все село...

— Це правда, — підтвердила синові слова мати.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: на фермі вже впоралися. Марія Василівна Дібрівська з чоловіком Миколою Пилиповичем та сином Віктором.

Фото автора.

ТВАРИННИЦТВО

Вегетаріанці мимоволі

Тільки в одному із 27 районів Вінниччини —Козятинському — виробництво м'яса дає прибуток, решта мають від цього лише збитки. Нема чого дивуватися, що на одного мешканця області виробляється м'яса вдвічі менше, ніж у 1995 році. Цей показник скоротився із 74,2 кілограма до 39,1 кг. М'яса і молока мають стільки, як це було 40—45 років тому.

Чи є можливість відродити втрачену славу тваринницької галузі? На це запитання у відділі тваринництва облуправління сільського господарства дають стверджувальну відповідь. Головним резервом, на думку фахівців, є підвищення продуктивності тварин. Саме завдяки цьому в 2002 році у 21 районі вдалося збільшити обсяги реалізації худоби та птиці на забій. Зокрема, у Крижопільському — у 2,6, Тульчинському — 1,9 разу. У 17 районах почали більше виробляти молока. Так, у підприємствах усіх форм власності Крижопільщини молочна ріка, за образним висловом голови районної адміністрації Миколи Подоляна, вийшла з берегів: молочний вал зріс на 48 відсотків(!). У виробництві яєць найкращі показники мають у Могилів-Подільському, Вінницькому та Хмільницькому районах. Тваринники 13 районів поліпшили цей показник.

Названі цифри могли б бути ще кращі, пояснили фахівці, якби не скорочення чисельності поголів`я худоби та птиці. На жаль, негативна тенденція залишається незмінною. Зокрема, і надалі зменшується загальна череда корів і овець. Щоправда, це стосується лише сільгосппідприємств. Бо в особистих підсобних господарствах селян кількість корів і свиней збільшилася на 4—7 відсотків. Водночас на приймальних пунктах відзначають поліпшення вагових кондицій тварин. Так, середня вага однієї голови ВРХ, проданої переробним підприємствам, становить 357 кілограмів, а свиней —114 кг. Обидва показники перевищують ті, що були в 2001-му. Значно збільшило продаж продукції населення: протягом минулого, 2002 року, вінницькі газди реалізували зі своїх підсобних господарств більш як 200 тисяч тонн молока та 30 тисяч тонн м`яса (у живій вазі). Саме вони, власники особистих підсобних господарств, поставили левову частку сировини на м`ясопереробні підприємства.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Земля–матінка потребує негайного лікування

ДІАГНОЗ

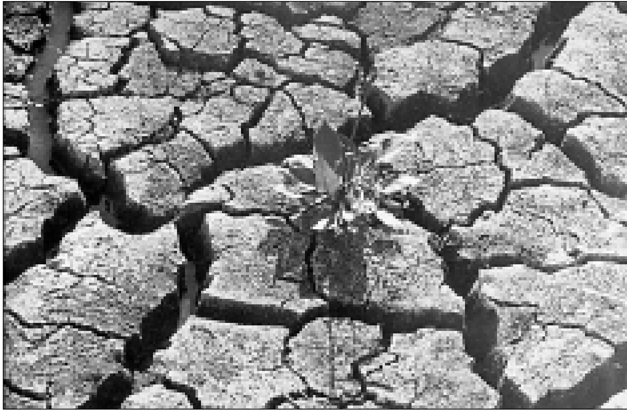

Результати обстеження «пацієнтки» фахівці оприлюднили на загальних зборах Української академії аграрних наук. З'ясувалося, стан хворої близький до коматозного — потрібне негайне оперативне втручання. Артерії землі вже не витримують непосильного навантаження. Більшість річок протікають по рівнинній території. Багато з них перетворено на своєрідні каналізаційні системи для побутових і промислових стоків.

Немало джерел та струмків замулено і втрачено назавжди. Навіть національна перлина — Шацькі озера —поступово перетворюється на болота. Почасти цієї проблеми можна позбутися, якщо вдатися до негайного лікування легенів землі. Саме лісові насадження вберігають річки від виснаження, бо вбирають вологу, яка стікає схилами, і направляють її вглиб, до водоносних горизонтів.

Але легеневу хворобу, за такого підходу до її лікування, навряд чи вдасться здолати найближчим часом. Вкриті лісами землі становлять лише 9,4 мільйона гектарів, або 15,6 відсотка від загальної площі. Для такої держави, як Україна, цього вочевидь замало — в середньому у світі лісистість сягає 29%, а у Європі перевищує 41%. За наукою, оптимальним рівнем лісистості вважається той, який забезпечує водний баланс території. Для Полісся, приміром, нижній поріг лісистості — 34%, а маємо 27 %, для Лісостепу —відповідно 18% і 13%, для Степу — 9% і 5%, для Карпат — 45% і 42%, для Криму — 19% і 10%. В Українській академії аграрних наук вважають, що Закон «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі на 2000—2015 рр.», навіть якщо всі пункти цього нормативного акта буде втілено у життя, є «пігулкою», здатною принести лише полегшення, але не остаточне одужання. Ним передбачено провести озеленення на площі 1,7 млн. га за рахунок заліснення неугідь і малопродуктивних сільськогосподарських земель та створення полезахисних смуг. Але такого збільшення недостатньо для нашої країни. Розрахунки свідчать: потрібно довести площу лісів принаймні до 25—27%, тобто додатково засадити 2—2,5 млн. га. І зробити це насамперед на непридатних до сільгосппикористання землях. Тільки так можна змусити працювати «легені» землі на повну потужність.

Інше, що нестерпно болить матінці-годувальниці, —тотальна розораність. За словами віце-президента УААН Миколи Роїка, вона найвища у світі і становить 56,7% від загальної території держави. Тоді як, приміром, у країнах Європейського союзу — 25,6%. Загальний надмір орних земель призвів до різкого порушення співвідношення в агроландшафтах між ріллею і природними комплексами (луками, пасовищами, лісами, водоймищами). Наслідок — дефляція і виснаження грунтів, переущільнення, підкислення, заболочування, зникнення малих річок, замулення водоймищ тощо. У результаті — загострення екологічних проблем, що вийшли вже за межі галузі сільського господарства і стали загальнодержавними. Лікуванню цієї пошесті допомогло б оперативне втручання: виведення з інтенсивного обробітку щонайменше 10 млн. га земель. Про потребу запровадження таких радикальних заходів на державному рівні наголошували ще добрий десяток років тому. Відтоді недуга набула додаткового ускладнення: понад дві третини площ сільгоспугідь передано у приватну власність. Хазяйнують на ріллі понад 18,5 тисячі агроформувань ринкового типу. В УААН пропонують в умовах, що склалися, три шляхи виведення з обробітку «зайвих» орних гектарів. Перший — за добровільною згодою землевласників такі угіддя можна виділити в загальне користування під сінокоси та пасовища. Другий — законодавчо зобов'язати провадити на таких землях агровиробництво, використовуючи грунтозахисні протиерозійні технології вирощування сільгоспкультур за обов'язкового дотримання контурної організації території. Третій шлях (за нинішніх фінансових труднощів він маловірогідний) — викуповувати низькопродуктивні ерозійно небезпечні орні землі у їх власників для виведення таких гектарів із ріллі.

Галина КВІТКА.

Потрібно довести площу лісів принаймні до 25 — 27%, тобто додатково засадити 2—2,5 млн. га

Кавун, який «гальмував» перебудову

ОСОБИСТОСТІ

У колишньому Радянському Союзі першого секретаря Житомирського обкому Компартії України Василя Кавуна добре знали. Він не був обділений ні славою, ні нагородами. Удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці, має п'ять орденів Леніна, а до цього ще — Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, медалі й ордени Польщі, Німеччини... Він тридцять два роки був депутатом Верховної Ради СРСР, із яких двадцять — членом президії. А нещодавно Житомирська міськрада за заслуги перед містом, активну участь у державному і господарському будівництві та громадському житті обласного центру присвоїла Василю Кавуну звання почесного громадянина Житомира.

— Василю Михайловичу, давайте згадаємо ті вже далекі часи. Ви самі зголосилися піти з поста першого секретаря обкому партії?

— Я був у Горбачова. Відбулася досить серйозна розмова. Я мав на неї право, бо свого часу він був у мене в комісії із сільського господарства: я головою, а він рядовим членом. Та й посади мали схожі: я — секретар обкому, він — секретар крайкому... Потім Горбачов був секретарем ЦК по селу, я теж добре село знаю. Спілкувався з ним досить часто. У мене не було бар'єру страху перед Михайлом Сергійовичем. А це важливо для будь-кого, хто бесідує з керівником такого рангу.

До перебудови я двадцять років був членом ЦК КПРС. А потім спостерігав за діями нового Генерального і бачив, що робиться щось не те. Заплющити на все очі не міг. Пішов на відкриту розмову. Мовляв, Михайле Сергійовичу, немає теоретичного обгрунтування. Немає концепції. Нема доктрини, програми. Курсу немає, яким йшов би 250-мільйонний народ, могутня країна. Я, кажу, не розумію, що ви робите. А я на той час і справді не розумів, що таке, скажімо, ринкова економіка. А в Горбачова мова була цікава. Насичена незвичайними словами, синонімами, алегоріями. І на «ти».

Але, бачу, розмова не відбулася. Не захотів він зрозуміти «консерватора» і людину, яка відстала від життя».

Минув іще якийсь час. У Житомирі частина людей надто політизувалася. Я на літак — і в Москву. Заходжу до Яковлєва, духовного батька Горбачова. І до нього: треба ж, кажу, визначитися, намітити якісь етапи. Ця розмова була важкою.

А потім команда: «Фас! Секретарі обкомів гальмують перебудову!».

Для шельмування вибрали в Житомирі мене, в Тюмені — Богом'якова, в Казахстані — Деминденка і ще кількох. Кавун, здається, був для них фігурою особливо значною. Всесоюзна преса вдарила під дихало. Особливо Іван Лаптєв із «Известий». Афанасьєву наказали, то і «Правда» дала два підвали, зокрема «Босиком по битому стеклу». І «Литературная газета» підключилася. Графову прислали. Талановита журналістка.

Щоправда, українська преса, радіо, телебачення не шельмували. Погрішив би, якби не сказав про це.

Приїхав із великою помпою в Україну Горбачов. Я їздив раніше з Микитою Хрущовим. Того супроводжували чоловік сорок — лікарі, кухарі, кореспонденти. З Горбачовим прибуло два літаки. А всієї братії було понад чотири тисячі. Коли він за кордон їхав, то по тисячі людей брав із собою. Які ж це витрати! Але справа не в цьому.

Відбулася нарада в ЦК Компартії України. Я виступив на ній і запитав, «за що мене полощуть у газетах». Відповіді не отримав.

Пишу відкритий лист в «Известия». Телефонує Лаптєв: «Ми лист опублікуємо, але такий коментар дамо, що з тебе не залишиться нічого живого». Я подумав, подумав і... написав заяву. Приходжу до Горбачова. А він: «Нібито ж до тебе претензій немає». «Стомився, — кажу, — шістдесят років. Дайте мені пенсію». Ніякої резолюції Горбачов не наклав, а через два дні викликає мене Івашко: «Прийнято рішення відправити тебе на пенсію».

— Довго звикали до спокійного життя пенсіонера?

— Було дуже важко. Івашко обіцяв роботу в Києві, але сам переїхав до Москви. Гуренко був погано налаштований до мене. Довго водив за носа, а роботи так і не дав.

У мене виникли досить значні фінансові проблеми. Мали ми з дружиною, вона раніше працювала заступником директора інституту вдосконалення вчителів, 57 тисяч рублів заощаджень. Пропали. Пенсія пропала. Депутатські теж. Опинився в глухому куті. Ось приклад. Будучи керівником області, я часто виїжджав на підприємства, в колгоспи, лікарні... І ніколи не був у відділах соціального забезпечення. Пенсіонером заходжу. Боже мій! Чоловік вісімдесят. Ні сісти. Ні води... Запах... Кілька днів стояв у черзі, доки дочекався. Ну, і правильно, треба було свого часу входити в суть цієї справи. Дочекався. Два інспектори. Заходжу. Підпер плечем двері. На піджаку п'ять орденів Леніна, зірка Героя Соцпраці. «Оце, —чую, — падлюка. Йому треба щонайменше дати. Це ще той, сталінський партократ...» Дали 79 карбованців пенсії. Жінці — 62 карбованці. Живи, як знаєш.

Влаштувався на роботу. Став отримувати дві з половиною тисячі купонів. У життя ввійти не можу. Хотів щось писати — не виходить. І найстрашніше для мене: куди не підеш, ніхто не впізнає. Навіть Кравчук. Я до нього теж звертався. Не пізнав.

— Перебудови ви не сприйняли. А як оцінюєте наше сьогодення?

— Я добре бачу те найголовніше, що втрачає держава. Нам треба формувати суспільство, в якому пропагується добро, репе, справедливість. Саме цього найбільше і бракує.

— У часи незалежної України ви встигли ще й покерувати в колгоспі.

— Написали мені зі Шляхової, того села на Вінниччині, де я працював раніше. І запросили на голову правління. Я б на це навіть без зарплати погодився, аби чим-небудь себе зайняти.

Приїхав у Шляхову, а наступного дня вже зібралися збори. Трохи страшно було. Це ж треба було заново родитися, спуститися до умов побуту, традицій односельчан. Легше було туфлі поміняти на офіцерські чоботи. А думки, спосіб життя? А як говорити з людьми? Це ж мудрі люди! І як важко було знову стати для них своїм!

Хата там у мене була старенька. Її підлатали. Привели в нормальний стан город. Завів свиней, курей, гусей. Через рік освоївся. Пропрацював у селі вісім років. Єдине, що важко було, так це виступати з трибун. Щоб високі слова не проривалися.

— Це односельці висунули вас народним депутатом України?

— Так. Пішов тоді у Верховну Раду, щоб не з трибуни виступати, бо не це насправді головне, а працювати в комісіях і комітетах над законами, які справді потрібні людям.

— Нині ви живете в Києві?

— Живу в столиці. Маю роботу в громадській організації «Земляцтво житомирян».

Головне — внатяжку йти, як кінь. У мене і серце хворе, і ноги болять. Але головне — внатяжку.

Інтерв'ю взяв **Василь ОСТАПЧУК.**

Фотопогляд у минуле. 1981 рік

В Олевський район прибули Василь Кавун, тоді перший секретар Житомирського обкому партії (на знімку праворуч), двічі Герой Радянського Союзу командир уславленого партизанського з'єднання Олексій Федоров, який після війни працював першим секретарем Житомирського обкому партії, й тодішній голова Житомирського облвиконкому Віктор Кременицький — у роки війни комісар партизанської бригади імені Ванди Василевської. Полісся було в роки війни партизанським краєм, а того дня за селом Майдан-Копищенський відкрили пам'ятник, що увіковічив одну із сторінок всенародної боротьби проти ворога.

Фото Михайла П'ЄХА.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Новорічні сюрпризи

Напевне, від учорашнього понеділка більшість українців почали підраховувати прогалини в сімейному бюджеті, що утворилися за два тижні святкувань. Але — такі традиції. На новорічне застілля, подарунки близьким, святвечір, святки, нарешті, Різдво Христове розщедрюється навіть скупий.

Інша річ, що під час зведення сімейного балансу від самого початку 2003 року кожному з нас доведеться зважати на суворі реалії. Перша з них — зростання на сто відсотків (з 30 до 60 євро за тонну) акцизу на змішувальні бензини. Найпесимістичніші аналітики прогнозують зростання роздрібних цін на моторне пальне з цієї причини щонайменше вдвічі. І не треба думати, що при цьому постраждають лише так звані автолюбителі — власники легкових автомобілів. Мультиефект від подвійного підвищення акцизів на пальне пошириться буквально на всі види товарів першої потреби та послуги. Річ у тім, що транспортна складова в їхній собівартості і торік уже зашкалювала за всі припустимі межі. А зменшувати норму прибутку за рахунок зростання обсягів продажу та збільшення швидкості обігу грошових коштів наші підприємці ще якось не навчилися. Отож урешті-решт плата подвійної акцизної ставки ляже на плечі споживачів, тобто кожного з нас.

Але, за великим рахунком, факт підвищення акцизів на світлі нафтопродукти особливим сюрпризом і не був. Бо Верховна Рада, у пошуках додаткових надходжень до Держбюджету-2003, прийняла про це рішення задовго до новорічних свят. А ось повідомлення про те, що «Укрзалізниця» з першого січня на 27 відсотків підвищила ціни на їх перевезення — це вже був справді сюрприз і друга сувора реалія для українського споживача.

Мін'юст зареєстрував відповідний наказ, перетворивши його тим самим на державний акт, саме напередодні Нового року, 27 грудня. Тож інформація про таке радикальне рішення залізничників поширилася вже після свята. А осмислення та прогнозування наслідків тільки починається.

Втім, багато розуму не треба, щоб передбачити до чого все це разом призведе, якщо зважити, що практично половина нафти і продуктів її переробки надходять до українського споживача саме залізницями. І ще аж ніяк не факт, що господарі трубопровідного транспорту не наслідують приклад своїх колег-залізничників.

Узагалі жорсткість держави стосовно гаманця українського споживача і виробника вже давно не викликає подиву. Очевидно, формула «багаті громадяни — багата держава» ну ніяк не може увійти у свідомість наших керівників. Бо третій новорічний сюрприз дістав наших хліборобів. Чи не достатньо високий урожай останніх двох років вплинув на рішення Кабміну знизити держпідтримку сільгоспвиробників удвічі, — щоб життя їм не видавалося солодким, — тільки факт залишається фактом. Це вже сталося.

Тут треба пояснити. Реалії такі, що попри неабияку врожайність зернових торік і позаторік, кількість прибуткових господарств у країні не збільшилася, а якось геть навпаки. Вершки зібрали зернотрейдери, особливо ті, що працювали на експорт. А минулорічні 30 мільйонів гривень держпідтримки нашим хліборобам, по суті, не дали остаточно померти нашому сільгоспмашинобудуванню і пішли на придбання селянами за лізингом нових тракторів і комбайнів.

Безумовно, на тлі загального становища із сільгосптехнікою в господарствах ці три десятки мільйонів — крапля в морі, але ж бо і її урізали! За найскромнішими підрахунками, українським хліборобам потрібно 112 тисяч зернозбиральних комбайнів на рік. У наявності в них на сьогодні — 56 тисяч, більш як 80 відсотків із яких давно вже відпрацювали свій термін. Відтак — колосальні втрати зерна під час збирання, перевитрачання пального на гектар ріллі та інші втрати. Подвійне скорочення держпідтримки заганяє проблему технічного переозброєння села в глибину. Принаймні мій добрий знайомий, який обробляє зі своїм підприємством п'ять тисяч гектарів орендованої землі й отримує врожайність зернових майже 40 центнерів з гектара, який не має заборгованості ні перед державою, ні перед пайовиками-орендодавцями, дізнавшись про прийняте рішення, прокоментував його так:

— Ох, чує моє серце, дочекаються наші правителі того часу, коли селяни перестануть сіяти. Не буде на чому вийти в поле...

Український селянин терплячий. І напевне зі шкури вилізе, але побиті морозом 25 відсотків озимини постарається навесні засіяти яровими. Втім, терплячий і весь український народ. Усі ми, попри новорічні сюрпризи, ходитимемо на роботу, лататимемо діри в сімейних бюджетах, спричинені майбутнім підвищенням цін, і як завжди — сподіватимемося на краще. А що ще залишається? Погрожувати власній державі загальним страйком, як це зробили одразу після Різдва, наприклад, німці, вимагаючи у свого уряду підвищення зарплати бюджетникам, ми якось не звикли. А тому лікарі й учителі, бібліотекарі та військовослужбовці з надією дивляться, а раптом усі перелічені новорічні сюрпризи дадуть змогу державі погасити борг у зарплаті, який торік сягнув трьох мільярдів гривень. Надія, як відомо, помирає остання...

Ігор НАУМЕНКО.

Чорний доктор

МЕТАЛ-2002

Спостерігаючи, як упродовж першої половини минулого року неухильно скорочувався експорт металопродукції (ціни на світових ринках впали до найнижчого за 10 років рівня) і зростав його імпорт з країн СНД, мимоволі думалося про кризу системного бізнесу і невідворотний занепад внутрішнього ринку збуту. Але за кілька місяців ситуація змінилася з точністю до навпаки.

Мистецтво торгувати

Чорна металургія нас привчила до свого домінуючого становища в національній економіці. На цю галузь припадає 27 відсотків валового внутрішнього продукту і 47 відсотків валютних надходжень країни. А це — завжди порятунок від дестабілізації на валютному ринку і дефіциту грошей для фінансування бюджету. Здебільшого через це дотепники називають галузь «чорним доктором» — за аналогією з натуральним вишуканим хмільним трунком з лікувальними властивостями. Красиво на слух і багатозначно — по суті. Бо і працюють металурги, що називається, по-чорному. Попри те, що торік чимало підприємств гірничо-металургійного комплексу досягло неабияких фінансово-економічних результатів, структура експорту так і не зазнала змін — до 30 відсотків експорту забирають напівфабрикати. Отже, наявна структура з низьким рівнем переробки металу, якщо її не змінити, і далі провокуватиме антидемпінгові розслідування, за якими — торговельні обмеження. Торік їх не бракувало і на російському, і на європейському, і на китайському, і на американському ринках. Проте вже влітку металурги дочекалися сприятливої погоди: ціни почали зростати, попит підім'яв під себе пропозицію. І вже за підсумками 10 місяців експорт української металопродукції в африканські країни зріс у 1,2 разу, в азійські — в 1,3. Причому не лише напівфабрикатів, а й труб, арматурної сталі, плаского прокату тощо.

Загальне зростання експорту перевищило позаторішній показник на 3,6 відсотка! Металурги, однак, свій успіх передусім пов'язують зі зміною маркетингових схем, а вже потім — кон'юнктури. І цілком слушно, бо торгувати, як засвідчили результати року, вони навчилися добре.

Наука керувати

У червні в столиці відбулася перша загальнодержавна конференція «Споживання металу в Україні». Вона констатувала наявні галузеві перекоси. По-перше, споживання металу в країні за 12 останніх років скоротилося в 6,5 разу. По-друге, найбільше металу споживає саме металургійна галузь. Це тоді, як вона має бути зацікавлена в реалізації своєї продукції в Україні, де здіймається на ноги машинобудування (особливо, сільськогосподарське) і стрімко розгортається будівельна індустрія. Безперечно, ці перекоси спричинив брак платоспроможного попиту в машинобудуванні. Свого часу, коли воно перебувало на межі розвалу, згадував директор з маркетингу та збуту КДГМК «Криворіжсталь» Валерій Стасюк, комбінат був вимушений перейти на виробництво дешевших марок сталі, але сьогодні кредитувати споживача він не в змозі, відмовляється продавати продукцію без передоплати.

Власне, такої самої позиції дотримуються й топ-менеджери інших флагманів галузі, які продають за кордон продукцію винятково високих переділів: ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча», «Азовсталь», ВАТ «Металургійний комбінат «Запоріжсталь», ВАТ «Дніпроспецсталь» та інші.

Зрештою, кон'юнктура і платоспроможність українських потенційних покупців металопрокату вже почали змінюватися на краще. За підсумками року споживання металу збільшилося на 40 відсотків у Луганській області, в Житомирській — більш як утричі, зріс попит на нього в Запорізькому та Донецькому регіонах, у Києві. А от державне регулювання галузі залишало бажати кращого.

Упродовж року переважній більшості меткомбінатів бракувало сировини, тоді як уряд фактично стимулював вивезення металобрухту за кордон, наполягаючи на запровадженні ставки вивізного мита (з 1 січня 2003 року), яка на 12 євро (!) поступалася прийнятій у відповідному законі. Кажуть, це закінчилося не лише цілковитою ревізією контрактів, а й перенасиченням залізорудною сировиною світового ринку.

Жагуче (і для багатьох дивне) бажання вступити до СОТ змушує Україну до 2005 року тримати нульову ставку ввізного мита, тож захистити вітчизняний ринок від імпорту металопродукції можна лише зустрічними антидемпінговими розслідуваннями, що і марудно, і недешево.

Фото Юрія ВЕНГРЕША.

Час від часу уряд ініціював безплідні дискусії довкола галузевого експерименту, які скочувалися в одне русло — пільгового оподаткування прибутку меткомбінатів. А вони очікували на інше. Скажімо, на повернення державного боргу з відшкодування ПДВ. Або щоб у собівартість їхньої продукції включали видатки на поточні та капітальні ремонти, які сьогодні обмежуються п'ятьма відсотками від балансової вартості основних фондів. На це очікували і велети на кшталт КДГМК «Криворіжсталь», де оновлювали третій дрібносортовий стан для виробництва арматури, і чимало комбінатів, де лагодити основні фонди вже немає економічного сенсу: дешевше знести їх і побудувати на цьому місці нові.

Галузь гостро потребує інвестицій. За останні десять років із 4,4 мільярда доларів прямих інвестицій їй перепало менш як двісті мільйонів. Металурги це розцінюють, як чорну невдячність.

Потреба лобіювати

Парламентські вибори-2002 не випадково істотно посилили позиції металургів на місцевому і загальнодержавному рівнях. У нинішньому складі Верховної Ради чимало колишніх директорів потужних меткомбінатів країни — Володимир Бойко (ММК імені Ілліча), Геннадій Горлов (ВАТ «Запоріжсталь»), Енвер Цкитишвілі (Алчевський меткомбінат), Володимир Зубанов («Силур») та інші. Вони здобули право відстоювати інтереси своєї галузі і, не відкладаючи це в довгу шухляду, вже скористалися ним. Згадайте, що запроваджене мито на експорт металобрухту поклало край тривалому протистоянню між ними і заготівельниками.

Під ялинку Прем'єр-міністр Віктор Янукович одержав звернення майже 70 народних депутатів на захист інтересів металургів, прийняте з ініціативи Геннадія Горлова. Він краще за інших знає, що досягти ліпших фінансово-економічних результатів у другому півріччі металургам не дало змоги чергове зростання тарифів на електроенергію до 20 відсотків і на транспортні перевезення. Якщо раніше в ціні металургійної продукції транспортна складова становила 5—6, то тепер — 10—11 відсотків. Народні депутати С. Матвієнков, В. Зубанов, І. Бастрига та багато інших наполягають на колегіальному розв'язанні проблеми тарифікації й ціни за користування рухомим складом. Зростання такої ціни, за пропозицією «Укрзалізниці», разом з видатками на перевезення вантажів обійдеться ВАТ «Запоріжсталь», як підрахував Геннадій Горлов, у 180 мільйонів гривень на рік. Це спричинить перегляд програми технічного розвитку підприємства і позбавить його потенційних прибутків. Отже, бюджет недоотримає цього року приблизно 60 мільйонів гривень податків.

Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу до розв'язання таких «вузликів» не звикати. Свого часу він розв'язував і набагато складніші, адже мав безпосереднє відношення до створення в Донецькому регіоні вертикального замкненого циклу «вугілля—кокс—метал». Інакше кажучи — до конгломерату виробничих сил і відносин, приватних і загальнодержавних інтересів, що став для фінансово-промислових груп твердим паливом. Воно дало змогу не потонути у приватизаційних хвилях, а торік — рухатися вперед.

Уміння прогнозувати

Орієнтація на експорт — палиця з двома кінцями, яка ставить виробництво продукції в залежність від непередбачуваної ситуації на світовому ринку. Розуміючи це, металурги ще позаторік почали більше уваги приділяти регіональним ринкам. Ця тенденція ще посилиться цього року, про що свідчить добре розгалужена мережа металобаз провідних меткомбінатів країни. Наприклад, сервісні металобази ВАТ «Запоріжсталь» торгуватимуть усім асортиментом продукції комбінату в Дніпропетровську, Харкові, Донецьку, Вінниці, Миколаєві, Черкасах, а в столиці вже створено на базі Торгового дому компанію «Запоріжсталь-Метал-Холдинг».

На думку директора з маркетингу ВАТ «Запоріжсталь» Юрія Сохи, цього року металурги вирішуватимуть низку нагальних зовнішньоекономічних проблем, передусім — на європейському ринку, де слід адаптуватися до нових ринкових умов. Імовірно, що нові квоти на імпорт українського металу можуть з'явитися там, де їх тепер немає, на що вказує непослідовна політика на ринку чорних металів Угорщини та Польщі. Нещодавнє підписання вигідної для України угоди з Чехією про експорт товстолистового прокату не слід переоцінювати через її тимчасовий і не всебічний характер.

Українським металургам нинішнього року доведеться поборотися і за російського, і за білоруського, і за молдовського споживача. Адже у другій половині року, вважає Юрій Соха, можуть постати серйозні проблеми з експортом металу до Туреччини, Китаю, США.

Власне, такої само думки дотримуються й інші спостерігачі та аналітики, а також спеціалісти з Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції. Але прогнозувати в чорній металургії, як показали результати року, — справа невдячна.

Сергій ВЛАД.

Феноменальне явище

«Якби я мав таку армію, як УПА, то німецький чобіт не топтав би французької землі». Ці слова генерала Шарля де Голля дають коротку і влучну оцінку Українській повстанській армії. Тій армії, яка, організувавшись 60 років тому у волинських лісах, дуже швидко перетворилася на грізну мілітарну силу. Днем створення УПА офіційно вважається 14 жовтня — свято Покрови Пресвятої Богородиці, що була покровителькою українського козацтва.

Українська повстанська армія формувалася з розрізнених бойових загонів ОУН, зростала кадрово і міцніла оружно в умовах безперервних запеклих боїв із гітлерівцями. Повстанці з кожним днем контролювали на Волині дедалі більші території.

Командирами перших збройних відділів УПА на Волині були Остап — Сергій Качинський і Сом — Василь Івахів.

Першим Головним командиром УПА став Клим Савур — Дмитро Клячківський. На кінець 1943 року УПА охоплювала чотири військові округи. Їхніми командирами були призначені Дубовий — Іван Литвинчук, Рудий — Юрій Стельмащук, Еней — Петро Олійник, Верещака — Федір Воробець. Повстанці проголосили і поширювали гасло «Воля народам — воля людині».

Не маючи достатньо військ для боротьби з українськими партизанами, німецьке командування спішно організовувало допоміжні відділи з полонених червоноармійців. Проте завдяки активній пропагандистській роботі солдати лишали службу в німців і масово переходили до УПА. В Українській повстанській армії з'являлося дедалі більше відділів із представників різних народів і національностей — азербайджанські, грузинські, єврейські, татарські, узбецькі... 21—22 листопада 1943 року на півдні Рівненщини відбулася «Конференція поневолених народів Східної Європи та Азії».

У Галичині події розвивалися дещо інакше. Там ОУН спершу організувала УНС — Українську народну самооборону, командував якою Андрієнко — Олександр Луцький. Члени Самооборони проходили військовий вишкіл таємно від німецької окупаційної влади. Зброю до рук брали у разі потреби. Виконавши завдання, ховали її і розходилися по домівках. Жили, як цивільні, тому гестапо важко було боротися з такими формуваннями. Перший великий військовий табір у Карпатах був сформований улітку 1943-го; то був вишкільний курінь «Чорні чорти» під керівництвом Липея — Дмитра Рачка. Курінь, що складався із трьох сотень, провів кілька успішних боїв з німецькими карателями.

Українська повстанська армія поділялася на 4 оперативні групи: «УПА-Північ», «УПА-Південь», «УПА-Схід» і «УПА-Захід». Кожна група складалася з військових округів, які поділялися на тактичні відтинки.

У 1943—1944 роках групою «УПА-Захід» командував крайовий командир Андрієнко, згодом підступно захоплений у полон провокативною боївкою МДБ і розстріляний у 1945 році. Крайовим командиром став полковник Шелест — Василь Сидор (покинув пост після геройської загибелі разом із дружиною в бою з групою МДБ 14 квітня 1949 року). В 1944 році військову потугу «УПА-Захід» складали 5 військових округів: «Башта», «Буг», «Лисоня», «Говерля», «Сян», до складу яких входило 27 повстанських куренів. Найбільшим був округ «Говерля» — 12 куренів.

Курінь становив основну тактичну одиницю УПА, складався із трьох сотень по 200 вояків кожна. До складу 21-го (Коломийського) тактичного відтинку «Гуцульщина», яким командували командири Козак — Микола Яворський і Хмара — Петро Мельник, входили курені Скуби, Книша, Лісового, Недобитого, Степового. На території тактичного відтинку «Гуцульщина» впродовж 1945—1949 років оперувало 16 повстанських сотень. Сотенними були Бій, Орлик, Юрко, Спартан, Гамалія, Хмара, Палій, Мороз, Богун, Святослав, Вихор, Довбуш, Підгірський, Скиба, Гонта, Циган, Нечай, Крук, Грім, Буревій і головний герой «Братів грому» — Кривоніс.

Куренями групи «Говерля», як стверджує повстанський часопис «Україна в боротьбі», від 1 січня до 30 червня 1945 року проведено 181 бойову акцію, з них 8 — на районні центри і міста. Ворог втратив 3975 убитими і 1388 пораненими. Повстанців загинуло 215, поранено — 129.

Кількісне зростання лав УПА змусило провід ОУН провести в січні 1944 року її реорганізацію. Було створено Головне командування УПА, до складу якого ввійшли: Тарас Чупринка (Роман Шухевич) — Головний командир УПА, Перебийніс (Дмитро Грицай) — шеф Головного військового штабу, Павленко (Ростислав Волошин) — шеф тилової служби і Шаблюк (Йосиф Позичанюк) — шеф політичного відділу УПА.

Поряд з УПА не менш ефективно діяли самооборонні кущові відділи (СКВ). Відділ являв собою ще й адміністративну одиницю збройного підпілля, основну ланку між УПА і запіллям, завданням якої були: забезпечення повстанських відділів харчуванням, одягом, взуттям, медикаментами, розвідкою, зв'язком, а також поповнення армії.

Проти повстанців воювали підрозділи військ НКВС і НКДБ. Уже навесні 1944 року їхня чисельність у шістьох західноукраїнських областях становила майже 30.000 вояків.

Стратегію і тактику подальшої революційно-визвольної боротьби ОУН-УПА затверджено на черговій Конференції ОУН, яка відбулася наприкінці червня 1946 року. Було прийнято рішення про реорганізацію УПА, перехід від партизанської тактики збройної боротьби до підпільної, переведення більшості вояків на нелегальне становище в низові осередки ОУН, боївки СБ. У прийнятій «Інструкції для підпілля» зазначалося, що «бойові дії при підпільній тактиці мають виразний політично-пропагандистський характер». У виданій у липні 1946-го «Відозві Головного командира до УПА» пояснювалося, що реорганізація УПА покликана вимогою часу і це не є згортання революційно-визвольної боротьби взагалі, а лише «момент переходу з одних форм боротьби в другі». Головний командир Роман Шухевич висловлював упевненість у тому, що бійці УПА швидко адаптуються в нових умовах і засвоять «нові зразки бою з ворогом» не гірше, як «опанували мистецтво партизанки».

Реорганізацією відділів УПА, що тривала до 1949 року, безпосередньо займався полковник Лицар (Олекса Гасин). Із бойових відділів УПА було залишено з десяток добре озброєних і вишколених сотень, які впродовж 1947—1949 років оперували на обширних теренах Прикарпаття і Полісся, об'єднуючись для великих бойових операцій і розходячись після них. Боротьба тривала до середини п'ятдесятих, а окремі підвідділи і боївки проіснували навіть до початку 60-х років століття, що минуло.

Остання криївка на території сьогоднішнього Городенківського району Івано-Франківської області впала 1957 року. 4 лютого згаданого року в Станіславі (тепер Івано-Франківськ) відбувся суд над повстанцями Марком, Яремою, Заведією, Русалкою, Уляною, Тимошем та чотирнадцятьма селянами, які допомагали підпільникам.

До 1958 року протримався космацький повстанець Танасій Мохнатчук і загинув від руки зрадника.

Помер у 80-х роках, не впійманий гестапо і не розконспірований КДБ, легендарний підпільник Ярема — Дмитро Матійчук із Серафинців біля Городенки.

Аж у 1991-му, після проголошення незалежності України, вийшов з підпілля Ілько Оберишин з Тернопілля.

Національно-визвольні змагання 1940—1950-х років не були регіональним західноукраїнським рухом. У лавах УПА воювали представники всіх регіонів України. Повстанський рух ширився не тільки східними й південними областями України, а й сягав навіть Північного Кавказу, Кубані.

Українська повстанська армія — явище феноменальне в історії національно-визвольних воєн усіх часів і народів. За своєю жертовністю, масовістю, високою організованістю і героїзмом вона не має собі рівних серед такого роду військових формувань у світі.

Михайло АНДРУСЯК.

Фото Євгена КРАВСА (УНІАН).

Ветерани Української повстанської армії йдуть колоною центром Львова з портретом Степана Бандери 14 жовтня 2001 року

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство № 15/286 Б ВАТ «Донецьке АТП 11455», ЗКПО 03399505, м. Донецьк-23, вул. Сеченьова,31, р/р 26009000386001 АТ «Укринбанк» м. Донецьк, МФО 334873. Розпорядник майна Франкфурт В. В, ліцензія № 249780. Введений мораторій на задоволення вимог кредиторів з 17.09.2002 р.

№ 3/34 Б МСВП «Прогрес», ЗКПО 13499886, 83003, м. Донецьк, пр. Ілліча, 89.

Р/р 26007002010000 у АБ «Ікар-банк» м. Донецька, МФО 334594.

Розпорядник майна Безверха С. В., ліцензія № 249968.

Введений мораторій на задоволення вимог кредиторів з 04.03.2002 р.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-Б, тел. 220-81-31) Постановою про визнання боржника банкрутом від 25 грудня 2002 р. по справі № 81/11б-2002 р. визнав банкрутом приватне підприємство «Еста-Плюс» (м. Бровари Київської області, вул. Київська, 186, р/р 26001000798001 в КБ «Укрінбанк» м. Бориспіль, МФО 321808, код ЄДРПОУ 30117764), відкрито ліквідаційну процедуру, призначено ліквідатором Монакова В. О. (ліцензія № 249649 від 06 листопада 2001 р. видана Міністерством економіки та з питань єврпейської інтеграції України, тел. 516-86-40).

Закрите акціонерне товариство «СІГМА-КОМ», код 24364037, адреса -02103, м. Київ, вул. Залізничне шоссе, 57, тел. (044) 212-3324, повідомляє про реорганізацію шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «СІГМА-КОМ». Заяви кредиторів приймаються на протязі одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Києва № 24/764-б від 29.12.02 визнано банкрутом АТЗТ «М. Ф. С. — ІНВЕСТ» (ЄДРПОУ 23702911) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатор Суниця В. І. (Київ, прт. Голосіївський, 8).

Господарський суд Хмельницької області ухвалою від 06.12.2002 року порушив справу № 2/196-Б про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Калина» (32200, Хмельницька область, м. Деражня, вул. Олійника, 62, р/р № 260003387 в ХОД АППБ «Аваль», м. Хмельницьк, МФО 315966, код ЄДРПОУ 00908254). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шкабрія Михайла Петровича, (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серія АА № 250093 від 26.11.2001 р. адреса: м. Київ, пр-т Героїв Сталінграду, 18-А, кв. 54. тел. (044) 239-2390).

Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом тридцяти днів.

Господарський суд Волинської області (43001, м. Луцьк, вул. Медведєва, 1): — ухвалою від 19.11.2002 порушив справу № 8/62-Б про банкрутство закритого акціонерного товариства «Волтекс-Агент» (43023, м. Луцьк, вул. Карбишева, 2), р/р 26004232059001 у ГУ КБ «Приватбанк» Волинської області, МФО 303440. Код ЄДРПОУ 30006834.

Розпорядником майна призначено Темчишина Володимира Петровича, ліцензія від 19.10.2001, серія АА № 249619, (43000, м. Луцьк, вул. Світла, буд. 5, кв. 3).

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 234/2б-2002 про банкрутство Мирчанського заводу скловиробів «Кристал» (Київська обл., Бородянський р-н., с. Мирча, вул. Петровського, 1, код 13722574, р/р 26002520262001 в Бородянському ТВ БВ Київської дирекції АКБ «Україна», МФО 321574). Розпорядник майна Дяченко Сергій Вікторович (Ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.,) тел./факс (044) 236-11-17. Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня здійснення даної публікації.

Постановою Господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-під'їзд) від 20 грудня 2002 року по справі № Б-19/72-02 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Водянське хлібоприймальне підприємство» (код ЄДРПОУ 00956388, 62053, Харківська обл., Краснокутський р-н, с. Водяне, вул. Підлісна, 2, р/р 26005133020О в Краснокутському відділенні Ощадбанку № 2840, МФО 350170) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Харкевич-Гончарову Інну Михайлівну (ліцензія серія АА № 250045 від 19.11.01 р., м. Київ, вул. Татарська, буд. 38, кв. 11, т. 220-61-13).

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 141-11б-2002 р. про банкрутство приватного підприємства «Агро-плюс» (08800, Київська область, м. Миронівка, вул. Ватутіна, 38), код ЄДРПОУ 30170571, рахунок 26003606 в ФАППБ «Аваль» м. Обухів, МФО 321585.

Розпорядником майна ПП «Агро-плюс» призначено Седлецького О. В., ліцензія № АА 047622 від 10.07.2002 року.

Претензії кредиторів та пропозиції про санацію приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) постановою від 20.12.2002 р. (справа № 26/1-Б-01) визнав банкрутом ВАТ «Меблева фабрика», м. Дубно і відкрив ліквідаційну процедуру.

Юридична адреса ВАТ «Меблева фабрика» м. Дубно: 35600, Дубенський район Рівненської області, м. Дубно, вул. Морозенка, 31, код ЄДРПОУ 05515186.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Соляника Олексія Олексійовича (ліцензія АА № 249640 від 19.10.2001 р.).

ІСТОРІЯ ВЧИТЬ НАЩАДКІВ

Подвиги роду

Український рід Мацієвичів — унікальний і неповторний: багато представників його стали історичними особами, творили подвиги в ім'я науки, культури, прогресу, духовності. Коріння роду Мацієвичів проросло з XVI століття на древній волинській землі (перша згадка в документах), дерево його буйно розцвіло на землі сучасної Кіровоградщини.

Проти цариценого насильства

Року 1697-го в родовому маєтку Мацієвичів на Волині у сім'ї місцевого священика народився син Олександр. Батько його належав до тих служителів духовного культу, які різко виступали проти Люблінської унії 1569 р. і підтримували національно-визвольний рух проти польського гноблення. Не випадково село Мацієвичі опинилось у центрі повстання Северина Наливайка 1594-1596 рр. Є відомості, що ватажок повсталих селян і козаків під час перебування в Мацієвичах жив у оселі священика і, попереджений ним, своєчасно залишив село, щоб не потрапити в котрусь із пасток, розставлених тут для повстанців польським гетьманом Жолкевським.

Коли Олександр підріс і закінчив початковий курс навчання, його віддали до Київської духовної академії. Він служив у різних парафіях, мав високі духовні сани. У 1741 році його висвятили на митрополита Ростовського, обрали членом святійшого Синоду, давши духовне ім'я Арсеній. На митрополичій посаді Арсеній Мацієвич прослужив двадцять років.

Його життя здавалося безхмарним, служба цілком надійною. Аж поки імператриця Катерина II не надумала відібрати землі українських монастирів і передати їх своїм численним ненажерливим фаворитам. У ті часи на монастирських землях України знаходилося понад 14 тисяч дворів. Монастирі проводили велику культурно-освітню роботу, утримували школи, шпиталі, друкарні. Як справжній патріот віри й України, митрополит відважився повстати проти цариценого насильства. У лютому 1763 року Арсеній правив у Ростові «Чин відлучення від церкви» ворогів і сміливо оголосив анафему всім «насильникам і кривдникам святої Божої церкви і монастирів», тобто — самій цариці та її Синодові. А через кілька днів послав до Синоду два гнівні протести, у яких, за визначенням сучасників, «по-козацькому вичитав і найсвятійший Синод, і саму Катерину за всі їхні наміри».

Синод негайно доповів цариці про «оскорбителя ея величества». Відважного митрополита схопили і під конвоєм відправили до Москви. На допитах була присутня особисто цариця, і Арсеній вичитав Катерину в очі. Імператриця вкрай розгнівалася, наказала забити рота «відступникові» дерев'яним

Арсеній.

кляпом і так тримати до суду. Суд засідав більше тижня, митрополита «за превратныя и возмутительныя толкования Священного Писания и за посягательство на спокойствие подданных» 12 квітня 1763 року позбавили сану і простим ченцем заслали в Архангельський Карельський монастир.

Та й у вигнанні український богослужитель не скорився, продовжував викривати політику царизму. Зрадники донесли на Арсенія, і його знову під наглядом доставили в Москву. Тепер його судили як політичного злочинця і визнали «достойным истязания и лишения жизни». Та Катерина «змилостивилася», подібні жести до своїх жертв імператриця застосовувала не раз: Мацієвича тільки розстригли з ченців і дали образливе прізвисько Арсеній Брехун. Сімдесятирічного діда 8 січня 1768 року навіки вкинули в Ревельський каземат. Камеру вибрали якнайтіснішу: три метри довжиною і два шириною. Як зазначали свідки, Арсеній у тюрмі своїй «закладений був цеглою, тільки залишалось віконце, в яке йому подавали їжу». Митрополит Київський Євген Болховитинов свідчить: як укинули в каземат Арсенія, то «темниця до самої смерті його уже не відчинялася, було припинено всяке спілкування з сторонніми, зрештою йому відмовили не лише в одязі, а навіть у їжі». Великий мученик, якого народ вважав святим, «крізь розбиті шибки свого вікна і крізь залізні грати криком благав не дати йому померти від холоду й голоду».

Чотири роки гнів у тісному казематі українець-митрополит. Тримали його у великій таємниці, тому про подвиг його народ склав безліч різних легенд. Кінець стражданням настав 28 лютого 1772 року — того дня мужнього митрополита не стало. Незадовго до смерті Арсеній Мацієвич на підвіконні цвяхом видряпав вірша з псалтиря: «Благо мне, яко смирил мя еси...»

Як схоже російський царизм розправився через три роки з іншим непокірним українцем — Петром Калнишем. Різниця лиш у тім, що козацький отаман помер у Соловецькому монастирі.

Авіатор, патріот, політик

У суботу 25 вересня 1910 року більшість газет столиці Росії вийшла у траурних рамках. «Петербург проводжав до могили нову людину, —писали «Петербургские ведомости», — і проводжав з такою помпою, з такою одностайністю і таким дружнім пориванням солідарності, як нікого ще із своїх культурних і політичних вождів. Це був істинно перший національний похорон, перша загальна і одностайна скорбота, яка без примусу і цілком щиро об'єднала всі прошарки населення».

Повідомлялося, що такої траурної процесії, яка розтягнулася від Двірцевої площі до Олександро-Невської лаври — місця поховання, Петербург ще не бачив. Здавалося, на вулиці вийшло все населення міста.

Кого ж ховала того сирого туманного дня столиця найбільшої в світі імперії? Капітана морської служби, одного з перших льотчиків Росії Левка Мацієвича. Він брав участь у всеросійському святі повітроплавання, що проводилося в Гатчині під Петербургом. Репортер газети «Новое время» О. Кривенко писав: «Польоти Мацієвича красиві. Його апарат — слухняний кінь у його руках». «Капітан Мацієвич вражає своєю незвичайною витримкою під час польотів, —додає журналіст «России», — сідає на свого «Фармана» так само, як ми з вами сідаємо на візника. А коли злазить після півгодинного польоту, то обличчя його не змінюється, і не помітно на ньому ніякого хвилювання — ніби він зійшов з карети після спокійної прогулянки».

Ось таким він був пілотом, капітан Левко Мацієвич. Він вразив на показових польотах усіх, його майстерність здивувала не тільки спеців-авіаторів. У небо з Мацієвичем ризикнули піднятися як пасажири професор К. Боклевський, адмірал Яковлєв, полковник Ханенко, навіть голова Державної думи О. Гучков та прем'єр-міністр П. Столипін. Такою була довіра до майстерності пілота. А 24 вересня сталася трагедія: під час чергового польоту у машині щось зламалося, і відважний авіатор загинув. «Капітан Мацієвич став на чолі групи піонерів повітряної справи, — відзначила одна з газет. — По його повітряних слідах, натхненні його прикладом, підуть інші».

Цікавий факт із біографії загиблого авіатора подали «Петербургские ведомости»: «Лев Макарович родился в Малороссии, страстно любил свою родину Украину, и любимым языком в интимном кругу был украинский язык, которым он владел свободно». Так, Левко був представником роду Мацієвичів, з якого походив його предок Арсеній — мученик за українську церкву. Не вдалося з'ясувати (та це не так і важливо), представник якого покоління Мацієвичів перебрався жити на береги Тясмину, в Олександрівку тодішньої Київської губернії (тепер Кіровоградська область). Тут батько майбутнього авіатора Макар Дмитрович працював бухгалтером на цукрозаводі Терещенка. Тут 13 січня 1877 року народився Левко, звідси він пішов у велике, захоплююче життя. Навчання у гімназії Києва, у Харківському технологічному інституті дали юнакові гарні знання: він досконало знав хімію, фізику, захопився кораблебудуванням, що й привело його на роботу в Севастопольський порт, і став він корабельним інженером. Це — як фахівець. Як громадянин і патріот України (пам'ятаймо: «страстно любил свою родину»), Левко Макарович увесь вільний час віддавав популяризації української культури, літератури, звичаїв свого народу. У січні 1902 року Мацієвич організував у Севастополі вечір пам'яті Тараса Шевченка, про який довго згадували його учасники. У концерті брали участь, в основному, аматори. Вони натхненно і проникливо виконували пісні на слова Кобзаря, музичні твори Петра Ніщинського, Миколи Лисенка. Сам Мацієвич, за спогадом одного з друзів, зняв офіцерську форму, переодягнувся в сині шаровари, чоботи, яскраву сорочку і хвацько витанцьовував гопака. А як натхненно він читав поезію Шевченка! У 1903 році Левко Мацієвич познайомився з Марком Кропивницьким, і відтоді двох патріотів України поєднувала міцна творча дружба. Левко був серед тих видатних діячів української культури і літератури, хто в 1903 році прибув у Полтаву на відкриття пам'ятника Івану Котляревському, особисто познайомився з багатьма діячами українського відродження.

Левко МАЦІЄВИЧ — студент політехнічного інституту.

Була ще одна грань невтомної громадської діяльності Левка Мацієвича — політична. У лютому 1900 року, будучи студентом технологічного інституту, разом з Дмитром Антоновичем, Михайлом Русовим та Боніфатієм Камінським заснували Революційну українську партію (РУП) — партію, яка вперше висунула ідею національної боротьби українців за незалежність. До речі, невдовзі до цієї політичної організації вступили майбутні керівники Української Народної Республіки Симон Петлюра та Володимир Винниченко. Щоправда, стосунки між Мацієвичем і Винниченком не склалися — ці люди по-різному розуміли зміни в Україні.

...На території Олександро-Невської лаври у Петербурзі, де ховали високих царських чиновників, представників знаті, стоїть металевий кований хрест на могилі першої жертви авіакатастрофи в Росії Левка Мацієвича. У дні прощання з загиблим

КАЛЕНДАР

З поетичних творів простого народу

Творець знаменитої «Попелюшки» Шарль Перро народився 12 січня 1628 року в Парижі. Його брат Клод, за освітою лікар, був одним із архітекторів, що будували Лувр. Франсуа Перро (1572—1657) відомий як автор «Демонології» та трактату про демонів. А ще в сім'ї Перро були балетмейстери, археологи, скульптори.

Сам Шарль спершу займався адвокатурою, згодом був на державній службі. Проте справжню славу Шарлю Перро принесла література, зокрема збірка «Казки матінки моєї Гуски». Це були знамениті «Спляча красуня», «Червона Шапочка», «Кіт у чоботях» та інші. Малопомітний державний службовець ознайомив освічену громаду з поетичними творами простого народу.

Свого часу Шарль Перро виступив з критикою класичного мистецтва, зокрема античного. Це обурило Буало й Расіна — почалася справжня літературна війна. Втім, закінчилася щасливо: 1671 року Шарля обрано членом Французької академії. Його перу також належать вірші легкого змісту, дидактичні поеми та збірка біографій. Помер Шарль Перро 16 травня 1703 року. Образи його казок стали блукаючими втіленнями фантазії, пригод та доброго французького гумору.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Мацієвичів

Василь МАЦІЄВИЧ.

земляки-українці принесли в пантеон вінок з написом:

I скільки вас
розбилось об граніти,
I скільки вас
сконало серед мук.
Та смерть була
безсила вас спинити
I вбити в душах
ваших вільний дух.

Через багато десятиліть на батьківщині вірного сина України — в Олександрівці — було відкрито меморіальну дошку на будинку, в якому народився Л. М. Мацієвич, у районному музеї відкрився куточок пам'яті видатного земляка.

На гребені бурхливих подій

Якщо Левка Мацієвича з дитинства полонило море і небо, то його старший брат Кость (нар. 1873 р.) був закоханий у ліс і степ, які з усіх боків оточували Олександрівку. Батько — бухгалтер цукрозаводу — бачив своїх дітей (а їх у нього з дружиною Тетяною Федорівною було дев'ятеро) освіченими, культурними людьми. Не дивно, що майже всі діти Мацієвичів мали вищу освіту. Кость, як і Левко, середню освіту одержав у київській гімназії. А вищу вирішив здобувати в Новоолександрійському інституті сільського господарства і лісівництва. Це був один з найстаріших вузів аграрного профілю в Європі, заснований ще 1816 року в Маримонті (поблизу Варшави). Пізніше його перевели до Новоолександрії (тепер Пулави, Польща), а 1914 року у зв'язку з війною евакуювали до Харкова. Тепер це — Харківський сільськогосподарський інститут ім. Василя Докучаєва. До речі, видатний російський грунтознавець у 1892—1895 роках працював директором інституту. Саме тоді в ньому навчався Кость Мацієвич.

Кость МАЦІЄВИЧ.

Мабуть, у роду Мацієвичів закладений козацький дух свободи, потреба бути потрібним суспільству. Як його далекий предок митрополит Арсеній повстав проти національного гноблення, так Кость залучився до діяльності, спрямованої на пробудження національної свідомості. Він організував в інституті українську студентську громаду. Вона виконувала не тільки просвітницьку, а й політичну роль. Саме на основі цієї громади пізніше виникне партія українських соціалістів-федералів (УСФ), яка відігравала позитивну роль у становленні УНР у 1917 році. Її лідером став Кость Мацієвич. Він разом з Іваном Огієнком, майбутнім митрополитом Іларіоном (до речі, автором книги «Українська церква», в якій значне місце відведено подвигу митрополита Арсенія Мацієвича), Євгеном Архипенком, Степаном Остапенком створили у лютому 1919 року Кабінет міністрів на зміну Директорії. Пост міністра закордонних справ у ньому зайняв К. Мацієвич. Однак у непростій політичній обстановці, що склалася в Україні у 1918-1919 роках, уряд Остапенка не мав успіху, Україні так і не вдалося вибороти незалежність, багатьом політичним діячам, хто не поділяв погляди більшовиків, довелося емігрувати. Кость Мацієвич з 1923 року оселився в Подебрадах (Чехія).

Життя в еміграції — то одночасно трагічна й повчальна сторінка багатьох талановитих людей України. Уся вина їх перед більшовицькою владою полягала в тому, що вони на гребені бурхливих подій були втягнуті в політичні протистояння і виступали лиш за одне: незалежність України. Як багато ці люди могли зробити для своєї батьківщини, народу! Кость Мацієвич більше десяти років працював на агрономічно-лісовому факультеті Української господарської академії в Подебрадах, був професором. Він — автор багатьох наукових праць з агрономії, укладач оригінального «Лісового словника». Вчений брав участь у світовій аграрній виставці в Чикаго (США), численних міжнародних з'їздах, мав багато відзнак і нагород міжнародних організацій. Кость Макарович — один з основоположників і видатних діячів суспільної агрономії. Як не вистачало фахівців цієї науки в СРСР! А Мацієвич видав п'ять наукових праць з цієї галузі ще в царській Росії, причому й таку, як «Головні принципи земельної реформи на Україні» у 1917 році. Роботи «Сільськогосподарська політика СРСР у світлі сучасної кризи» та «Колективізація селянського господарства на Україні» побачили світ у 1931 і 1936 роках. Українські фахівці сільськогосподарського виробництва з цими унікальними науковими розробками навіть не знайомі. А як би вони стали в пригоді під час проведення аграрної реформи!

Помер К. М. Мацієвич 1942 року. Похований у Празі. Наукова спадщина вченого чекає своїх дослідників.

Пілот у спадщину

Коли під час свята повітроплавання в Петербурзі 24 вересня 1910 року загинув один з перших і найкращих авіаторів Росії Левко Мацієвич, його племінника Василя не було ще й на світі. Він народився 13 квітня 1913 року. Але в сім'ї жив дух відважного пілота, його обожнювали, ним пишалися. А ще Василь з раннього віку чув, що його дядько був чудовим морським інженером, розробляв проект нового потужного підводного човна. І вирішив хлопець піти в житті дорогою близької йому людини. У п'ять років хлопчик осиротів: під час нальоту на Піщаний Брід чергової банди у неспокійному 1918-му загинули його батьки. Василька забрали родичі до себе в Олександрівку, де він виховувався у місцевому дитячому притулку, а далі віддали в дитбудинок комуни імені Леніна у Зінов'євську (тепер Кіровоград). Потім — школа фабрично-заводського навчання, робота слюсарем-лекальником механічного цеху заводу «Червона зірка». Мрія, а точніше, армія, привели молодого робітника до Ленінградського морського технікуму. Може, і став би Василь моряком, якби не привабливий заклик на всю країну: «Комсомолець, на літак!» Другокурсник технікуму Василь Мацієвич став першокурсником Оренбурзької школи військових льотчиків.

Минуло зовсім небагато часу, і молодший лейтенант уже добре знав, що таке справжня війна. Йому, пілоту-винищувачу, вже у 1939-му довелося повоювати на радянсько-фінській. Коли мороз аж тріщить (за сорок), птахи на льоту замерзають, — він мусить летіти, супроводжуючи бомбардувальники. А у противника, виявляється, і зенітки прицільні, і авіація не гірша за нашу.

І все ж йому пощастило: із пекла фінської війни вийшов здоровим і неушкодженим, ще й військове звання одержав. Коли вже на заході спалахнув вогонь війни ще страшнішої, Василь Мацієвич був командиром окремої нічної ескадрильї 26-го винищувального авіаполку авіакорпусу ППО під Ленінградом. Що значить нічної, та ще протиповітряної оборони, — пояснювати не треба: це постійна готовність до вильоту, ризик і неодмінне завдання — не пропустити літаки ворога у небо над містом, блокованим з усіх боків. Ескадрилья наказ виконувала завжди, а її командир капітан Мацієвич особисто здійснив за час оборони Ленінграда майже триста бойових вильотів, збив 16 ворожих літаків. Збивали і його. Одного разу на прошитому кулями літаку він усе ж зміг дотягнути до свого аеродрому. Причому, садити машину довелося на одне шасі. Посадив. Іншого разу ворожий снаряд влучив у самий бак літака. І в цій ситуації мужній пілот не розгубився — посадив літак на крижину Фінської затоки.

Так воював на фронті військовий льотчик Василь Мацієвич, продовжуючи славні традиції роду — бути володарем п'ятого океану. Подвиг племінника найкращого пілота Росії відзначено гідно: 14 лютого 1943 року капітанові Василеві Антоновичу Мацієвичу було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

До 1965 року полковник Мацієвич командував авіаполком. Його вихованцям уже тісно було в небі — старший лейтенант Герман Титов влітку 61-го штурмував космос.

Герой відійшов у вічність 6 вересня 1981 року в Києві.

Юрій МАТІВОС.

Кіровоград.

Я — ПІДПРИЄМЕЦЬ

Післяреєстраційний етап

Отримання дозволу у дозвільній системі на виготовлення печатки

Порядок видачі дозволів на виготовлення печаток і штампів передбачено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 січня 1999 року № 17, відповідно до якого дозвіл на виготовлення печатки суб'єктам підприємницької діяльності видається у дозвільній системі міськрайорганами внутрішніх справ.

Для одержання дозволу на оформлення замовлень на виготовлення печаток і штампів керівники суб'єктів підприємництва, зареєстрованих в Україні, підприємці-громадяни подають в органи внутрішніх справ заяву, де вказують: кількість печаток та штампів, які передбачається виготовити; вперше чи ні виготовляються печатки та штампи (у разі виготовлення печаток не вперше зазначається підстава їх виготовлення); місцезнаходження; особу, відповідальну за отримання дозволу на виготовлення печаток і штампів, її прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані; прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані керівника або уповноваженої ним особи, що подає клопотання до органу внутрішніх справ.

До заяв додаються:

а) копія свідоцтва про державну реєстрацію, засвідчена нотаріально, якщо інше не передбачено законом;

б) зразки (ескізи) печаток, штампів — у двох примірниках, затверджені керівником (власником);

в) платіжне доручення або квитанція про сплату за послуги дозвільної системи;

г) копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера фізичної особи — платника податків (для підприємців-громадян).

Протягом п'яти робочих днів із дня одержання документів орган внутрішніх справ зобов'язаний видати дозвіл на виготовлення печаток і штампів суб'єкту підприємницької діяльності або надати письмову відмову із зазначенням причин, які обумовлюються законодавством України. Та оскільки послуги дозвільної системи за видачу дозволів на печатки і штампи платні, цей термін можна скоротити, сплативши потрійний розмір від вартості послуг дозвільної системи.

Реєстрація як платника страхових внесків до Пенсійного фонду

Така реєстрація проводиться в районних відділеннях Пенсійного фонду протягом десяти днів від дати отримання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності або з дати укладення угоди (у т. ч. цивільно-правового характеру) з найманим працівником.

Юридичні особи подають такі документи: заява (причому графа «Розрахунковий рахунок» заповнюється спеціалістом Пенсійного фонду після отримання повідомлення з банку про відкриття такого рахунка); нотаріально засвідчена копія свідоцтва про держреєстрацію; нотаріально засвідчена довідка про внесення до ЄДРПОУ.

Фізичні особи подають такі документи: заява; нотаріально засвідчена копія свідоцтва про державну реєстрацію; нотаріально засвідчена копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера за ДРФО; копія договору про наймання робочої сили (завірена в податковій).

Для реєстрації також необхідно знати назву банку, в якому маєте намір відкрити рахунок, оскільки, крім довідки про реєстрацію в органах Пенсійного фонду, останні мають надати повідомлення для вказаного вами банку. Документи здають у 2-х швидкозшивачах. Як правило, реєстрація здійснюється одразу на місці.

Порядок обліку у відділеннях ПФУ передбачено постановою правління Пенсійного фонду України від 3 червня 1999 року № 4-6.

Реєстрація як страхувальника по платежах до Фонду соцстраху

Органами реєстрації виступають виконавчі відділення Фонду соціального страхування.

Подаються такі документи: свідоцтво про державну реєстрацію (оригінал); статут (оригінал) для юридичних осіб; печатка (за наявності).

Термін реєстрації — одразу на місці. Підстава для реєстрації — постанова Фонду соціального страхування України від 26.08.99 р. № 11.

Реєстрація як платника збору на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття

Реєстрація проводиться в районній службі зайнятості за місцем знаходження.

Для цього фізичні та юридичні особи, які використовують найману працю, подають такі документи: відомості про реєстрацію (заповнюється на місці); ксерокопія свідоцтва про державну реєстрацію; ксерокопія довідки про внесення до ЄДРПОУ (для фізичних осіб — ДРФО); засвідчена довідка з банку про відкриття рахунка; печатка.

Фізичні особи, які не використовують найманої праці, подають: ксерокопія свідоцтва про державну реєстрацію (посвідчення підприємця, що проводить свою діяльність без створення юридичної особи); ксерокопія патенту (у разі фіксованого податку).

Якщо рахунок ще не відкритий, а печатка не виготовлена, то вас зареєструють і без них, але після відкриття рахунка (отримання печатки) необхідно буде занести довідку про відкриття рахунка та зразок печатки.

Документи здають у 2-х прозорих файлах. Термін реєстрації — одразу на місці.

Підстава — наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 3 жовтня 1997 року № 4.

Марина КОВАЛЬЧУК.

До Москви — через Емірати

ФУТБОЛ

Неправду кажуть ті, хто стверджує, що в одну річку двічі не ввійти. Приміром, нинішній наставник донецького «Шахтаря» Валерій Яремченко впродовж останніх тринадцяти років ось уже втретє став біля керма своєї команди. Нагадаю, що під його орудою «Шахтар» вигравав Кубок України-97, срібні нагороди чемпіонатів країни 1994, 1997 і 1998 років. Та й у минулорічному золото-кубковому успіхові гірників — вагома частка праці Валерія Івановича.

Після того, як змістили італійця Невіо Скалу, донецькі газети писали, що Яремченко до чергового повернення поставився філософськи і досить спокійно. Через добу (28 листопада) після третього пришестя жодних зовнішніх змін у його поведінці не помітили. Одне слово, тренери до «Шахтаря» приходять і йдуть, а Яремченко, мовляв, вічний...

Безперечно, Валерій Іванович знає, як тренувати команду. Він у курсі всього, що відбувається в сучасному футболі. Вже після того, як пішов Скала, при Яремченкові «Шахтар» потужним спуртом накотився на фінішну стрічку першого кола національного чемпіонату і повернув собі одноосібне лідерство. Більшість фахівців відзначила, що гра «Шахтаря» у завершальних восьми поєдинках 2002 року (в чемпіонаті та розіграші Кубка країни) різко змінилася. До того ж — у ліпший бік.

Колектив набув досить гармонійного, з акцентом на атаку, стилю, мало не втраченого, хоч як це парадоксально, у своєму чемпіонському сезоні.

Хоча Валерій Яремченко стверджує: «Знаю напевне, що навесні ані в «Шахтаря», ані в «Динамо» легкого життя не буде».

Зважаючи на очікувану конкуренцію ще й з боку «Дніпра», «Арсеналу», «Волині», «Кривбасу», помаранчево-чорні з перших днів нового року розпочали серйозну підготовку до другого кола. А одним із важливих етапів на цьому шляху, звісно, буде традиційний турнір «Кубок чемпіонів Співдружності» в Москві (18—26 січня).

Останніми роками всі звикли до гострого протистояння в цих змаганнях київського «Динамо» й московського «Спартака». Однак, можливо, суперечка нинішніх чемпіонів Росії та України — московського «Локомотива» та донецького «Шахтаря» — подарує прихильникам гри ще захопливішу боротьбу. А чом би й ні? До речі, суперники гірників у групі С — «Пахтакор» (Узбекистан), чемпіон Азербайджану і литовський «Каунас».

А щоб прибути до російської столиці в бойовому стані, лідер українського футболу проводить тренувальний збір в ОАЕ. Мешкає команда в комфортабельних номерах нового 36-поверхового готелю «Дусід» у Дубаях. Погода сприяє — 25 градусів тепла.

Тренуються українські футболісти на смарагдових полях найвищого гатунку на стадіоні «Ель-Наср». До речі, через місяць в Еміратах відбудеться молодіжний чемпіонат світу. Його учасники гратимуть і на цій арені.

«Шахтар», як ми вже повідомляли, провів першу контрольну зустріч. Переміг свого майбутнього суперника у «Кубку Співдружності» — ташкентський «Пахтакор» (3:2).

Позавчора гірники грали проти клубу німецької бундесліги — «Мюнхен-1860» І виграли — 2:1. Голи: Агахова, 16, Бєлік, 37 — Штренцл, 40.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Шахтар» виступав у такому складі: Шутков, Старостяк, Пажин, Левандовський, Попов (Ндіайє, 60), Тимощук, Зубов (Левига, 60), Бахарев (Гай, 53), Агахова, Бєлік, Брандау (Пуканич, 53).

Сьогодні — побачення ще з одним представником вищого футбольного світу Німеччини — «Енергі» (Котбус). А 16 січня «Шахтар» повернеться в Україну.

Прогнозують, що склад чемпіона нашої країни у другій частині сезону-2002/2003 серйозних змін не зазнає. Яремченко вважає, що більшість гравців команди має високий потенціал і неодмінно його розкриє.

Хоча в «Шахтарі» є група гравців на перегляді. Але дзвінких імен не почуєте. Це робота, як сказав нам керівник наукової групи Віктор Догодайло, так би мовити, на перспективу.

Щоправда, спробували було засвітитися на європейському трансферному ринку гравці збірної Нігерії Джулиус Агахова та Айзек Окоронкво (дванадцять днів тренувався з англійським «Ньюкаслом»). Однак повернулися в Україну. Їх та ще багатьох хороших майстрів, зокрема, Тимощука, Зубова, Попова, Шуткова і деяких інших, незабаром зможе оцінити московська публіка.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: суперечка «Шахтаря» і «Динамо» — окраса останніх українських чемпіонатів.

У НОМЕР

Олімпізм. Прем'єр-міністр України, президент НОК **Віктор ЯНУКОВИЧ** відвідав олімпійський навчально-тренувальний центр у Кончі-Заспі.

— Умови, в яких тренуються українські спортсмени, — сказав журналістам пан Янукович, — м'яко кажучи, не олімпійські. Але у спортсменів є дух, здорові амбіції. З тренерами і функціонерами ми говорили про те, що в нас є ще можливості виконати намічений план підготовки українських атлетів до Олімпіади в Афінах. І хоча багато часу вже втрачено, ми зі спортсменами і тренерами, дивлячись в очі одне одному, побажали здолати всі труднощі на цьому шляху.

— Нещодавно ви наголошували на потребі пошуку альтернативних джерел фінансування українського спорту. Яка тут ситуація?

— Нині налагоджуються контакти з солідними платниками податків у нашій країні. Таких ми вже виокремили майже сотню. Розроблено схему взаємодії. Відзначу, що ці підприємства працюють у дуже непростих ринкових умовах. Їм потрібна реклама. А для цього необхідні високі досягнення у спорті.

Ухвалено закон, котрий з другої половини нинішнього року дозволить спрямовувати на спорт частину коштів із прибутків підприємств. Гадаю, що деякі закріплюватимемо не тільки за федераціями з видів спорту, а й за окремими атлетами.

Легка атлетика. Знову порадував нас кросмен, чемпіон Європи Сергій Лебідь. Днями він виграв змагання в Белфасті (Велика Британія). Другим був чемпіон світу серед юніорів Гебре Гебремаріам (Ефіопія).

Гандбол. Чоловіча збірна України продовжує переможну ходу у відбірковому турнірі чемпіонату Європи-2004. Наша команда вдома, в місті Південному, виграла четвертий поспіль поєдинок, цього разу в команди Естонії —22:15.

Гандболістки запорізького «Мотора», здолавши краснодарську «Кубань», за сумою двох зустрічей вийшли до 1/8 фіналу розіграшу Кубка ЄГФ. Удома українки виграли в росіянок — 30:19. У Краснодарі сильнішою виявилася «Кубань» — 27:24.

Футбол. Агент форварда збірної України та «Тоттенгема» Сергія Реброва повідав про те, як нелегко нині його підопічному. А причина всього — політика керівництва команди, за якої Ребров фактично не має шансів грати у футбол.

«Він у глибокій депресії, — сказав про Реброва Шандор Варга. — Навіть дружина не може вже з ним нормально розмовляти. Така ситуація знищує футболіста Реброва. Він не сперечається, тренується, а керівництву «Тоттенгема» все це геть неважливо. Вено навіть не хоче нам допомагати знайти для Сергія новий клуб».

Льюїс грає з вогнем

Бокс. Інтерконтинентальний чемпіон за версією WBA Віталій Кличко (31 бій, 1 поразка, 30 нокаутів) свій двобій проведе 12 квітня в Лас-Вегасі або 19 квітня у Нью-Йорку проти чемпіона світу за версією Всесвітньої боксерської ради британця Леннокса Льюїса (40 перемог, 2 поразки, 1 нічия, 31 нокаут).

«Усі розмови Леннокса про свій намір попросити керівництво WBC надати йому право розширити можливість вибору суперників, а також про те, що Віталій нібито не гідний проводити двобій з ним, можна охарактеризувати одним словом — марення», — повідомляє офіційний сайт братів Кличко.

За неофіційними джерелами, якщо Льюїс і відмовиться від бою з Кличком-старшим, то, відповідно до умов контракту, його позбавлять титулу чемпіона світу. А ще він заплатить і досить солідну суму штрафу.

Отже, не віриться, що британець піде на такий легковажний крок.

За заявою промоутера братів Клауса-Пітера Коля, свій наступний бій Кличко-молодший — Володимир (40 боїв, 1 поразка, 37 нокаутів) проведе, найпевніше, 8 березня у Німеччині. «Сьогодні я веду переговори з трьома боксерами-претендентами — канадійцем Кірком Джонсоном, американцем Фресом Окендо та британцем Денні Уїльямсом. Згоду на участь одного з них отримано, а ще й від співорганізатора поєдинку, американського телеканалу Ейч-бі-оу», — повідомив пан Коль.

На думку фахівців, найбажанішим суперником для Володимира був би, безперечно, офіційний претендент на титул чемпіона світу за версією WBO, 30-річний новозеландець Девід Туа (42—3, 37 нокаутів). Однак 8 або 29 березня він битиметься у матчі-реванші з американцем Хасімом Рахманом (35—4, 29 нокаутів).

Напевне, не зможе зустрітися з Володимиром і 29-річний чемпіон Великої Британії та країн британської Співдружності Денні Уїльямс (27—1, 22 нокаути), бо як офіційний претендент на титул чемпіона Європи зобов'язаний 8 лютого в Берліні провести бій із володарем звання турком Шінаном Шамілом Семом (16—0, 9 нокаутів).

Фахівці ставлять під сумнів також приїзд до Німеччини 30-річного Джонсона (33—1—1, 24 нокаути) або 29-річного Фреса Окендо (23—1, 14 нокаутів). Єдиним реальним претендентом на бій з Володимиром Кличком у Німеччині, вважають вони, може стати чемпіон НАБФ і континентальний чемпіон Америки за версією WBC, 29-річний Лаймон Брюстер (28—2, 25).

Фото УНІАН.

Дебют на «Олімпійському»

Сноуборд. Зі спеціального трампліна заввишки 30 метрів, установленого на території Національного спортивного комплексу «Олімпійський» у Києві, стрибуни на сноубордах демонструватимуть найскладніші акробатичні трюки в польоті.

Як повідомили в оргкомітеті Big-Air, у змаганнях, котрі розпочнуться 18 січня о 17.00, участь візьмуть понад десяток провідних спортсменів з «найпросунутіших» у цьому виді спорту країн Європи — Швейцарії, Фінляндії, Норвегії, Німеччини та Росії.

Такі змагання нещодавно відбулися в Москві, Стокгольмі, Празі, Варшаві, Відні та Ризі. Турнір Big-Air у Москві проходив на Красній площі і зібрав десятки тисяч глядачів.

Зазвичай ці видовищні заходи відбуваються в центрах великих міст (де і встановлюються трампліни) і включають у себе власне змагання та супутні розважальні акції. Для проведення турніру Big-Air у Києві потрібно буде майже 200 тонн металевих конструкцій, 150 тонн снігу, 30 кіловат звуку і потужну світлотехніку (прожектори, проектори тощо).

Окрім акробатичних стрибків з трампліна, глядачі побачать виступи скелелазів, майстрів зимового велотріалу, лижників new school. Також розважатимуть публіку й відомі MC і DJ-ї, добре знайомі музичні колективи, зокрема, шанувальники екстриму група «Тартак» на чолі з Олександром Положинським.

Ярослав БІЛИК.

ЗАТ «Перлина» повідомляє

На підставі статті 43 Закону України «Про господарські товариства», Статуту та рішення правління ЗАТ «Перлина» від 08.01.2003 р. протокол № 53 загальні збори акціонерів призначені на 28 лютого 2003 року на 14 годину. Збори відбудуться за адресою: м. Київ, вул. Гмирі, 1. Контактний телефон: 573-03-22.

Порядок денний:

1. Про вихід із складу засновників (акціонерів), які подали заяви на вихід.
2. Звіт правління про підсумки роботи за 2002 рік. Визначення основних напрямків діяльності і основних показників на 2003 рік.
3. Звіт ревізійної комісії. Затвердження її звіту та висновків.
4. Звіт спостережної ради.
5. Затвердження річних результатів та балансу за 2002 рік.
6. Затвердження фондів за 2002 рік.
7. Вибори голови правління. Вибори членів правління.
8. Вибори ревізійної комісії.
9. Вибори спостережної ради.

Реєстрація акціонерів відбудеться за вказаною адресою в кімнаті № 7 з 13 до 13.55 хвилин.

Для реєстрації просимо мати при собі паспорт або документ, що посвідчує особу.

Правління ЗАТ «Перлина».

АТ «Медінвестпроект»

повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 28 лютого 2003 року о 14 годині за адресою: м. Київ, вул. Мечникова, 3.

Порядок денний:

1. Звіт генерального директора про фінансово-господарську діяльність акціонерного товариства за 2002 рік і основні напрями діяльності на 2003 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження розподілу та використання прибутку за результатами діяльності АТ в 2002 році.
4. Затвердження планів діяльності і порядку розподілу прибутку АТ на 2003 рік.

Початок реєстрації акціонерів о 12 годині.

Дирекція.

Закрите акціонерне товариство «Прогрестехбуд»

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 02 березня 2003 року об 11 годині за адресою: Львівська область, м. Стрий, вул. Панаса Мирного, 1/8.

На розгляд загальних зборів акціонерів будуть винесені наступні питання (порядок денний):

1. Затвердження річного звіту про фінансово-господарську діяльність Товариства за 2002 рік.
2. Інформація про діяльність Ради Товариства та Ради директорів.
3. Про затвердження висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.
4. Про розмір і порядок виплати дивідендів за 2002 рік.
5. Про план розподілу прибутку за 2003 рік.
6. Про зміни в персональному складі органів управління.
7. Про внесення змін до установчих документів Товариства.
8. Про створення дочірніх підприємств та затвердження їх статутів.

Реєстрація акціонерів та їх представників буде здійснюватись 02 березня 2003 року з 9.00 до 10.45 год. за місцем проведення зборів.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати: документ, що посвідчує особу (паспорт); доручення на право участі в зборах та голосуванні (для представників акціонерів).

Телефон для довідок: (03245) 40093.

Рада директорів.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «Полтавські ресурси», яке розташоване за адресою: 36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 52, тел/факс (05322) 7-47-95, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням природного газу за нерегульованим тарифом на території України.

1. Замовник торгів: «ВАТ «ЕК «Севастопольенерго» код ЄДРПОУ 05471080

1.2. Поштова адреса: 99040, м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44

1.3. Відповідальний за проведення торгів

голова тендерного комітету Баранов Сергій Олександрович, тел. (0692) 44-99-89

2. Інформація про товари (послуги), що закуповуються:

2.1. Електролічильники

- лот № 1 — однофазні 220 В;
- лот № 2 — трифазні 380 В.

2.2. Матеріали та виконання робіт по виносу приладів обліку електричної енергії на фасади житлових будинків, приватний сектор

- лот № 3 — блок захисту приладів обліку електричної енергії багатофункціональний;
- лот № 4 — кабель (провод) самонесучій для вводів;

3. Процедура здійснення закупівлі **відкриті тендерні торги.**

4. Тендерну документацію можна отримати в ВАТ ЕК «Севастопольенерго» надіславши факс — повідомлення про бажання участі у торгах тел (0692) 57-00-34, факс (0692) 55-33-14.

5. Кінцевий термін подання тендерних пропозицій о 15-30 24 січня 2003 року, кабінет 216;

6. Розкриття тендерних пропозицій о 10-00 27 січня 2003 року, кабінет 302.

Консорціум економічних досліджень та освіти (EERC) і Магістерська програма з економіки при Національному Університеті «Києво-Могилянська Академія» шукає кандидатуру на посаду

Адміністратора програми

В обов'язки адміністратора входить загальний менеджмент діяльності програми зі звітністю Директору програми. Кандидати мають бути громадянами України, вільно володіти українською та англійською мовами, а також мати:

* ступінь магістра у відповідній чи близькій галузі, або ж еквівалентне поєднання вищої освіти та досвіду;
* як мінімум 5 років досвіду роботи, з яких як мінімум 3 роки досвіду адміністрування донорськими проектами;
* досвід фінансового менеджменту, зокрема управління бюджетом, звітності донорам зі знанням правил Агенства з міжнародного розвитку США (USAID).

Будь-ласка надсилайте резюме та супровідні листи англійською мовою до **17 січня 2003 року** на електронну адресу jobs@eerc. kiev. ua чи факсом: (044) 239-2490. Пропонуємо добру оплату. За детальнішою інформацією звертатися на наш сайт www. eerc. kiev. ua.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу № Б29/53/02 про визнання банкрутом Відкритого акціонерного товариства «Дніпродзержинський домобудівний комбінат» (51939, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, вул. Індустріальна,20, код ЕДРПОУ 05411185, рахунок № 26001301170439 в ПІБ м. Дніпродзержинська, МФО 305501).

Розпорядником майна призначено Глядченка Володимира Миколайовича (ліцензія АА № 140433).

Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-під'їзд) від 20 грудня 2002 року по справі № Б-19/69-02 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Зачепилівське хлібоприймальне підприємство» (код ЄДРПОУ 00956425, 64400, Харківська обл. смт. Зачепилівка, вул. Пушкіна,33, р/р 260072783580011 Красноградського ТВБВ ХФ КБ «Приватбанк», МФО 351533) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Харкевич-Гончарову Інну Михайлівну (ліцензія серія АА № 250045 від 19.11.01 р., м. Київ, вул. Татарська, буд. 38, кв11, т. 220-61-13).

Постановою Господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-під'їзд) від 20 грудня 2002 року по справі № Б-19/71-02 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Дворічанський елеватор» (код ЄДРПОУ 05404452, 62701, Харківська обл. смт. Дворічна, вул. Привокзальна,39, р/р 260053012783 в АКБ «Золоті ворота» м. Харків, МФО 351931) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Харкевич-Гончарову Інну Михайлівну (ліцензія серія АА № 250045 від 19.11.01 р., м. Київ, вул. Татарська, буд. 38, кв.11, т. 220-61-13).

Господарський суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шоссе, 7) порушив справу про банкрутство № 256/10-1471 ВП «Завод залізобетонних конструкцій» (код 01267627, вул. Київська, 138, м. Вінниця, р/р 26005301292 в Промінвестбанку, МФО 302571).

Розпорядником майна призначено Щербанюка Олега Васильовича. (м. Вінниця, 1-й пров. Одеський,13). Ліцензія АА 315464.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Общество с ограниченной ответственностью фирма «**Агротех**» (код ОКПО 21997523, регистрационный № 6887 от 28.05.02 г. в ГНИ Киевского района г. Донецка) сообщает о государственной перерегистрации в Общество с ограниченной ответственностью «Агротех».

Повідомлення про проведення чергових зборів акціонерів ЗАТ «ЗАЗ»

ЗАТ «ЗАЗ» повідомляє про скликання чергових зборів акціонерів ЗАТ «ЗАЗ», які відбудуться 26 лютого 2003 року о 10.00 годині за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, 15

Початок реєстрації 26 лютого 2003 року о 9.00, закінчення реєстрації о 9.45.

Порядок денний:

1. Звіт про результати господарської діяльності Товариства за 2002 рік.
2. Звіт Ревізійної Комісії про перевірку фінансово-господарської діяльності Товариства за 2002 рік.
3. Порядок розподілу прибутку, визначення порядку покриття збитків у 2002 році.

Уважаемые акционеры Акционерного Восточно-Украинского Банка "Грант"!

12 марта 2003 года в 16.00 состоится общее собрание акционеров банка по адресу: г. Харьков, проспект Ленина, 9 (ОАО "Укргидропроект", актовый зал, 5-й этаж). Регистрация акционеров производится с 15:00 до 16:00.

Повестка дня:

1. Об увеличении размера уставного капитала банка "Грант" до 30 000 000 (тридцати миллионов) грн. путем проведения дополнительной (шестнадцатой) эмиссии акций.

Уставный капитал увеличивается с целью дальнейшего укрепления финансовой стабильности банка и привлечения дополнительных средств для осуществления банковской деятельности, на сумму 10 000 000 (десять миллионов) грн. путем дополнительного выпуска новых акций.

Проект изменений в Устав банка:

"Частину 2 і 3 статті 17 статуту викласти в редакції:

"Статутний капітал банку складає 30 000 000 (тридцять мільйонів) гривень і розподіляється на 3 000 000 (три мільйони) простих іменних акцій номінальною вартістю 10 (десять) гривень кожна.

Всі акції банку в кількості 3 000 000 (три мільйони) простих іменних акцій повністю купуються акціонерами банку (як закритого акціонерного товариства)".

Дополнительно выпускается 1 000 000 (один миллион) простых именных акций общей номинальной стоимостью 10 000 000 (десять миллионов) грн.

Номинальная стоимость акции -- 10 (десять) грн.

При дополнительном выпуске акций акционеры имеют преимущественное право на приобретение акций новой эмиссии. Срок возврата денежных средств при отказе от выпуска акций -- в течение 30 дней со дня отказа от выпуска.

Телефон для справок: 14-09-52.

Правление банка "Грант"

Реорганізація органів податкової служби м. Одеси

З метою підвищення ефективності функціонування державних податкових інспекцій, поліпшення контролю за додержанням податкового законодавства, враховуючи зміни в адміністративно-територіальному поділі м. Одеси, затвердженому рішенням Одеської міської ради від 26 липня 2002 року № 197-XXIV "Про адміністративно-територіальний поділ міста Одеси", наказом державної податкової адміністрації в Одеській області № 509 "Про реорганізацію органів державної податкової служби в Одеській області", зокрема, передбачено до 1 лютого 2003 року шляхом злиття реорганізувати державні податкові інспекції у Жовтневому, Іллічівському, Ленінському, Київському, Малиновському, Приморському, Центральному, Суворівському районах м. Одеси у межах новоутворених адміністративних районів у державні податкові інспекції у Київському, Малиновському, Приморському та Суворівському районах міста Одеси.

ДПА в Одеській області

Господарський суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шоссе, 7) порушив справу про банкрутство № 259/10-1478 ТОВ «Вінницький меблевий комбінат» (код 05516145, вул. Чекистів, 29, м. Вінниця, р/р 260009375 в АВАЛЬ, МФО 302247).

Розпорядником майна призначено Щербанюка Олега Васильовича (м. Вінниця, 1-й пров. Одеський, 13). Ліцензія АА 315464.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственный Суд Запорожской области Постановлением от 26 декабря 2002 г., по делу № 5/3/245-02 признал ОАО «Высоковский» (72377, Запорожская обл., Мелитопольский р-н., с. Высокое, ул. Мира,6. Код ОКПО 00846300) банкротом и открыл ликвидационную процедуру.

Ликвидатором назначен Ищенко Д. В. (лицензия АА № 047766 от 15 октября 2001г.) 72309 г. Мелитополь, ул. Бронзоса, 43, кв. 16, а/я-1, т.(06192) 3-63-75.

Інформаційне повідомлення

Державне підприємство НАЕК «Енергоатом» повідомляє про проведення конкурсного відбору страховика по страхуванню цивільної відповідальності оператора ядерних установок за ядерну шкоду при перевезенні ядерних матеріалів на 2003 рік.

В разі зацікавленості страхових компаній щодо участі в конкурсному відборі необхідно надати на адресу ДП НАЕК «Енергоатом»лист про вияв інтересу до 14:00 22 січня 2003 року.

Перелік додатків до листа про вияв інтересу наведено на web-сайті ДП НАЕК «Енергоатом» (www.energoatom.kiev.ua).

Надані документи повинні бути надіслані у вигляді додатків до листа про вияв інтересу в окремому запечатаному конверті.

Комерційні пропозиції повинні бути в іншому окремому запечатаному конверті.

Листи про вияв інтересу необхідно подати на адресу Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом».

м. Київ, вул. Вєтрова 3а, к. 205, тел. 294-48-93, 201-47-57 (додатковий внутрішній 12-13).

До уваги акціонерів ВАТ «ЛИВАРНИК»

4 березня 2003 р. об 11.00 за адресою: м. Павлоград, вул. Промислова, 1 відбудуться загальні збори акціонерів Товариства. Реєстрація з 10.00 до 11.00. Для прийняття участі у зборах при собі необхідно мати документи засвідчуючі особу. Представникам акціонерів окрім того — довіреність на право участі у зборах.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2002 р. та визначення основних напрямків діяльності на 2003 р.
2. Звіт спостережної ради про роботу за звітний період.
3. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.
4. Розподіл прибутку Товариства за підсумками роботи у 2002 р. та затвердження нормативів розподілу прибутків на 2003 р.
5. Затвердження фінансового плану на 2003 р.
6. Обрання (відкликання) голови та членів правління.
7. Укладення контракту з головою правління.
8. Обрання (відкликання) членів спостережної ради.
9. Обрання (відкликання) членів ревізійної комісії.
10. Про внесення змін та доповнень до Статуту.
11. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх нормативних документів.

НОВИНИ

Олесь Гончар повернувся на батьківщину

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Торік у номері від 13 грудня ми опублікували статтю «Гончарі». У ній ішлося про маловідомі сторінки з біографії українського письменника Олеся Гончара. Зокрема, про те, що Олесь Терентійович насправді народився не в Полтавській області, як значиться у переважній більшості довідників, а в Дніпропетровську. Так стверджує рідна сестра письменника Олександра Терентіївна Сова. Публікація «Голосу України» настільки зацікавила працівників Дніпропетровського державного обласного архіву, що вони вирішили документовано підтвердити або спростувати цю версію.

Провідний спеціаліст відділу використання та публікацій архівних матеріалів Людмила Новикова відшукала книгу метричних записів новонароджених і хрещених немовлят колишньої Ломівської церкви, датовану 1917—1918 роками. Книга збереглася, але час її не пожалів. Багато сторінок втрачено, а вцілілі аркуші часто переплутані місцями. Однак дивом не загубився розділ із записами про новонароджених хлопчиків. Під 47-м номером у ньому і значиться Олександр Терентійович Біличенко. Про батьків сказано так (цитуємо за оригіналом): «Крестьянин села Каменки (ще півстоліття тому воно спершу увійшло до робітничого селища Ломівки, а потім потрапило і в межі сучасного Дніпропетровська. — **Авт.**) Терентий Исидоров Биличенко и законная жена его Татьяна Трофимова Гончар, оба православные».

До речі, цього року виповниться 85 років від дня народження видатного письменника. З ініціативи народного депутата України Анатолія Клименка і за підтримки депутатів обласної ради 2003-й оголошено на Дніпропетровщині роком Олеся Терентійовича. Відтак є надія, що його ім'я повернеться на батьківщину у назвах вулиці, літературно-меморіального музею і Національного університету. Час уже у Дніпропетровську мати і пам'ятник автору «Прапороносців», «Тронки», «Собору» та інших відомих творів.

Микола **НЕЧИПОРЕНКО**.
Дніпропетровськ.

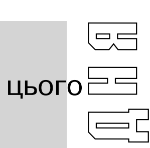

14 СІЧНЯ

■ 1755 р. У Росії засновано перший університет — Московський. ■ 1903 р. Народився Василь Мовчан, іхтіолог. Тривалий час керував НДІ ставкового рибного господарства в Києві. ■ 1933 р. Секретарем ЦК КП(б) У призначено Павла Постишева. Початок наступу на українську культуру. ■ 1938 р. Народилася балерина Іраїда Лукашова. ■ 1966 р. Помер конструктор ракетно-космічної техніки Сергій Корольов. ■ 1972 р. Пуск Ладижинської ДРЕС.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Яскраві «очі» світлофора

Вітчизняний світлофор із застосуванням надяскравих світлодіодів (замість звичайних ламп розжарювання) виготовлено в Інституті автоматики, електроніки та комп'ютерних систем Вінницького державного технічного університету.

Як пояснив доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки Володимир Кожем'яко, новинка вирізняється насамперед довговічністю: матриця із світлодіодами може служити без заміни не менш як десять-одинадцять років. Крім того, вдвічі збільшується відстань сприйняття сигналу. Науковці підрахували, що використання у Вінниці нових світлофорів (порівняно з нині діючими) дало б можливість економити щорічно майже 350 тисяч гривень.

Світлофори з такою схемою дії встановлено, зокрема, на деяких перехрестях Києва. Але вони іноземного виробництва. До того ж вінницький експериментальний світлофор майже втричі дешевший за імпортні аналоги, зазначив В. Кожем'яко. Однак чи буде у нас налагоджено серійне виробництво вітчизняних «регулювальників» руху транспорту нового покоління, залежить не від раціоналізаторів.

Віктор **СКРИПНИК**.
Вінниця.

НЕГОДА

Поки що не літаємо

Як повідомляв «ГУ», негода стала причиною тимчасового закриття восьми українських аеропортів. П'ять із них — у Запоріжжі, Кіровограді, Миколаєві, Хмельницькому та в Кривому Розі — поки що не відновили своєї роботи.

Погані погодні умови призвели до знеструмлення в ніч на неділю 18 населених пунктів у Закарпатській області. Водночас цілком відновлено електропостачання 87 міст і селищ у Миколаївській, Одеській, Харківській, Луганській та Донецькій областях. В Україні триває розчищення автомобільних трас. Дороги й перевали в Карпатах підтримують у нормальному стані, **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».**

ФОТОФАКТ

На діючій копії козацької чайки «Пресвята Покрова» представники історичного товариства «КОШ» здійснили кілька трансатлантичних переходів, відвідали десятки морських країн Європи.

На знімку: львів'яни та гості міста фотографуються біля судна.

Фото УНІАН.

I СМІХ I ГРІХ

Гонка за «новорічними дітьми»

Уже ставших звичними останніми роками подарунків для новонароджених від міської влади у вигляді квартир та великих грошових сум ті, хто з'явився на світ новорічної ночі 2003 року, схоже, не отримають.

Як пояснив харківський міський голова Володимир Шумилкін, таке рішення спричинене не бідністю міської скарбниці, а бажанням припинити так звану новорічну гонку за дітьми. Традиція вручати родині першої новорічної дитини квартири і цінні призи, на думку голови, призвела до зловживань. Так, якщо зазвичай у Харкові народжується 20—30 немовлят на добу, то 1 січня, а також 23 серпня, в день звільнення Харкова від німецьких загарбників, немовлят стає майже вдвічі більше. Медики стверджують, що деякі батьки вдаються навіть до штучного стимулювання пологів. Пологові будинки, в свою чергу, починають змагатися, в якому з них з'явиться перша «050святкова», читай, одразу багата, дитина.

Микола **КОСИЙ**.
Харків.

ФОТОФАКТ

Лише купа попелу зосталася від оселі І. Новикова в селі Ядутах Борзнянського району на Чернігівщині. Це вже друга пожежа, коли господар заснув з недопалком. Уперше хату вдалося врятувати. А нині пожежа не пожаліла батька і сина.

Фото Центру протипожежної пропаганди відділу пожежної безпеки УМВС України в Чернігівській області.

КРИМІНАЛ

Насмішка фортуни

Працівники Управління з питань боротьби з організованою злочинністю у Рівненській області викрили злочинну групу з двадцяти мешканців Рівненської, Житомирської, Миколаївської областей та АР Крим, яка організовувала незаконне проведення розіграшу «безпрограшної» лотереї на ринках Рівненщини та міста Луцька.

Шахраї були непоганими психологами і легко входили в довіру до громадян, тож їм удалося збити чималенький капітал. Скажімо, лише 28 грудня один із довірливих громадян, потрапивши під вплив симпатичної шахрайки, яка відрекомендувалася розповсюджувачкою «безпрограшної» лотереї, залишився без 1100 доларів США.

Але цей день не був такий вдалий для інших членів злочинної групи — їх спіймали на гарячому на автомобільному ринку в селі Любомирці. «Лохотронщики» вибрали це місце не випадково: сюди, щоб купити авто, приїжджають чимало людей, звичайно, з великими сумами. У злочинців вилучено 1300 доларів США, лотерейні квитки, каталоги аудіота відеотехніки, чисті бланки квитанцій для отримання виграшів тощо.

Олександра **ЮРКОВА**.
Рівне.

Мали «бізнес» — крали свиней

Сім жителів Луганщини вирішили організувати свій «бізнес». У приватному підприємстві «Калаус» вони викрали 20 свиней, а на молочно-товарній фермі колгоспно-селянської спілки «Залиман» «розжилися» ще й на трьох корів.

Зловмисників затримали співробітники карного розшуку, за вчинене їм доведеться відповідати.

Галина **МИХАЙЛОВА**.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана **ПИСАРЕНКО**.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311006. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos